

Driestar hogeschool

Studiegids Godsdienst

2025-2026

Inhoudsopgave algemeen deel en programma generiek

1. Leraar worden bij Driestar hogeschool	3
1.1 Leraar, een prachtig beroep	3
1.2 Onze hogeschool	3
1.3 De ideale student	3
2. De inhoud van de opleiding	5
2.1 Bachelor-masterstructuur	5
2.2 Propedeuse	5
2.3 Beroepsprofiel van de christelijke leraar	5
2.4 Samenhang tussen vak, vakdidactiek en generieke programma	7
2.5 Opleidingsprogramma: generiek deel	8
2.5.3 Relatie met de praktijk	8
2.5.4 Afstudeerrichtingen en eindwerken	9
2.5.5 Taaltoets	9
2.6 Opleidingsprogramma: vakdeel	10
2.7 Bekwaamheidseisen	10
2.8 Interculturele ervaring en internationalisering	10
2.8.1 Vakmodule 'internationalisering'	11
2.8.2 Internationalisering Engels	12
3. Algemeen en organisatorisch	14
3.1 Informatievoorziening, Eduweb, e-mail, Osiris	14
3.2 Absentie	14
3.3 Inleveren van opdrachten	14
3.4 Boekenlijst	15
3.5 Onderwijsinhouden	15
3.5 Diploma-uitreiking	15
4. Faciliteiten	15
4.1 Parkeren	15
4.2 Vertrouwenspersonen	15
4.3 Begeleiding studenten met een functiebeperking	16
5. Procedures en reglementen	16
5.1 Rechtsbescherming	16
5.1.1 Rechtsbescherming algemeen	16
5.1.2 Procedure bij klachten betreffende agressie en seksuele intimidatie	16
5.1.3 College van beroep voor de examens	16
5.1.4 Wet gegevensbescherming	16
5.2 Examenregeling, studentenstatuut en reglementen	17
5.3 Plagiaat	17
5.4 AI	17
5.5 Landelijke (kennis)toetsen	17
6. Organisatie en aanspreekpunten	18
6.1 Namen en adressen	18
6.2 Collegetijden	19
7. Inschrijving, toelating en studiekosten	23
7.1 Toelatingseisen	23
7.2 Informatie over de opleiding	23

7.3 Aanmelding -----	24
7.4 Collegegeld -----	24
7.4.1 Regels en bedragen -----	24
7.4.2 Bedragen studiejaar 2025-2026 -----	25
7.4.3 Betalingsmogelijkheden -----	25
7.4.4 Tweede inschrijving -----	26
7.4.5 Digitale machtiging collegegeld in Studielink -----	26
7.4.6 Studiefinanciering, lerarenbeurs en tegemoetkoming leraren -----	28
8. Vrijstellingen en specifieke routes -----	28
Wijze van beoordeling -----	30
8.2 Specifieke trajecten -----	30
8.2.1 Zijnstroom in beroep (ZiB) -----	30
8.2.2 Pedagogisch-didactisch getuigschrift (PDG) -----	30
8.2.3 Traject groepsleerkracht -----	30
9. Overzicht generieke programma leerjaar 1-4 -----	31
10. Aan te schaffen literatuur voor generiek programma -----	42
I Programmabeschrijving van leerjaar 1 -----	47
Toetsen professionele identiteit (PI) leerjaar 1: 'ik ben' -----	47
Toetsen beroepstaken (BT) leerjaar 1: 'ik kan' -----	49
Toetsen praktijkervaring leerjaar 1 -----	54
Toetsen divers leerjaar 1 -----	56
Toetsen praktijkopdrachten leerjaar 1 -----	59
Toets portfolio leerjaar 1 -----	60
Taaltoets -----	62
II Programmabeschrijving van leerjaar 2 -----	63
Toetsen professionele identiteit (PI) leerjaar 2: 'ik ben' -----	63
Toetsen beroepstaken (BT) leerjaar 2: 'ik kan' -----	65
Toetsen praktijkervaring leerjaar 2 -----	70
Toetsen divers leerjaar 2 -----	72
Toetsen praktijkopdrachten leerjaar 2 -----	75
Toets portfolio en assessment leerjaar 2 -----	76
III Programmabeschrijving van leerjaar 3 -----	78
Toetsen professionele identiteit (PI) leerjaar 3: 'ik ben' -----	78
Toetsen beroepstaken (BT) leerjaar 3: 'ik kan' -----	80
Toetsen praktijkervaring leerjaar 3 -----	85
Toetsen divers leerjaar 3 -----	87
Toets praktijkopdracht leerjaar 3 -----	89
Toets portfolio leerjaar 3 -----	90
Toets Generieke kennisbasis (GKB) -----	91
IIII Programmabeschrijving van leerjaar 4 -----	92
Toetsen beroepstaken (BT) leerjaar 4: 'ik kan' -----	92
Toetsen praktijkervaring leerjaar 4 -----	97
Toetsen divers leerjaar 4 -----	99
Toets assessmentportfolio leerjaar 4 -----	101

1. Leraar worden bij Driestar hogeschool

1.1 Leraar, een prachtig beroep

Lesgeven in het voortgezet onderwijs is geen dag hetzelfde. Contact met leerlingen is altijd boeiend en verrassend! Als leraar kun je de passie voor jouw vak overbrengen op jongeren. Als leraar lever je een belangrijke bijdrage aan hun vorming, je leeft hen voor als christen en probeert hen iets mee te geven vanuit de Bijbel. Kortom: houd je van jongeren én van je vak, dan is het leraarschap ongetwijfeld wat voor jou!

Bij Driestar hogeschool kun je zeven mooie tweedegraads lerarenopleidingen volgen: Duits, Engels, economie, geschiedenis, godsdienst, Nederlands en wiskunde. Deze opleidingen kun je in verschillende varianten doen. Het diploma geeft je bevoegdheid om les te geven in de onderbouw van havo en vwo en in alle leerjaren van het vmbo en het mbo. Onder voorbehoud van eventuele wijzigingen vertellen we in deze studiegids meer over de studie zoals deze is ingericht in het leerjaar 2025/2026. Omdat het generieke deel van de opleiding is veranderd, verwijzen we studenten die nog onderdelen van het oude programma moeten afronden naar de [studiegids van 2022-2023](#). Naast de informatie in deze studiegids kun je verschillende documenten op Eduweb vinden zoals de onderwijs- en examenregelingen en het studentenstatuut. Deze studiegids valt onder de reikwijdte van de onderwijs- en examenregelingen.

1.2 Onze hogeschool

Driestar hogeschool leidt leraren op voor het basisonderwijs, het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs. Onze lerarenopleidingen staan landelijk goed bekend. We zijn deel van een organisatie die veel kennis over onderwijs heeft en werkt vanuit Bijbelse bronnen en christelijke waarden. We ondersteunen je in je vorming als docent. Het onderwijs heeft innerlijk gewortelde leraren nodig.

Onze christelijk-reformatorische identiteit vormt een wezenlijk onderdeel van de opleiding. Het doortrekt alles wat we doen: de omgang met elkaar en onze studenten en het invullen van de colleges. We spannen ons in om leraren op te leiden die zich geworteld weten in de Bijbelse leer en de gereformeerde belijdenis, die bewogen zijn met kinderen en jongeren en hart hebben voor hun werk. We hebben een duidelijk herkenbare christelijke identiteit. Dat betekent niet dat er alleen christelijke studenten voor onze opleidingen kiezen. Iedereen is welkom en ook studenten met een andere levensovertuiging voelen zich in het algemeen thuis op onze kwalitatief sterke, waardengedreven hogeschool waar studenten zich gezien en gekend weten.

Naast het opleiden van (aanstaande) docenten helpen we scholen bij de vormgeving van goed onderwijs en het nascholen van docententeams. Veel van onze docenten geven ook les in het funderende onderwijs. Voor de docenten van de lerarenopleidingen voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs (afgekort tot Ivo) geldt doorgaans dat ze ook een betrekking hebben of hebben gehad binnen een van deze soorten onderwijs. Zo hebben we niet alleen gedegen kennis van de theorie, maar we weten ook wat er leeft in de praktijk. Dat merk jij in je opleiding. Kenmerkend voor onze hogeschool is verder de kleinschaligheid, de open sfeer en de goede persoonlijke begeleiding.

1.3 De ideale student

Een ideale student werkt aan zichzelf en wil veel leren. Je stelt jezelf dan ook leergierig op en durft regelmatig in de spiegel te kijken. Je wilt veel voor het vak leren en voor het generieke programma. Juist als er een andere wijze van leren wordt gevraagd met meer diepgang of stevige training, geniet je van de verbreding en verdieping waarmee je jouw leven en je leraarschap verrijkt.

Je neemt voldoende tijd voor de opleiding. Je zorgt dat je andere bezigheden het studeren niet in de weg zitten. Soms is dat zoeken, zeker als je een nieuwe baan hebt in het onderwijs of een gezin hebt. Doe niet te veel dingen tegelijk. Hobby's en vrijwilligerstaken kunnen tijdelijk op een laag pitje. Concentratie en focus is belangrijk. De tijd die je voor je studie opleiding nodig hebt is per student verschillend.

Een ideale student denkt na over zijn of haar opleiding en manier van werken. Als het nodig is, zoek je contact met een studieleider, tutor of docent; voor feedback, een duwtje in de rug, een nieuw

inzicht of een beetje hulp. Je bent van harte welkom! Een student met zo'n profiel leert en ontwikkelt echt en leert grondig. Zo ben je als leraar, nu en later, ook een voorbeeld voor je leerlingen. Vanaf de start van je studie wordt er eigenaarschap van je eigen leerproces gevraagd. Dit betekent dat je uitgedaagd wordt om mee te denken in het studieprogramma en een persoonlijke route mag voorstellen. Kun je op een andere wijze je leeruitkomsten aantonen, dan word je uitgedaagd hierover in gesprek te gaan. Door de flexibele opbouw van het generieke programma bestaat de mogelijkheid tot versnellen. Uiteraard word je begeleid door de docenten en zorgen zij voor duidelijkheid en structuur. Eigenaarschap betekent ook dat je bij een opdracht die qua thema niet zo past bij jouw onderwijscontext een alternatief mag voorstellen. Neem die ruimte, zodat het echt jouw studie is. Als student ben je ook (een aanstaande) docent. We verwachten van onze medewerkers en studenten een professionele houding in bijvoorbeeld onderlinge omgang, kleding en uitstraling.

2. De inhoud van de opleiding

In dit hoofdstuk beschrijven we in hoofdlijnen de opleiding van het komend leerjaar. Wijzigingen nu of in latere jaren zijn voorbehouden. De student volgt altijd de opleiding zoals in het dan lopende leerjaar feitelijk vormgegeven is.

2.1 Bachelor-masterstructuur

Het hoger onderwijs sluit qua structuur en studiepuntensysteem aan bij de internationaal gebruikelijke bachelor-masterstructuur. Hierdoor zijn er goede (internationale) uitwisselingsmogelijkheden voor studenten. Door onze samenwerking met andere hogescholen en universiteiten, onder meer binnen de Educatieve Levensbeschouwelijke Alliantie, kunnen we maatwerk bieden als je een deel van je studie op een ander opleidingsinstituut wilt doen.

In het kader van de bachelor-masterstructuur zijn voor studenten twee zaken van belang:

1. We werken met 60 studiepunten per leerjaar. Eén studiepunt staat formeel voor 28 studiebelastingsuren. Een module van vier studiepunten telt dus 112 studielasturen. Als je daarvoor bijvoorbeeld twaalf college-uren hebt, is de verwachting dat je bereid bent 100 uren zelfstandig te maken. In hoeverre dat daadwerkelijk nodig is hangt van veel dingen af en kan per persoon verschillen.
2. Aan het eind van de opleiding mag jij je bachelor noemen. Een bachelordiploma biedt in principe toegang tot een masteropleiding bij hogescholen of universiteiten. Dat wil niet altijd zeggen dat je zondermeer in een masteropleiding - die voor universitaire bachelors veelal een jaar duurt - kunt instromen. Bij universiteiten gaat daar meestal nog een studietraject aan vooraf. Bij eerstegraadsopleidingen in het HBO kun je doorgaans drempelloos instromen.

2.2 Propedeuse

Het eerste studiejaar is een propedeutisch leerjaar. Dan krijg je inzicht in de aard van de gekozen studie en probeer je samen met je de docenten vast te stellen of je de capaciteiten bezit om de studie tot een goed einde te brengen. Gedurende het leerjaar maak je diverse soorten toetsen (bijvoorbeeld tentamens en opdrachten). De resultaten kunnen aanleiding zijn dat de student niet tot alle colleges van het tweede leerjaar wordt toegelaten, ook wanneer geen afwijzend studieadvies is gegeven.

Je maakt in de propedeutische fase door praktijkervaring of werkplekleren kennis met je toekomstige beroep als leraar in het voorgezet onderwijs of middelbaar beroepsonderwijs. Dit staat vermeld in de opdrachtbeschrijving praktijkervaring (GEN 1.11). Het heeft een tweeledige functie:

- je maakt kennis met je toekomstige beroep;
- het heeft een selecterende rol: deze moet afgerond worden met een voldoende.

Tijdens de modules van het generieke programma van het eerste leerjaar ontvang je meer informatie over het werkplekleren.

Zodra je alle punten binnen hebt voor de propedeutische fase krijg je bericht van studentzaken dat je propedeuse opgehaald kan worden.

2.3 Beroepsprofiel van de christelijke leraar

Ons beroepsprofiel voor de christelijke leraar vormt de basis voor al onze opleidingen. Het beschrijft op een heldere wijze wat je nodig hebt om een goede docent te zijn. De Bron, de Bijbel, staat centraal in ons beroepsprofiel. Het Woord bepaalt de manier waarop we kijken naar de werkelijkheid en waarop de leraar zijn beroep uitoefent.

De opleiding is vandaaruit opgebouwd uit drie lagen:

1. De zijnslaag: 'Ik ben'

In de laag 'ik ben' gaat het om de persoonsvorming van de (aanstaande) leraar. Deze laag noemen we ook wel de professionele identiteit, een begrip dat zich lastig laat definiëren. Professionele identiteit gaat over je persoonlijke ontwikkeling als docent, onder andere over de persoonlijke en professionele drijfveren die kleur geven aan je handelen. Uitgangspunt voor de beschrijving van de professionele identiteit is de christelijke mensvisie dat iedereen relationeel geschapen is. We onderscheiden daarbij vijf kernen. De leraar is verbonden met het christelijk geloof, met de naaste, met zichzelf, met de wereld en, als vijfde, met verleden, heden en toekomst.

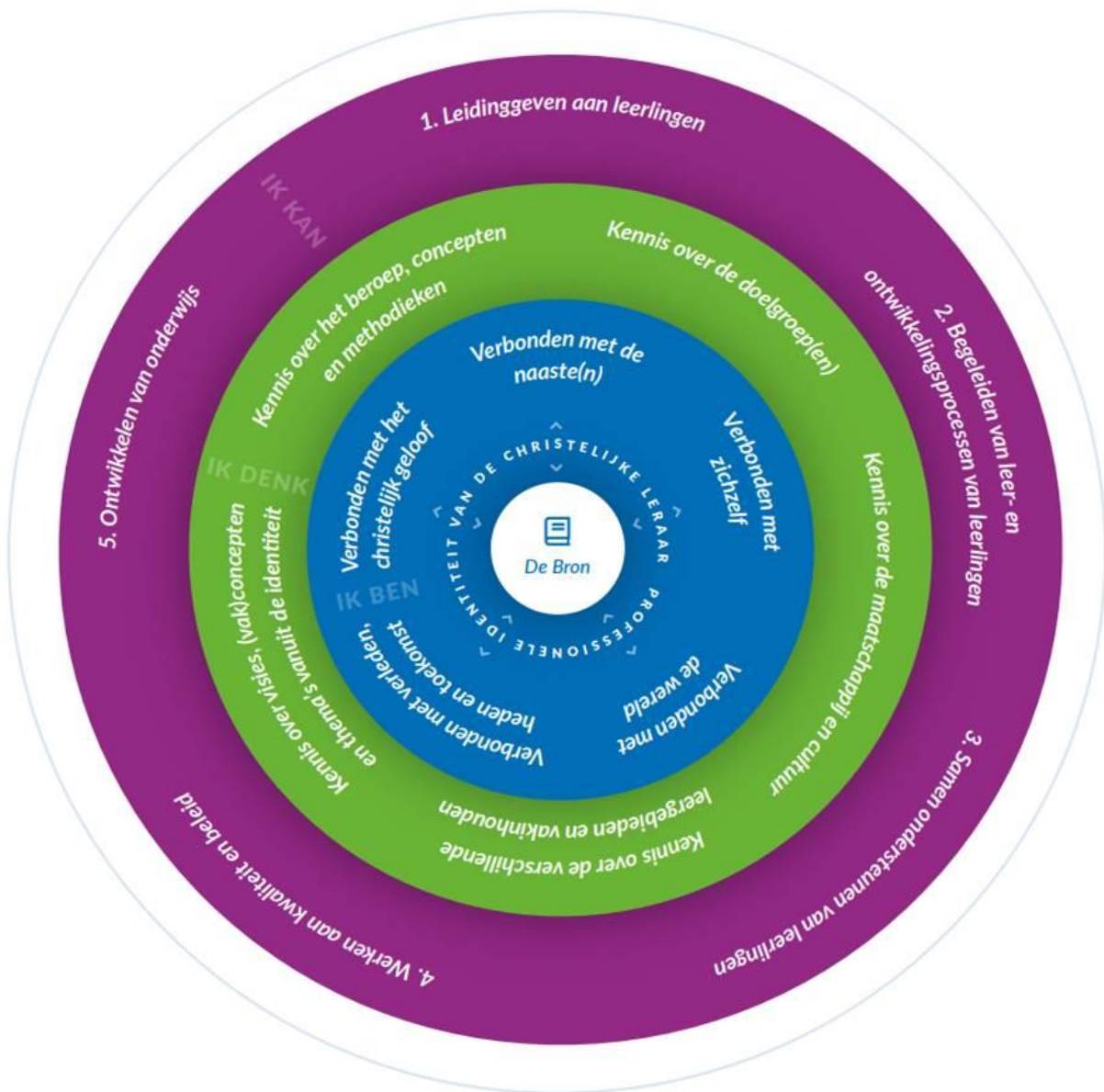
2. De kennislaag: 'Ik denk'

Deze laag betreft de kennisinhouden die de leraar bij de uitoefening van zijn beroep inzet. Deze inhouden komen voort uit de landelijke kennisbases voor de opleidingen en zijn aangevuld met wat Driestar educatief vanuit haar missie en visie essentieel vindt. Kennisinhouden zijn immers niet neutraal, ze hebben een vormende waarde in zich. We onderscheiden bij tweedegraads lerarenopleidingen vijf kennisdomeinen: 1. kennis over het beroep, concepten en methodieken; 2. kennis over de doelgroep(en); 3. kennis over de maatschappij en cultuur; 4. kennis over de verschillende leergebieden en vakinhouden en 5. kennis over visies, concepten en thema's vanuit de identiteit.

3. De beroepslaag: 'Ik kan'

Deze laag omvat de handelingen die de docent in de praktijk van zijn beroep uitvoert. Deze zijn samengevat in vijf beroepstaken: 1. pedagogisch leidinggeven aan leerlingen; 2. begeleiden van leer- en ontwikkelingsprocessen van leerlingen; 3. samen ondersteunen van de leerling; 4. werken aan kwaliteit en beleid en 5. ontwikkelen van onderwijs.

Het beroepsprofiel is opgebouwd uit drie draaischijven. Deze drie schijven zijn met elkaar verbonden. Vanuit de bron ben je verbonden met de 'Ik ben'-laag, bijvoorbeeld de naaste. Vanuit dat perspectief gebruik je kennis over de doelgroep, een element uit 'Ik denk'-laag. Deze kennis heeft invloed op de manier waarop je leiding geeft aan leerlingen, één van de vijf beroepstaken uit de 'Ik kan'-laag.

2.4 Samenhang tussen vak, vakdidactiek en generieke programma

Belangrijk in de lerarenopleiding is de samenhang tussen vakinhoudelijke, vakdidactische en generieke onderdelen. In de praktijk van het onderwijs zijn het geen gescheiden werelden en dat moet ook in de opleiding worden ervaren. Vakdidactiek is de verbinding tussen pedagogiek en algemene didactiek enerzijds en vakinhoud anderzijds. We bieden vakdidactiek niet alleen aan in specifieke modules, maar ook geïntegreerd in (een deel van de) vakmodules. In de vakmodules komen met regelmaat ook generieke elementen, zoals het Didactische Analyse model en de taxonomie van Bloom, aan de orde. De docent laat mede door zijn eigen voorbeeldig gebruik van deze onderwijsconcepten zien dat pedagogiek, didactiek en vakinhoud geen gescheiden werelden zijn. Zie voor voorbeelden de moduleboeken van het vak.

Vak, vakdidactiek en generiek komen samen in de eindwerken. De basis van onderzoek doen (BT4) wordt geleerd bij generiek; in de afstudeerfase legt de student door het eindwerk vakdidactisch onderzoekend vermogen een meesterproef af. In het portfolio komen generieke, vakinhoudelijke en vakdidactische aspecten samen.

De Didactische Diamant is een Driestareigen onderwijsconcept, dat beproefde onderwijsconcepten verenigt in een holistische benadering van de werkelijkheid. Zowel in generieke als vakdidactische colleges wordt dit concept gebruikt, terwijl docenten in vakcolleges (elementen van) de Didactische Diamant voorbeeldig toepassen. Zie voor voorbeelden de moduleboeken van het vak.

2.5 Opleidingsprogramma: generiek deel

2.5.1 Opbouw en samenhang generieke programma

Een belangrijk kenmerk van het curriculum van de lerarenopleiding is de samenhang. Het programma sluit duidelijk aan op de praktijk van het docentschap. Bij Opleiden in de School (OidS) is de uitwerking deels anders dan bij deeltijd, omdat bij OidS een sterker accent ligt op het werkplekleren. Het generieke programma van de Ivo is opgezet vanuit het 'Beroepsprofiel van de christelijke leraar' (zie paragraaf 2.3). Een leraar geeft zijn handelen voor de klas kleur vanuit zijn persoonlijke en professionele drijfveren (professionele identiteit; pi). Dit krijgt vorm in de pi- en intervisiebijeenkomsten. De vijf beroepstaken staan centraal in de colleges. In masterclasses vindt een verdieping plaats van thema's die bij deze beroepstaken aan de orde komen. Het programmaoverzicht in hoofdstuk 9 geeft een beeld van de opzet van het generieke programma. In elk collegeblok (drie bijeenkomsten) staat een beroepstaak centraal. Alle modules dragen bij aan het behalen van de eindkwalificaties van de opleiding. De verantwoording hiervan is te vinden in het raamwerkcurriculum van het generieke deel van de opleiding. Het raamwerkcurriculum is per vak te raadplegen in Onderwijs Online.

Er is een toenemende complexiteit in de behandeling van de beroepstaken van leerjaar 1 t/m 4. In leerjaar 1 gaat het bijvoorbeeld bij beroepstaak 1 'Pedagogisch leidinggeven aan leerlingen' om de rol die je als pedagoog vervult. In leerjaar 2 staat leidinggeven aan de groep centraal. In leerjaar 3 draait het om leiding geven aan een individuele leerling die lastig gedrag vertoont, terwijl het in leerjaar 4 gaat om leiding te geven aan klassen met problematisch gedrag.

Leerjaar 3 sluit af met een deels reproductiegericht toets waarin de generieke kernconcepten van leerjaar 1 tot en met 3 naar voren komen. Deze is gerelateerd aan de generieke kennisbasis (GKB), die landelijk geldt.

In leerjaar 1 t/m 3 zijn er twee keer per leerjaar masterclasses over historische pedagogen die voor het onderwijs in het algemeen en deels voor Nederland in het bijzonder van betekenis geweest zijn. Er is een reflectieopdracht aan verbonden. In leerjaar 4 worden keuzemodules aangeboden, die worden afgesloten met een opdracht.

2.5.2 Portfolio

Gedurende je opleiding bouw je een portfolio op. Je werkt aan je portfolio op je werkplek en door middel van zelfstudie. Aan het eind van het eerste en derde leerjaar vindt een voortgangsgesprek plaats. Aan het eind van het tweede leerjaar krijg je een assessment (OidS) aan de hand van je portfolio en een beoordeling van een les. De deeltijd student toont in het tweede jaar door middel van het portfolio aan dat hij voldoet aan de bekwaamheidseisen geformuleerd op het niveau van jaar 2. In het vierde leerjaar vindt er een assessment plaats over het portfolio. Dit portfolio wordt beoordeeld door twee beoordelaars.

2.5.3 Relatie met de praktijk

In de opleiding neemt praktijkervaring of werkplekleren een belangrijke plaats in. Wat je in theorie leert ervaar je in de praktijk en wat je in de praktijk leert vind je terug in de theorie. Beiden versterken elkaar. De praktijkervaringen op de werkplek worden tijdens de colleges op de hogeschool besproken en er wordt gezocht naar wat de theorie hierover zegt. In iedere periode komt er een beroepstaak aan de orde, bijvoorbeeld BT1 (beroepstaak) 'pedagogisch leidinggeven aan leerlingen'. Aan deze beroepstaken zijn opdrachten verbonden. Deze opdrachten worden op de Hogeschool toegelicht en voer je op de werkplek en door zelfstudie uit. Vooral in deze opdrachten zie je de verbinding tussen theorie en praktijk terug. Daarnaast zijn er 'praktijkopdrachten' waarmee je, zoals het woord al zegt, in de praktijk aan de slag gaat. Hiermee leer je gericht te kijken naar verschillende aspecten van het leraarschap. Wanneer je deze opdrachten gereed hebt worden die beoordeeld door de tutor of schoolopleider.

Deeltijd

In het deeltijdprogramma leerjaar 1, 2 en 3 heb je per leerjaar minimaal tien dagen werkplekleren (praktijkervaring). Werkplekleren is een belangrijk onderdeel van je opleiding. Je regelt als student zelf een school voor werkplekleren. Als dat problemen oplevert, kunnen we je assisteren. Ons ideaal is dat je tijdens je opleiding op meerdere scholen ervaring hebt opgedaan. Als je al voldoende uren

werkt in het voortgezet onderwijs kun je de opdrachten van het generieke programma voor werkplekleren tijdens je werk doen, behoudens bepaalde opdrachten waarvoor je buiten de deur moet kijken.

Met werkplekleren bedoelen we dat je ervaring opdoet in de praktijk door middel van het geven van lessen en het uitvoeren van opdrachten uit het generieke programma. De verwerking van het werkplekleren vindt plaats door middel van het inleveren van lesvoorbereidingsformulieren (inclusief feedback schoolopleider/begeleider en persoonlijke reflectie) en het uitwerken van opdrachten in je portfolio.

OidS

Als Student OidS doe je binnen de opleidingsschool praktijkervaring op. Daarvoor ben je twee dagen per week op één van de partnerscholen, bijvoorbeeld de Gomarus scholengemeenschap, in de praktijk aan het leren en ervaren. De dinsdag is een vaste dag op de opleidingsplek. De tweede dag is meestal woensdag maar kan in overleg een andere dag zijn. Op de opleidingsplek ben je grotendeels in de klas aanwezig. Je observeert, assisteert, je voert allerlei taken van een leraar uit en je gaat lesgeven. Dit alles onder begeleiding en toezicht van je schoolopleider en/of werkplekbegeleider. Zo kun je groeien in een toekomstige baan van leraar. Daarnaast voer je de opdrachten van de beroepstaken en praktijkopdrachten uit. Verder werk je aan een portfolio waarin je jouw ontwikkeling zichtbaar maakt. Tenslotte doe je een maatschappelijke stage van minimaal 30 uur om kennis te maken met de maatschappij buiten de schoolmuren en om een breder blikveld te ontwikkelen.

2.5.4 Afstudeerrichtingen en eindwerken

We kennen in de tweedegraads lerarenopleidingen twee afstudeerrichtingen: het beroepsonderwijs (vmbo en mbo) en het algemeen vormend onderwijs (avo: havo en vwo van klas 1 t/m 3). Deze afstudeerrichtingen betreffen alle modules in leerjaar 4 van zowel het vakdeel (13 studiepunten) als het generieke programma (47 studiepunten).

In het vierde leerjaar volg je vier modules (zie hoofdstuk 10 voor beschrijvingen). Binnen de modules zijn er allerlei opdrachten die door hun opzet passend zijn (te maken) voor elk soort werkplek waar je je LIO-stage (Leraar in Opleiding) doet. De werkplek is bepalend voor welke afstudeerrichting je feitelijk kiest. De LIO-stage, al dan niet verricht tijdens je werk in het vo of mbo, wordt afgerond met een assessmentportfolio. In dit assessmentportfolio toon je door middel van bewijzen aan dat je startbekwaam bent. Over het assessmentportfolio wordt een evaluatief eindgesprek gevoerd (zie 2.5.2).

Het assessmentportfolio is één van de twee eindwerken van opleiding. Het andere is het vakdidactisch eindwerk onderzoekend vermogen. Door middel van dit eindwerk laat je zien dat je in staat bent om door middel van een beroepsproduct en gebruik makend van onderzoekend vermogen een bijdrage te leveren aan de verbetering van de vakdidactische praktijk. Beide eindwerken worden door twee beoordelaars beoordeeld. Deze beoordeling verloopt als volgt: Je levert je werk in GradeWork in bij de eerste beoordelaar. Dit is iemand anders dan je begeleider. De eerste beoordelaar beoordeelt het werk door middel van het beoordelingsformulier. Onafhankelijk daarvan voert een tweede beoordelaar een beoordeling uit. Voor OidS-studenten is dit ook iemand anders dan je begeleider. Voor deeltijdstudenten is dit je begeleider. De beide beoordelaars komen tot een eindoordeel, dat met jou gedeeld wordt. Het eindoordeel bevat de waardering van de beoordelingscriteria en een gezamenlijke toelichting van beide beoordelaars.

Het vierde leerjaar van generiek kan zowel in semester 1 als semester 2 gevolgd worden. Om tot het vierde leerjaar toegelaten te worden moeten alle credits voor het vak- en generieke deel van leerjaar 1 en 2 gehaald zijn, evenals 12 credits voor het generieke deel van leerjaar 3. Voor aanmelding wordt een inschrijfprocedure gevolgd.

2.5.5 Taaltoets

Van een leraar wordt een goede beheersing van het Nederlands verwacht. Daarvoor zijn referentieniveaus opgesteld. Je moet niveau 4f halen in je propedeusejaar. Daarvoor maak je een taaltoets Nederlands van *Hogeschooltaal*. Als uit de taaltoets blijkt dat je dat niveau nog niet haalt, ben je verplicht om een licentie aan te schaffen en extra te oefenen. Later in het leerjaar wordt de toets opnieuw afgenomen. Het behalen van de taaltoets op niveau 4f is een voorwaarde voor het behalen van je propedeutisch diploma.

2.6 Opleidingsprogramma: vakdeel

Het vakdeel bestaat uit modules die gericht zijn op het verwerven van voldoende vakinhoudelijke en vakdidactische kennis. Driestar hogeschool legt daar altijd een flink accent op, omdat we het belangrijk vinden dat je als leraar duidelijk boven de stof staat. In de eerste twee leerjaren gaat het om 36 studiepunten per leerjaar, in het derde leerjaar om 38 en in het vierde leerjaar om 12 studiepunten en een landelijke kennistoets die ook één studiepunt telt. Het vakdeel voldoet daarmee ruimschoots aan de eisen die de overheid stelt. Onze studenten zijn erg tevreden over de nadruk op gedegen vak kennis.

Vakinhoudelijke kennis is belangrijk, maar het is natuurlijk ook belangrijk dat je er wat mee kunt met leerlingen. De relatie met het schoolvak komt bij veel modules op natuurlijke momenten terug. Dat gaat als vanzelf, omdat de meeste docenten zelf ook in het voortgezet onderwijs of mbo werkzaam zijn. Bij vakdidactiek word je heel expliciet geleerd hoe je inzichten, die je opdoet in het generieke programma, vertaalt naar je eigen vak. Ook komen daar speciale vak-eigen, didactische methodes aan de orde. Vakdidactiek is daarom een module die de spil vormt tussen het generieke programma en het vakdeel. Bij diverse vakmodules is er aandacht voor didactiek: wat kun je in de praktijk met deze kennis op je werkplek en hoe doe je dat dan?

De vakinhoudelijke en vakdidactische modules worden voor Duits, economie, Engels, geschiedenis en Nederlands gegeven op donderdagavonden van 17.00 tot 22.00 uur. Wiskunde begint een uur eerder (donderdag van 16.00 tot 22.00 uur). Het betreft 30 avonden in de jaren 1, 2 en 3 en zo'n 15 avonden in leerjaar 4. Het vakdeel van de lerarenopleiding godsdienst wordt aangeboden op woensdagavond van 17.00 tot 22.00 uur.

2.7 Bekwaamheidseisen

We zorgen er natuurlijk voor dat je bij het afronden van je studie voldoet aan de bekwaamheidseisen die de overheid stelt: je moet een competente docent zijn als je je studie afgerond hebt. Wat met *competent* bedoeld wordt is door de Onderwijscoöperatie geformuleerd in drie bekwaamheidsgebieden. Deze bekwaamheidseisen vormen de basis van de tweedegraadsbevoegdheid die je met de studie verwerft. Het gaat om de volgende gebieden: je moet vakinhoudelijk bekwaam zijn, vakdidactisch bekwaam en pedagogisch bekwaam. Het curriculum is zo ontworpen dat je in stappen deze bekwaamheden verwerft. Dat geldt voor de modules die je volgt, het werkplekleren en de reflectie die je daarop geeft.

2.8 Interculturele ervaring en internationalisering

Een interculturele ervaring is om verschillende redenen belangrijk. Het kan zeer vormend zijn en een impuls geven tot hernieuwde reflectie en inspiratie voor jou als persoon en professional. Dat bevordert ook de diepgaande kwaliteit van je onderwijs. Je kijkt over de grenzen als je anderstaligen ontmoet. Dat geldt ook voor de ontmoeting met christenen wereldwijd die in andere culturen leven.

- a. Hogeschool breed werken we met het thema **diversiteit** in de verschillende opleidingen met daarin aandacht voor de **interculturele competenties** en **interculturele sensitiviteit**.
- b. We werken met de **shalom-gedachte**. Er is daarbij een opbouw die dicht bij huis start en aandacht heeft voor het omgaan met verschillen in de eigen christelijke kring, en die uiteindelijk doorloopt tot het omgaan met internationale culturele diversiteit. **Internationalisering als middel om doelen van wereldburgerschap te bereiken.** Internationalisering meer dient dan alleen wereldburgerschap.

Het studieprogramma kent twee modules die gerelateerd zijn aan interculturele ervaring. De module 'interculturele ervaring' (3 ec) van het generieke programma in het vierde studiejaar en de module 'internationalisering' (2 ec) van het vakprogramma in het derde studiejaar. De doelen van de vakmodule verschillen van die van de generieke module. Bij het vak spelen vakgerelateerde doelen zoals vakdidactiek een rol. Zie hiervoor de modulegidsen van de betreffende vakken. Hieronder vind je samenvatting van de vakmodule 'internationalisering'. Bij de generieke module gaat het om (inter)persoonlijke doelen, zoals kijken over de grenzen van je eigen context en leren van een ander perspectief. Zie voor meer informatie de modulebeschrijving in het vierde leerjaar in deze studiegids.

Het is mogelijk om een reis naar het buitenland te maken waarin je activiteiten uitvoert waarmee je zowel de generieke, als ook de vakgerelateerde moduledoelen behaalt en de studielast overeenkomt met de studielast van beide modules. Dit geldt ook voor buitenlandreizen die door enkele vakgroepen worden georganiseerd in het kader van de vakmodule 'internationalisering'.

2.8.1 Vakmodule 'internationalisering'

Duits, economie, geschiedenis, godsdienst, Nederlands en wiskunde

Aan de module 'internationalisering' geven de opleiding Duits, economie, geschiedenis, godsdienst, Nederlands en wiskunde minimaal één georganiseerde invulling (zie route 1 hieronder), die doorgaans niet in een reguliere schoolvakantie valt. Daarin wordt kennismaking met scholen, met werkwijzen en met de (onderwijskundige) cultuur ter plaatse gecombineerd met vakinhoudelijke elementen die op hun beurt weer verbonden zijn aan bepaalde modules. Je doet dus in den vreemde kennis op van praktijken binnen je vakgebied. Naast route 1 bieden we twee andere routes aan.

- **Route 1: door Driestar hogeschool georganiseerde studieweek buitenland**
Je gaat naar het buitenland en maakt daar kennis met het onderwijs. Deze studieweek wordt georganiseerd door de opleiding zelf en is gekoppeld aan je vak. Bij deze studieweek - doorgaans één complete week - is er begeleiding vanuit de hogeschool en regelen we veel voor je als het gaat om het voldoen aan de doelen. Tegelijk verwachten we van studenten een actieve studiehouding, waarin je zelf delen van het programma voor je rekening neemt. Daarom stimuleren we sterk de deelname aan deze studieweken, waarvoor de studieleader verantwoordelijk is.
- **Route 2: internationale studie**
Driestar Educatief heeft banden met een aantal onderwijsinstellingen in het buitenland. Studenten aan Driestar hogeschool kunnen voor een kortere of langere periode aan één van deze instellingen studeren waar de LVO ervaring(en) mee heeft, bijvoorbeeld aan de Noordwes Universiteit, NWU, in Potchefstroom (Zuid-Afrika) en de Kirchliche Pädagogische Hochschule KPH in Wenen (Oostenrijk). Studenten die hieraan willen deelnemen moeten wel zeer zelfstandig kunnen opereren en een goed gevoel voor culturele verhoudingen hebben. Heb je interesse in deze route, neem dan vroegtijdig contact op met mw. dr. C. (Cornée) van der Wind, C.vanderWind@driestar-educatief.nl.
- **Route 3: individuele internationale stage**
Je kunt ook kiezen om zelf een individuele buitenlandstage te organiseren. Je gaat dan zelf op zoek naar een stageplaats in het buitenland. Ook hiervoor geldt: je moet zeer zelfstandig kunnen opereren en een goed gevoel hebben voor culturele verhoudingen. Heb je interesse in deze route, neem dan ook vroegtijdig contact op met mw. dr. C. (Cornée) van der Wind, C.vanderWind@driestar-educatief.nl.

We streven ernaar de reis- en verblijfkosten van de studieweek in het buitenland (route 1) niet nodeloos te laten oplopen, want studenten moeten deze zelf betalen. Regelmatig zijn werkgevers in het onderwijs bereid om (een deel van) de kosten te dragen vanuit het scholingsbudget dat ze ontvangen.

Er kunnen geen rechten aan bovenstaande vermeldingen ontleend worden. Door externe of interne oorzaken kan een bepaald aanbod niet mogelijk zijn.

Alternatief:

Mocht je een alternatief willen hebben voor de internationale studieweek dan is dat in beginsel mogelijk. Je moet dan contact opnemen met zowel de vakstudieleider als mw. dr. C. (Cornée) van der Wind. Je ontwerpt zelf een alternatief en voert dit uit. Dit alternatief moet voldoen aan dezelfde doelen die bij de internationale studieweek horen en ook dezelfde tijdsinvestering hebben van 56 uur (namelijk de twee bijbehorende studiepunten). We verwachten vooraf een gedetailleerde uitwerking van een plan waarbij is aangegeven welke activiteiten bijdragen aan welk doel en wat daarvan de geplande tijdsinvestering is. De beoordeling van je plan kost tijd, daarom moet jouw plan ruim voor de geplande datum van uitvoering bij bovengenoemde personen binnen zijn; minimaal 8 weken voor aanvang. Na afloop lever je een gedetailleerd verslag in dat in ieder geval voorzien is van de nodige

bewijsstukken en dat ook een expliciete reflectie bevat in hoeverre de uitvoering aan de doelstellingen heeft beantwoord.

2.8.2 Internationalisering Engels

Bij de deeltijdopleiding Engels is een langdurig verblijf in het buitenland niet altijd mogelijk. We kiezen daarom als een van de mogelijke routes ook voor een *veelvuldig* (drie korte studieweken) verblijf in Engelstalige landen. Een langdurig verblijf of het volgen van een *Summer course* in een Engelstalig land is echter wel waardevol (zie route 2). In de kennisbasis Engels voor tweedegraadslerarenopleidingen is de volgende tekst over een verblijf in het buitenland opgenomen: *Startbekwame docenten moeten de doeltaal in allerlei situaties, receptief en productief, zonder enige belemmering kunnen gebruiken. Ook is het vloeiend hanteren van het didactische principe doeltaal-is-voertaal alleen mogelijk bij een hoog en breed eigen vaardigheidsniveau. Om het in de kennisbasis gedefinieerde eindniveau van taalbeheersing aan het einde van de opleiding te bereiken, is een lang en/of veelvuldig verblijf in een Engelstalig land dan ook voor vrijwel elke student zeer wenselijk. Dit kan in de vorm van een lange stage, van een studieperiode aan een buitenlandse universiteit of van een excursie.*

Mogelijkheden:

Route 1: de reguliere studieweek

De vakgroep Engels organiseert voor elk leerjaar een studiereis waarbij de bovengenoemde doelen centraal staan. Leerjaar 1 en 2 als onderdeel van de module *culture: history and literature*. Leerjaar 3 en 4 is een verdieping op taal, cultuur, kennis van land en volk, persoonlijke en professionele vorming. Tevens is dit een goede voorbereiding op de landelijke kennistoets. Bij alle studiereizen verwachten we een actieve studiehouding en betrokkenheid bij de voorbereiding en uitvoering van het programma. Er zal bij hogere leerjaren meer verwacht worden van de studenten ten aanzien van zelfstandigheid en het onder begeleiding organiseren van de studieweek. De studiereizen zijn een belangrijk onderdeel van het curriculum (modulendoelen) en bevatten onder andere groepsactiviteiten. Doorgaans vallen deze studieweken niet in reguliere schoolvakanties. Er kunnen geen rechten aan deze vermelding ontleend worden.

Er zijn bij Engels jaarlijks internationale werkweken met de volgende doelstellingen:

1. verdiepen van kennis van de Engelse taal, geschiedenis en literatuur
2. spiegelen van ideeën/ concepten/vooroordelen over onderwijs en de Engelse taal en cultuur aan de realiteit zoals ervaren tijdens de studiereis. We kiezen doorgaans voor het Verenigd Koninkrijk.
3. professionaliseren als leraar Engels (in opleiding) in het VO/MBO en toewerken naar specifieke doelen uit het vakgebied zoals aangegeven bij de modulendoelen (onderdeel van het vakinhoudelijk curriculum)
4. ontwikkelen van de christelijke identiteit als leraar (in opleiding)

Route 2: Internationale studie in een Engelssprekend land

Driestar hogeschool heeft banden met enkele onderwijsinstellingen in het buitenland. Studenten kunnen onder bepaalde voorwaarden voor een kortere of langere periode aan een van deze instellingen studeren of zelf een individuele buitenlandse studieweek organiseren. Onderschat echter niet wat daarbij komt kijken. Studenten moeten zeer zelfstandig kunnen werken en goed om kunnen gaan met culturele verschillen. Momenteel zijn er vanuit de Driestar hogeschool goede contacten met de Noordwest-Universiteit, NWU, in Potchefstroom in Zuid-Afrika.

Heb je interesse of ideeën voor een dergelijk langdurig verblijf in het buitenland, neem dan contact op met mw. dr. C. (Cornée) van der Wind. Je moet zelf een programma ontwerpen en uitvoeren dat voldoet aan dezelfde doelstellingen en tijdsinvestering (studiepunten) als de internationale studieweken. We verwachten vooraf een gedetailleerde uitwerking van een plan waarbij is aangegeven welke activiteiten bijdragen aan welke doelen en wat daarvan de geplande tijdsinvestering is. De beoordeling en eventuele goedkeuring van het plan kost tijd. Daarom moet het plan minimaal 8 weken voor de geplande datum van uitvoering ingeleverd zijn. Na afloop lever je een verslag in dat onder andere bewijsstukken, reflectie, activiteitenbeschrijving en bereikte doelen bevat.

We streven ernaar de kosten van de studieweek in het buitenland niet nodeloos te laten oplopen, omdat studenten zelf hun eigen reis- en verblijfkosten moeten betalen. Regelmatig zijn werkgevers in het onderwijs bereid om (een deel van) de kosten te dragen vanuit het scholingsbudget dat ze ontvangen.

Alternatief:

Mocht je een alternatief willen hebben voor de internationale studieweek dan is dat in beginsel mogelijk.

Je moet dan contact opnemen met zowel de vakstudieleider als mw. dr. C. (Cornée) van der Wind, C.vanderWind@driestar-educatief.nl. Je ontwerpt zelf een alternatief en voert dit uit. Dit alternatief moet voldoen aan dezelfde doelen die bij de internationale studieweek horen en ook dezelfde tijdsinvestering hebben van 56 uur (namelijk de twee bijbehorende studiepunten). We verwachten vooraf een gedetailleerde uitwerking van een plan waarbij is aangegeven welke activiteiten bijdragen aan welk doel en wat daarvan de geplande tijdsinvestering is. De beoordeling van je plan kost tijd, daarom moet jouw plan ruim voor de geplande datum van uitvoering bij bovengenoemde personen binnen zijn; minimaal 8 weken voor aanvang. Na afloop lever je een gedetailleerd verslag in dat in ieder geval voorzien is van de nodige bewijsstukken en dat ook een expliciete reflectie bevat in hoeverre de uitvoering aan de doelstellingen heeft beantwoord.

3. Algemeen en organisatorisch

3.1 Informatievoorziening, Eduweb, e-mail, Osiris

Gedurende het schooljaar houden we je met Eduweb, een intranet voor onze studenten, op de hoogte van actuele zaken en wetenswaardigheden over de lvo-opleiding. Indien nodig informeren we je ook via je e-mailadres van Driestar hogeschool. Je wordt geacht van de inhoud kennis te hebben genomen; dus wees daar alert op. Bij het begin van je opleiding krijg je informatie over de toegang tot het netwerk en hoe je e-mail van buitenaf kunt lezen.

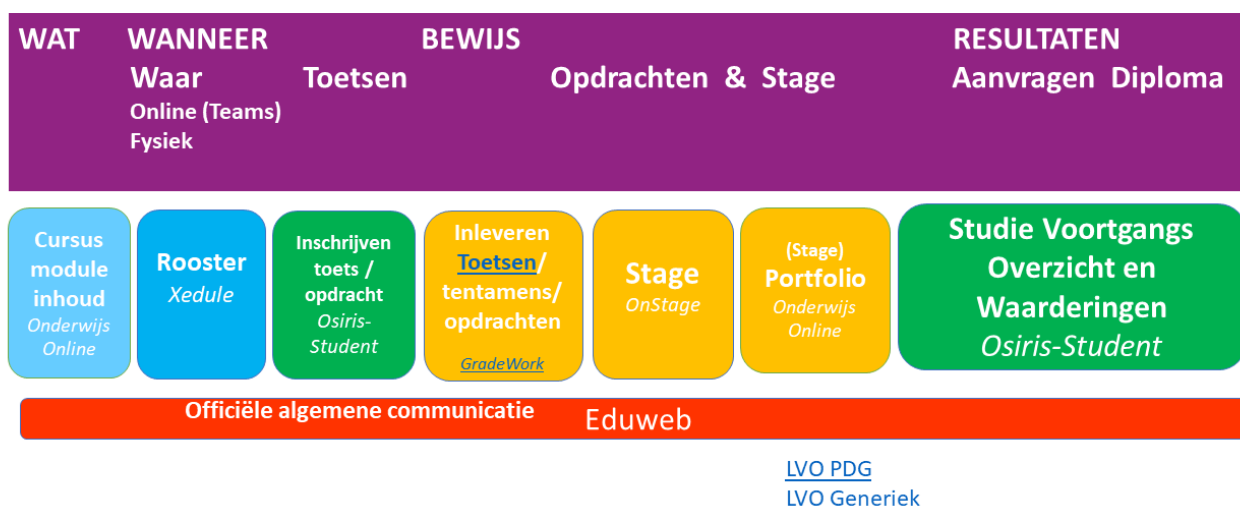
Binnen Driestar hogeschool maken we gebruik van verschillende softwareprogramma's die jullie ondersteunen bij de opleiding binnen onze hogeschool.

In onderstaande schema zie je waar we wat doen gedurende het proces van je opleiding:

Waar doen we wat?

Driestar educatief

© Driestar educatief

NB: binnen de LVO wordt geen gebruik gemaakt van OnStage.

3.2 Absentie

Aanwezigheid tijdens de collegeavonden is zinvol en in principe verplicht. In de colleges werk je aan je persoonlijke professionele ontwikkeling. Een aanwezigheid van minimaal 80 procent van de colleges is standaard vereist, tenzij uitdrukkelijk minder is toegestaan. Bij absentie moet je vooraf de docent en de studieleider in kennis stellen.

Voor de modules van het generieke programma geldt dat je per module 3 avonden actief bijwoont. Mocht dit door omstandigheden niet mogelijk zijn dan overleg je dit met je tutor. Per leerjaar mag je maximaal twee van de twaalf generieke collegeavonden missen.

3.3 Inleveren van opdrachten

De inleverdatum voor opdrachten wordt vermeld in OnderwijsOnline. Wordt er na deze inlevertermijn ingeleverd dan vervalt de reguliere beoordelingstermijn van 15 werkdagen. Een opdracht kan twee keer ter beoordeling worden ingeleverd. Hiervoor gebruik je in GradeWork 'gelegenheid 1' en 'gelegenheid 2'. Als de beoordeling van de opdracht bij de eerste keer onvoldoende is, dan kun je met behulp van de gegeven feedback de opdracht verbeteren en inleveren als herkansing door middel van 'gelegenheid 2'.

3.4 Boekenlijst

De lijst met aan te schaffen literatuur voor het generieke programma is in deze gids opgenomen (vanaf pagina 42).

De verplichte literatuur voor het vakinhoudelijk gedeelte is opgenomen bij de modulebeschrijvingen in de studiegids. De boeken moet je zelf aanschaffen. Soms horen bij (keuze)opdrachten ook boeken. Ook daarvan geldt dat je die zelf moet aanschaffen. We gaan ervanuit dat je zelf zorgt dat je alle benodigde zaken tijdig in bezit hebt.

3.5 Onderwijsinhouden

De doelen per module of periode, informatie over de afsluiting van de modules of periodes, de thema's die per college aan de orde komen en ook readermateriaal zijn te vinden in OnderwijsOnline.

3.5 Diploma-uitreiking

Drie keer per leerjaar vindt er een diploma-uitreiking plaats. In het leerjaar 2025-2026 zal op de volgende data een diploma-uitreiking plaatsvinden: donderdag 25 september 2025 om 16.00 uur, donderdag 22 januari 2026 om 19.00 uur en donderdag 9 juli 2026 om 19.00 uur. Hieraan kun je deelnemen als je hebt voldaan aan alle exameneisen. Om deel te kunnen nemen aan de diploma-uitreiking moeten minimaal drie werkweken van te voren alle vakken van het generieke programma én van het vakdeel met een voldoende afgerond zijn en moeten alle opdrachten en cijfers ingevoerd zijn in Osiris. Osiris moet dus 240 behaalde studiepunten aangeven. In de meeste gevallen is het assessmentportfolio en eindgesprek het laatste onderdeel van de studie, maar dit kan afhangen van je studieverloop. Plan tijdig je laatste studieactiviteiten en doe dat zodanig dat er geen druk uitgeoefend wordt op docenten om in minder tijd dan de OER aangeeft onderdelen te becommentariëren of te becijferen. Meer informatie over de diplomering vind je op Eduweb.

4. Faciliteiten

4.1 Parkeren

Je kunt op ons eigen terrein parkeren.

4.2 Vertrouwenspersonen

Driestar hogeschool wil studenten graag een veilige leer- en werkomgeving bieden. Elke student heeft daarom recht op bescherming tegen gedrag dat als ongewenst wordt ervaren. Binnen Driestar hogeschool is dan de mogelijkheid om een gesprek aan te vragen met een van de interne of externe vertrouwenspersonen. De vertrouwenspersoon zal luisteren naar je verhaal en zal vervolgens met je bespreken hoe je verder wilt en welke actie jijzelf, Driestar hogeschool of iemand anders kan ondernemen om het ongewenste gedrag te stoppen. Inzet is dat jij er geen schade van ondervindt. Ook kan de vertrouwenspersoon jou, indien gewenst, doorverwijzen naar hulpverlening binnen of buiten Driestar hogeschool.

De vertrouwenspersoon houdt zich ook bezig met voorlichting over en preventie van ongewenst gedrag. Schroom daarom niet om met de vertrouwenspersoon contact op te nemen wanneer je hiermee te maken krijgt, ook wanneer het niet jezelf betreft. Ook als je niet zeker weet of je klacht ernstig genoeg is, kun je erover praten. De inhoud van de gesprekken wordt altijd vertrouwelijk behandeld (zie ook paragraaf 5.1.2 Procedure bij klachten betreffende agressie en seksuele intimidatie).

Onze hogeschool heeft drie interne vertrouwenspersonen, namelijk drs. L.F. (Lydia) van Hartingsveldt, dr. P.D. (Petronelle) Baarda en D. (Daniël) van den Noort MEd. Daarnaast is er ook een externe vertrouwenspersoon: mw. Jenny Roeberts. Contactgegevens zijn te vinden op Eduweb.

Deze vertrouwenspersonen zijn de aangewezen vertrouwenspersonen voor eventuele klachten op het gebied van agressie of seksuele intimidatie. De vertrouwenspersonen zijn voor de desbetreffende kwesties op school of via Teams bereikbaar.

4.3 Begeleiding studenten met een functiebeperking

Wanneer je als student een handicap of chronische ziekte hebt waardoor je belemmerd wordt in het volgen van je studie, willen we er van onze kant alles aan doen om de voortgang van je studie zo goed mogelijk te laten verlopen. Je beperking kan leiden tot problemen bij de deelname aan het onderwijs en daardoor kan studievertraging ontstaan. In dergelijke situaties kun je een beroep doen op speciale voorzieningen en regelingen. Dhr. J. J. (Jasper) Baaijens BEd is decaan functiebeperkingen. Hij is te bereiken via J.Baaijens@driestar-educatief.nl.

Vooraf wijzen we je erop dat er weliswaar soms aanpassingen mogelijk zijn, maar dat de doelen en omvang van je studie niet gewijzigd kunnen worden. Landelijk gelden er namelijk eisen voor startbekwame leraren en daar moet iedere afgestudeerde aan voldoen.

5. Procedures en reglementen

5.1 Rechtsbescherming

5.1.1 Rechtsbescherming algemeen

In het Studentenstatuut vind je informatie over rechtsbescherming. Je kunt je klacht, bezwaar of beroep schriftelijk door middel van een ondertekende brief voorleggen aan het loket rechtsbescherming. Richt je brief aan Mr. P.A.L. (Petra) Wendt p.a.l.wendt@driestar-educatief.nl. Op Eduweb vind je op de pagina *Reglementen en rechtsbescherming* het schema rechtsbescherming. Dit schema staat ook in het Studentenstatuut.

5.1.2 Procedure bij klachten betreffende agressie en seksuele intimidatie

In bepaalde gevallen is het mogelijk om een klacht in te dienen bij de klachtencommissie ongewenst gedrag. Je leest hierover meer in de *Klachtenregeling ongewenst gedrag*. Je kunt een klacht indienen via de vertrouwenspersoon, maar ook rechtstreeks, zonder tussenkomst van een ander. Het verdient echter de voorkeur om eerst een gesprek te voeren met een vertrouwenspersoon. Ook voor de melding van de klacht bij de (onafhankelijke) klachtencommissie kan een beroep worden gedaan op de steun van de vertrouwenspersoon. Hij of zij kan na een gesprek advies geven over een eventueel formeel vervolg. De formele procedure wordt beschreven in de *Klachtenregeling ongewenst gedrag*. Een klacht is niet anoniem, tenzij de klachtencommissie uitdrukkelijk bepaalt dat om gegronde redenen wél een anonieme klacht kan worden ingediend.

Een klacht kan worden ingediend via de vertrouwenspersoon of bij de voorzitter van de klachtencommissie ongewenst gedrag: Mr. W. Bos, Gijsberterf 6, 2743 JZ Waddinxveen.

5.1.3 College van beroep voor de examens

Als je het niet eens bent met het besluit van de examencommissie, kun je binnen 6 weken in beroep gaan bij het College van Beroep voor de Examens. Het beroep moet schriftelijk of digitaal worden ingediend bij het Loket Rechtsbescherming van Driestar hogeschool. Neem hiervoor contact op met Mr. P.A.L. (Petra) Wendt p.a.l.wendt@driestar-educatief.nl. In het Studentenstatuut is een schema opgenomen van de verschillende rechtsbeschermingsmogelijkheden voor studenten.

5.1.4 Wet gegevensbescherming

Per 25 mei 2018 is de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) van toepassing. Vanaf die datum geldt dezelfde privacywetgeving in de hele Europese Unie (EU). De Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) geldt niet meer.

Ook binnen onze organisatie is er sprake van gegevensbescherming. Wat betekent dit concreet voor jou? Alle persoonsgegevens die je in Osiris en OnderwijsOnline ziet, zijn de gegevens die wij hebben opgeslagen met als enige toevoeging je kerkgenootschap –indien van toepassing–.

Het kerkgenootschap heb je bij het aanmelden via Studielink zelf aangegeven. Medewerkers zullen nooit persoonsgegevens verstrekken aan derden zonder toestemming van jou als student.

Heb je hier nog vragen over? Loop even langs bij de balie van Studentzaken.

De functionaris gegevensbescherming binnen onze organisatie is A. (Ton) Voorwinden MFC.

5.2 Examenregeling, studentenstatuut en reglementen

Als student heb je een aantal rechten en plichten die zijn vastgelegd in regelingen. De belangrijkste zijn het Studentenstatuut, de Onderwijs- en examenregeling algemeen deel (geldt voor alle opleidingen binnen Driestar hogeschool) - met diverse bijlagen waaronder het Toetskader en Tentamenregels - en de Onderwijs en examenregeling (opleidingsdeel Ivo). Deze en alle andere reglementen van de hogeschool zijn te vinden op de website van de hogeschool en op Eduweb.

Op Eduweb en op de website van Driestar hogeschool kun je ook de volgende regelingen of protocollen raadplegen:

- Regeling profileringsfonds;
- Klachtenregeling ongewenst gedrag;
- Reglement geschillenadviescommissie;
- Reglement klachtencommissie studenten hogeschool;
- Reglement Loket rechtsbescherming;
- Reglement medezeggenschapsraad;
- Reglement opleidingscommissies Driestar hogeschool;
- Reglement van Orde College van beroep voor de examens;
- Protocol rouw binnen de organisatie;
- Studeren met een functiebeperking;
- Privacyreglement studenten Driestar educatief.

5.3 Plagiaat

Plagiaat is het letterlijk overnemen van (delen van) andermans werk zonder goede bronvermelding. Dit is meestal inbreuk op het auteursrecht en wordt dan gezien als fraude. Ook parafraseren, in je eigen woorden weergeven van andermans werk, wordt als plagiaat gezien als er geen bron bij vermeld staat. De onderwijs- en examenregeling (OER) geeft aan hoe fraude bestraft wordt. Gradework controleert ingeleverd werk ook op overeenkomst met op het internet aanwezige documenten alsook eerder bij Driestar educatief ingeleverd materiaal.

Voor meer informatie over auteursrechten en wat dit betekent voor studenten raadpleeg www.auteursrechten.nl.

Het als eigen werk inleveren van iets wat niet door jou is gemaakt, wordt beschouwd als fraude. Dat geldt zowel voor werk dat door een andere persoon is gemaakt als voor werk dat (mede) door een vorm van kunstmatige intelligentie of technisch hulpmiddel is gegenereerd, waaronder inbegrepen chatboxen zoals ChatGPT. Dit uiteraard tenzij in de opdracht uitdrukkelijk ruimte wordt geboden voor gebruik van dergelijke hulpmiddelen.

5.4 AI

Als student ben je verantwoordelijk voor je ingeleverde werk en moet je AI volgens de richtlijnen inzetten (zie hiervoor [OnderwijsOnline](#) > algemeen (alle opleidingen) > 1.2 AI).

5.5 Landelijke (kennis)toetsen

Bij iedere lerarenopleiding in Nederland worden in het derde of vierde leerjaar digitale, landelijke kennistoetsen afgenomen. Deze zijn verplicht en moeten voldoende worden afgerond. Meer informatie is te vinden op <https://lkt.10voordeleraar.nl/>. Hier zijn ook voorbeeldtoetsen beschikbaar. De [voorbeeldtoetsen](#) beslaan de kennisdomeinen die ook in de landelijke kennistoets aan bod komen. Ze bevatten hetzelfde soort en hetzelfde aantal vragen. Voor een optimaal leereffect krijgen deelnemers alle vragen met de goede antwoorden te zien waarbij het percentage van de goede antwoorden ook wordt gegeven.

Er is een *speciale regeling collegegeld* voor studenten die alle studiepunten hebben gehaald maar alleen nog een externe toets moeten halen. Als dit mogelijk voor jou van toepassing is neem dan contact op met de studieleider van het vak.

Naast bovenstaande algemene zaken gelden voor de opleiding Engels aanvullende voorwaarden om deel te mogen nemen aan de landelijke kennistoets. Je moet de modules 1.1.4, 2.1.4, 3.1.4, 1.1.5, 2.1.5, en 3.1.5 afgerond hebben, recent hebben deelgenomen aan de colleges van de voorbereidende module 4.1.5 en de diagnostische toets behaald hebben.

6. Organisatie en aanspreekpunten

6.1 Namen en adressen

Bestuur	De opleiding wordt verzorgd onder verantwoordelijkheid van Driestar hogeschool te Gouda		
Adres	Driestar hogeschool, Burgemeester Jamessingel 2, 2803 PD GOUDA Postbus 368, 2800 AJ GOUDA		
Studentzaken		ruimte 0.25	Postbus 368 2800 AJ GOUDA tel. 0182-540310 studentinfo@driestar-educatief.nl
Manager	Tpk	dr. K. (Klaas) Tippe	k.tippe@driestar-educatief.nl
Studieleider generiek programma	Hrnt	A.J. (Nathalie) de Heer-Heiboer MA	a.j.deheer@driestar-educatief.nl
Verantwoordelijke jaar 1 generiek			
Verantwoordelijke jaar 2 generiek	Brp	Drs. S.P. (Sjoerd) van den Berg	s.p.vandenberg@driestar-educatief.nl
Verantwoordelijke jaar 3 generiek	Hea	A.(Albert) van Hell MEd	a.vanhell@driestar-educatief.nl
Verantwoordelijke jaar 4 generiek		A.J. (Nathalie) de Heer-Heiboer MA J.C. (Cegien) van der Net	a.j.deheer@driestar-educatief.nl J.C.vanderNet@driestar-educatief.nl
Instituutskoördinatoren Opleiden in de school (OidS)	Msc	C. M. (Corné) van der Maas MEd (RAOS / ZAOS)	c.m.vanderMaas@driestar-educatief.nl
Studieleider Duits	Lnr	A. (Rian) Leune MA	a.leune@driestar-educatief.nl
Studieleider Economie	Ode	drs. C.H. (Cor) Oudijn	c.h.oudijn@driestar-educatief.nl
Studieleider Engels	Mwf	C. (Cornée) van der Wind-Ferreira, MA, M-ELT	c.vanderwind@driestar-educatief.nl
Studieleider Geschiedenis	Glsm	drs. M. (Martijn) Glas	m.glas@driestar-educatief.nl
Studieleider Godsdienst	Ode	drs. C.H. (Cor) Oudijn	c.h.oudijn@driestar-educatief.nl
Studieleider Nederlands	Mgd	drs. P. (Peter) Goedegebure	p.goedegebure@driestar-educatief.nl
Studieleider Wiskunde	Hvl	C. van den Heuvel-de Groot MSc	c.vandenheuvel@driestar-educatief.nl
Internationalisering Ivo	Mwf	C. (Cornée) van der Wind, MA, M-ELT	c.vanderwind@driestar-educatief.nl
Examencommissie Ivo		secretariaat-examencommissieivo@driestar-educatief.nl <i>meer informatie op Eduweb</i>	
Opleidingscommissie Ivo		<i>meer informatie op Eduweb</i>	
Decaan functiebeperkingen		J. (Jasper) Baaijens BEd	j.baaijens@driestar-educatief.nl

6.2 Collegetijden

Voor openingsbijeenkomst, collegeweken, tentamenweken, vakanties en afsluiting: zie het jaarrooster op Eduweb. Voor alle data geldt: Deo volente.

De generieke colleges worden gegeven op dinsdagmiddag en -avond. In leerjaar 1-3 zijn er voor OidS-studenten per leerjaar vier periodes van drie middagen. Voor deeltijdstudenten zijn dit avonden. Voor de tijdsindeling zie hieronder. Per periode staat één beroepstaak centraal.

OidS-Raos leerjaar 1-3

Dinsdagmiddag 1	Dinsdagmiddag 2	Dinsdagmiddag 3
13:30-17:00 uur beroepstaak x	13:30-16:00 uur beroepstaak x 16:00-17:00 intervisie	13:30-16:00 uur beroepstaak x 16:00-17:00 uur professionele identiteit
17:00-18:00 uur: masterclass	incidenteel* 17:00-18:30 uur masterclass pedagogen	

**masterclasses pedagogen van 17.00 tot 18.30 uur voor leerjaar 1 en 3 op 12 november 2024 en 14 januari 2025 en voor leerjaar 2 op 3 december 2024 en 18 februari 2025.*

OidS-COS leerjaar 1-3

COS-studenten volgen voor de beroepstakencolleges het Raos-rooster. Dit ziet er dan als volgt uit:

Dinsdagmiddag 1, 2 en 3	Dinsdagmiddag 2	Dinsdagmiddag 3
13:30-17:00 uur beroepstaak x	13:30-16:00 uur beroepstaak x	13:30-16:00 uur beroepstaak x

Opmerkingen:

- De COS-studenten volgen op dinsdagmiddag alleen de colleges over de beroepstaken. Zij volgen op dinsdagmiddag dus geen masterclasses, intervisie en professionele identiteit (pi).
- De COS-studenten van leerjaar 1 en 2 volgen drie keer per semester op dinsdagmorgen (10:00 uur – 13:00 uur) pi-bijeenkomsten.
- Daarnaast volgen de COS-studenten van leerjaar 1 en 2 vier pi-bijeenkomsten per semester op woensdagmorgen (9:30-12:30 uur). Deze worden gegeven door COS-schoollopleiders. Tijdens deze bijeenkomsten vindt ook intervisie plaats.
- De COS-studenten van leerjaar 3 volgen zes keer intervisie op dinsdagmorgen van 11:00-13:00 uur.

Deeltijd leerjaar 1-3

Dinsdagavond 1	Dinsdagavond 2	Dinsdagavond 3
17:00-18:00 uur: masterclass	17:00-18:00 uur: beroepstaak x incidenteel*: 17:00-18:30 uur masterclass pedagogen	17:00-18:00 uur: beroepstaak x
18:30-21:15 uur beroepstaak x	18:30-20:15 uur: beroepstaak x 20:15-21:15 uur: intervisie	18:30-20:15 uur: beroepstaak x 20:15-21:15 uur: professionele identiteit

**masterclasses pedagogen van 17.00 tot 18.30 uur voor leerjaar 1 en 3 op 18 november 2025 en 3 februari 2026 en voor leerjaar 2 op 9 december 2025 en 3 maart 2026. Het rooster met een masterclass pedagoog ziet er als volgt uit:*

Dinsdagavond met masterclass pedagoog
17:00-18:30 uur: pedagoog
19:00-21:15 uur: beroepstaak

Deeltijd en OidS leerjaar 4

De generieke colleges in leerjaar 4 worden voor zowel OidS- als deeltijdstudenten gegeven op dinsdagavond. Elk semester bestaat uit twee periodes van drie collegeavonden, waarbij het tweede semester qua inhoud gelijk is aan het eerste. Het generieke programma in leerjaar 4 kan dus zowel in het eerste als in het tweede semester gedaan worden, waarbij het ook mogelijk is om modules in semester 1 en modules in semester 2 te volgen. Voor de tijdsindeling zie hieronder.

Dinsdagavond 1	Dinsdagavond 2	Dinsdagavond 3
17:00-18:00 uur: beroepstaak 4	17:00-18:00 uur: tutoruur	17:00-18:00 uur: beroepstaak 4
18:00-18:30 uur: pauze	18:00-18:30 uur: pauze	18:00-18:30 uur: pauze
18:30-19:45 uur: beroepstaak y	18:30-19:45 uur: keuzemodule a	18:30-19:45 uur: beroepstaak y
19:45-20:00 uur: pauze	19:45-20:00 uur: pauze	19:45-20:00 uur: pauze
20:00-21.15 uur: beroepstaak z	20:00-21.15 uur: keuzemodule a	20:00-21.15 uur: beroepstaak z

Vakinhoudelijke colleges leerjaar 1 t/m 4

De vakinhoudelijke colleges worden gegeven op donderdagavond van 17.00 – 22.00 uur. Studenten van de opleiding Ivo Wiskunde starten op donderdag om 16.00 uur. De vakinhoudelijke colleges van Ivo Godsdienst worden gegeven op woensdagavond volgens het rooster van de CGO. Het vakprogramma kent voor het eerste, tweede en derde leerjaar 8 collegeweken in het eerste semester en 7 collegeweken in het tweede. Het vierde leerjaar bestaat uit alleen het eerste semester.

Woensdagavond leerjaar 1 t/m 4
Lvo godsdienst
17.00 - 18.00 uur (WPL)
Pauze: 18.00 - 18.30 uur
1. 18.30 - 19.35 uur
3. 19.40-20.40 uur
Pauze: 20.40 - 21.00 uur
2. 21.00 uur - 22.00 uur

Donderdagavond leerjaar 1 t/m 4
Lvo Nederlands
1. 17.00 - 18.30 uur
2. 18.30 - 20.00 uur
Pauze: 20.00 - 20.30 uur
3. 20.30 uur - 22.00 uur

Donderdagavond leerjaar 1 t/m 4
Lvo economie
1. 17.00 – 17.45 uur
2. 17.45 – 18.30 uur
3. 18.30 – 19.15 uur
Pauze: 19.15 – 19.45 uur
4. 19.45 - 20.30 uur
5. 20.30 – 21.15 uur
6. 21.15 – 22.00 uur

Donderdagavond leerjaar 1 t/m 4
Lvo Engels
1. 17.00 - 18.30 uur
Pauze: 18.30 – 19.00 uur
2. 19.00 - 20.30 uur
3. 20.30 uur - 22.00 uur

Donderdagavond leerjaar 1 t/m 4
Lvo geschiedenis
1. 17.00 - 18.30 uur
2. 18.30 - 20.00 uur
Pauze: 20.00 - 20.30 uur
3. 20.30 uur - 22.00 uur

Donderdagavond leerjaar 1 t/m 4
Lvo Duits
1. 17.00 - 18.00 uur
2. 18.00 - 19.00 uur
Pauze: 19.00 - 19.30 uur
3. 19.30 - 20.30 uur
4. 20.30 - 21.30 uur
5. 21.30 - 22.00 uur

*) Om drukte bij de kantine te voorkomen, hebben lvo-opleidingen verschillende pauzetijden.

Donderdag leerjaar 1 t/m 4	
Lvo wiskunde	
0. Voortgangsgesprekken	15.30 - 16.00 uur
1. Leerplein	16.00 - 16.45 uur
2. Leerplein	16.45 - 17.30 uur
3. Werkcollege/intervisie	17.30 - 18.15 uur
Pauze: 18.15-18.45 uur*	
4. College	18.45 - 19.30 uur
5. College	19.30 - 20.15 uur
Pauze: 20.15-20.30 uur*	
6. College	20.30 - 21.15 uur
7. College	21.15 - 22.00 uur

7. Inschrijving, toelating en studiekosten

7.1 Toelatingseisen

Voor de opleiding gelden toelatingseisen. Allereerst is dat het bezit van een bepaald diploma. Ten tweede het met goed resultaat volgen van de studiekeuzecheckdag en het afleggen van de bijbehorende toetsen. Voor studenten OidS is er daarnaast een aparte toelatingsroute.

Om te worden toegelaten tot de tweedegraads lerarenopleiding heb je allereerst minimaal één van de volgende diploma's nodig: havo of mbo (minimaal niveau 4). Als je een havodiploma hebt geldt dat bij alle profielen het betreffende vak in het vakkenpakket dient te zijn opgenomen.

Aanvullende informatie voor Lerarenopleiding wiskunde

Als je een havodiploma hebt geldt dat wiskunde B in het vakkenpakket dient te zijn opgenomen. Als je een vwo-diploma hebt, volstaat ook wiskunde A voor toelaatbaarheid tot de opleiding. Voor een voldoende instapniveau zijn de volgende onderdelen van Havo wiskunde B extra van belang:

- De student kan standaardfuncties (lineaire functies, wortel- en machtsfuncties, exponentiële, logaritmische, en goniometrische functies) hanteren, interpreteren binnen een context, grafieken beschrijven en functievoorschriften vastleggen.
- Het bovengenoemde geldt ook voor samengestelde functie als combinatie van standaardfuncties.
- De student kent de begrippen die karakteristieke eigenschappen van de grafieken van functies beschrijven: interval, domein, bereik, stijgen, dalen, toenemend en afnemend stijgen en dalen, top, extremen, minimum, maximum, snijpunt met de y-as en symmetrie.
- De student kent de begrippen differentiaal quotiënt, helling, richtingscoëfficiënt en raaklijn en kan deze bij een gegeven functie bepalen.
- De student kan eerste- en tweedegraads vergelijkingen algebraïsch oplossen.
- De student kan de goniometrie en de stelling van Pythagoras gebruiken voor het bepalen van hoeken en afstanden in een gegeven driehoek.

Als je op 1 september van het leerjaar dat je wilt starten 21 jaar of ouder bent en je beschikt niet over één van bovenvermelde diploma's, kun je wettelijk alleen toegelaten worden na een *Toelatingsonderzoek 21+*. Daarvoor moet je de algemene studiekeuzecheckdag volgen en een onverkort positief advies krijgen op basis van de tests die dan afgenomen worden.

De studie start op het eindniveau van havo-5. We verwachten van je dat je de inhoud van het schoolvak op de havo en Nederlands op dat niveau beheerst. Dit is nodig om de studie goed te kunnen volgen. Je moet kennis en vaardigheden dus in redelijke mate paraat hebben. Als het lang geleden is dat je met het vak bezig bent geweest, vergt dat een inhaalslag die je voorafgaand aan de eerste colleges moet afronden. De studieleider is bereid je daarover te adviseren.

7.2 Informatie over de opleiding

Regelmatig zijn er voorlichtingsbijeenkomsten op de hogeschool voor belangstellenden. Je vindt de data op onze website www.driestar-hogeschool.nl. Het is belangrijk om hier naartoe te komen als aanstaande student! Daarnaast kun je met een van de studieleiders van het vak of van het generieke programma een afspraak maken. Het is ook mogelijk - aanbevolen zelfs - een collegeavond bij te wonen. Neem hiervoor contact op met Studentzaken, met de studieleider van het vakinhoudelijke programma of met de studieleider van het generieke programma.

Voor alle administratieve zaken en voor de eerste algemene informatie kun je terecht bij de afdeling Studentzaken. Voor algemene vragen over de inhoud van de studie of vragen die over het vakdeel gaan staat de studieleider van het vak je graag te woord. Heb je vragen over de inhoud van het generieke programma en het werkplekleren, richt je tot de studieleider van het generieke programma. Contactgegevens vind je in hoofdstuk 6.

De studieleider is te spreken voor elke student die dit wenst. Gesprekken over studiebegeleiding vinden plaats op initiatief van de student. We verzoeken je zo mogelijk eerst via e-mail een afspraak te maken. Een persoonlijk gesprek vindt bij voorkeur plaats in aansluiting op de te volgen colleges.

7.3 Aanmelding

Het is van belang je zo spoedig mogelijk aan te melden, liefst voor 1 mei. Alleen wie zich vóór 1 mei aanmeldt heeft recht op toelating in het hoger onderwijs op voorwaarde dat aan de toelatingseis is voldaan. Wie zich pas na die datum aanmeldt, moet afwachten of hij/zij nog toegelaten wordt. In alle gevallen is de studiekeuzecheckdag verplicht en moet je als je na 1 mei hebt aangemeld een positief advies krijgen om daadwerkelijk toegelaten te worden.

Aanmelden voor een opleiding loopt via het centrale aanmeldsysteem van alle hogescholen en universiteiten: *Studielink*. De aanmelding gaat volledig via Studielink, dus je hoeft geen apart formulier voor onze hogeschool in te vullen. Voor meer informatie en aanmelding ga je naar www.driestar-educatief.studielink.nl.

7.4 Collegegeld

7.4.1 Regels en bedragen

In het studentenstatuut is aangegeven welke rechten en plichten aan jouw inschrijving als student zijn verbonden. In de regelgeving wordt gesproken over twee soorten collegegeld: het wettelijk collegegeld en het instellingscollegegeld.

Het wettelijk collegegeld wordt betaald door een student:

- die niet eerder een hbo-bachelor of master heeft gehaald - tenzij je voor het eerst een opleiding in onderwijs volgt en je eerder behaalde bachelor geen opleiding in de zorg betrof - en
- die voldoet aan het nationaliteitsvereiste. Dit houdt in dat de student de nationaliteit bezit van een land dat deel uitmaakt van de Europese Economische Ruimte (EER), de Surinaamse of de Zwitserse nationaliteit, of (onder voorwaarden) de Turkse nationaliteit op grond van het Associatiebesluit 1/80. Studenten vallen ook onder de nationaliteitsvereiste als ze een familielid zijn van in Nederland wonende EU-burgers die niet de EER-nationaliteit hebben of als ze een verblijfsvergunning bezitten op basis waarvan ze in aanmerking komen voor studiefinanciering en
- die woont in Nederland, België, Luxemburg of een van de Bondsstaten Noord-Rijnland-Westfalen, Nedersaksen of Bremen van de Bondsrepubliek Duitsland
- en wordt voor de voltijdopleidingen vastgesteld door het ministerie OCW
- en wordt voor de deeltijdopleidingen vastgesteld door de hogeschool met als wettelijk minimum € 1.548 en wettelijk maximum het voltijdcollegegeldtarief € 2.601.

Het instellingscollegegeld

- geldt voor een student die geen recht heeft op wettelijk collegegeld
- wordt vastgesteld door de hogeschool
- is minimaal gelijk aan het wettelijk voltijd collegegeldtarief

Er is één uitzondering op deze regeling: een student betaalt wettelijk collegegeld indien hij met een tweede opleiding is begonnen terwijl de eerste opleiding (waarvoor wettelijk collegegeld wordt/werd betaald) nog niet was afgerond. Dit geldt dus voor degenen die een tweede opleiding volgen die gestart is vóór het behalen van de eerste bachelor en die niet onderbroken is geweest. Zodra de eerste studie is afgerond, betaalt de student wel instellingscollegegeld.

7.4.2 Bedragen studiejaar 2025-2026

De tarieven van het collegegeld voor het studiejaar 2025-2026 zijn als volgt:

Wettelijk collegegeld*

deeltijd collegegeld	€ 2.470
duaal collegegeld	€ 2.601

*Regeling halvering collegegeld: Deze regeling vervalt voor nieuwe studenten vanaf 1 september 2024.

Kijk voor meer informatie en de voorwaarden over deze regeling op:

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/hoger-onderwijs/halvering-collegegeld-eerstejaars>.

Instellingscollegegeld

instellingscollegegeld	€ 7.705
------------------------	---------

7.4.3 Betalingsmogelijkheden

Hoe betaal je het collegegeld?

Voor het studiejaar 2025-2026 kun je de betaling van het collegegeld via Studielink regelen. Driestar hogeschool maakt voor de incasso van het collegegeld gebruik van een digitale machtiging in Studielink.

Het collegegeld mag op twee manieren worden voldaan:

1. Je machtigt Driestar educatief het bedrag in één keer van je rekening af te schrijven. Het bedrag wordt dan eind september 2025 (of zo snel mogelijk daarna) van de rekening afgeschreven.
2. Je machtigt Driestar educatief het bedrag in tien termijnen van je rekening af te schrijven. In dat geval ben je € 25,00 administratiekosten verschuldigd. Dit wordt geïncasseerd bij de eerste termijn. De bedragen worden vanaf eind september 2025 elke maand van je rekening afgeschreven t/m eind juni 2026.

Denk goed na bij het doen van je inschrijving of je in één keer of in termijnen wilt betalen. De betaalwijze is namelijk achteraf niet meer te wijzigen nadat je eenmaal je betaalgegevens hebt ingevuld en de machtiging hebt bevestigd in Studielink.

Zorg dat er voldoende saldo op je rekening staat op het moment dat er geïncasseerd wordt. Na een tweede mislukte incasso worden er € 10,00 administratiekosten in rekening gebracht per mislukte poging.

Betaling door werkgever

Betaalt je werkgever? Schrijf je dan eerst in via Studielink en kies bij betaling voor *betaling op andere wijze*. Zonder herinschrijving kunnen wij het formulier niet verwerken. Je ontvangt dan een email met activeringscode. Stuur deze door naar degene die gaat betalen, die kan dan inloggen en zelf de bankgegevens invullen en bevestigen. Je blijft als student altijd zelf verantwoordelijk voor tijdige betaling van het collegegeld. Wanneer jouw werkgever niet tijdig betaalt, word jij als student daarop aangesproken.

Incassodata voor studiejaar 2025/2026

De incassodata zijn:	
Eenmalig	26-09-2025
Termijn 1	26-09-2025
Termijn 2	27-10-2025
Termijn 3	27-11-2025
Termijn 4	24-12-2025
Termijn 5	27-01-2026
Termijn 6	27-02-2026
Termijn 7	27-03-2026
Termijn 8	24-04-2026
Termijn 9	27-05-2026
Termijn 10	26-06-2026

7.4.4 Tweede inschrijving

Het is mogelijk om twee (of meer) studies naast elkaar te volgen. Alleen bij de opleiding van de eerste inschrijving ben je dan collegegeld verschuldigd. Hieronder staan de verschillende mogelijkheden van een tweede inschrijving:

Eerste en tweede inschrijving aan Driestar hogeschool

Je betaalt collegegeld voor je eerste inschrijving. Je hoeft verder niets te regelen voor je tweede inschrijving. Wanneer het bedrag voor de opleiding van eerste inschrijving lager is dan het bedrag bij tweede inschrijving (bijvoorbeeld bij deeltijd en voltijd) moet je het verschil bijbetalen. Je ontvangt dan een aanvullende factuur.

Eerste inschrijving elders, tweede inschrijving aan Driestar hogeschool

Als je een eerste inschrijving aan een andere universiteit of hogeschool hebt moet je het volledige collegegeld betalen bij die instelling. Je kunt als tweede inschrijver bij Driestar hogeschool per 1 september 2025 worden ingeschreven als je bij de instelling van eerste inschrijving het collegegeld hebt betaald. In dit geval dien je een *Bewijs Betaald Collegegeld* op te vragen bij die hogeschool of universiteit. Deze lever je in bij de afdeling Studentzaken. Wanneer het bedrag bij de instelling van eerste inschrijving lager is dan het bedrag bij een tweede inschrijving aan Driestar hogeschool (bijvoorbeeld bij deeltijd en voltijd) moet je het verschil bijbetalen. Je ontvangt dan een aanvullende factuur.

Eerste inschrijving aan Driestar hogeschool, tweede inschrijving elders

Het is ook mogelijk dat je een eerste inschrijving aan Driestar hogeschool hebt en een tweede inschrijving elders. In dat geval kun je een *Bewijs Betaald Collegegeld (BBC)* aanvragen bij de afdeling Financiën (collegegeld@driestar-educatief.nl). Deze lever je in bij de andere hogeschool of universiteit.

7.4.5 Digitale machtiging collegegeld in Studielink

Je betaalt collegegeld voor ieder studiejaar dat je bent ingeschreven bij Driestar hogeschool. De betaling regel je zelf online met een digitale machtiging in Studielink.

Samengevat moet je de volgende acties uitvoeren:

- A. log in op Studielink: www.driestar-educatief.studielink.nl
- B. schrijf je (her)in voor het eerstvolgende collegejaar
- C. ga naar *Voer je betaalgegevens in* via *Mijn To do lijst*
- D. het collegegeld wordt vastgesteld door de hogeschool
- E. bevestig je machtiging

Belangrijke informatie!

- Om gebruik te maken van de digitale machtiging moeten je persoonsgegevens zijn gecontroleerd.
- Betaalt een bedrijf/werkgever namens jou het collegegeld via machtiging of factuur? Vul dan in: *betaling op andere wijze* (zie paragraaf 7.4.3).
- Betaalt iemand anders voor jou het collegegeld (bijvoorbeeld een ouder) of betaal je zelf maar ben je minderjarig, dan moet die andere persoon de digitale machtiging ondertekenen met zijn/haar eigen DigiD.
- Je kunt de ingevulde betalingsgegevens na bevestiging in Studielink niet meer wijzigen.
- Wil je na het bevestigen van de digitale machtiging toch je betalingsgegevens wijzigen? Stuur dan een mail naar collegegeld@driestar-educatief.nl.
Volg je ook een opleiding aan een andere onderwijsinstelling? Dan heb je mogelijk recht op vrijstelling van collegegeld door een Tweede Inschrijving. Lever dan een *Bewijs Betaald Collegegeld (BBC)* voor 1 september 2025 in bij de afdeling Studentzaken van Driestar hogeschool.

Vragen

Voor vragen over digitale machtiging van het collegegeld kun je een e-mailbericht sturen naar collegegeld@driestar-educatief.nl.

7.4.6 Studiefinanciering, lerarenbeurs en tegemoetkoming leraren

Studiefinanciering

Studenten die een voltijd of een duale opleidingsvorm (OidS) volgen, komen in aanmerking voor een lening, een studentenreisproduct (OV), collegegeldkrediet en eventueel een aanvullende beurs (afhankelijk van het inkomen van ouders). Het aanvragen kan via de website van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO).

Tegemoetkoming leraren of levenlanglerenkrediet

Volg je een lerarenopleiding aan hbo of universiteit? Dan kun je mogelijk een [tegemoetkoming leraren](#) aanvragen. Bent je jonger dan 57 jaar en wil je een opleiding aan mbo, hbo of universiteit gaan volgen? Dan kom je misschien wel in aanmerking voor het [levenlanglerenkrediet](#).

Lerarenbeurs

Ben je bevoegd leraar in het primair of voortgezet onderwijs, het middelbaar of hoger beroepsonderwijs? Dan kun je een [lerarenbeurs aanvragen](#) als je je professionele niveau wilt verhogen, je vakken wilt verbreden of wilt specialiseren. De lerarenbeurs vergoedt (deels) de kosten voor collegegeld, studiemiddelen en reiskosten. Bovendien kan je werkgever met de lerarenbeurs een vergoeding krijgen om je vervanging tijdens studieverlof te bekostigen.

8. Vrijstellingen en specifieke routes

8.1 Vrijstellingen

Grondslag van de regeling

Op grond van de onderwijs- en examenregeling (OER) bestaat de mogelijkheid tot het aanvragen van vrijstelling voor onderdelen van het Generieke programma, zoals tentamens en opdrachten.

De procedure voor het aanvragen van vrijstellingen wordt hieronder beschreven.

Motivering van de aanvraag

De aanvraag voor het verkrijgen van een vrijstelling moet je duidelijk motiveren. Daarvoor verstrek je een kopie van een bewijsstuk zoals een certificaat, diploma, getuigschrift en een officiële beschrijving van de inhoud. In een schriftelijke toelichting bij het bewijsstuk geef je verdere informatie over het niveau (getoetste kennis, vaardigheden) en de studielast van het onderdeel op grond waarvan je de vrijstelling aanvraagt. Eerder gevolgde cursussen van bijvoorbeeld 40 of 60 uur studielast geven per definitie geen vrijstelling voor onderdelen uit het Generieke programma met een studielast van 112 uur. Zo mogelijk voeg je ook officiële beschrijvingen van de inhoud bij.

Als je vrijstelling aanvraagt en krijgt voor bepaalde onderdelen uit het Generiek programma is het van belang te bedenken dat wij van jou verwachten dat je alle kennis nog steeds paraat hebt. Bovendien bouwen modules regelmatig op elkaar voort en dat betekent ook dat in volgende modules je niet van docenten mag verwachten of vragen dat ze iets dat eerder aan de orde is geweest opnieuw gaan behandelen. Daarvoor is collegegeld of individuele tijd te kostbaar. Als je niet zeker weet of je kennis nog actueel en paraat is raden we af om vrijstellingen aan te vragen.

Standaard vrijstellingen

Er zijn standaardvrijstellingen voor modules van het generieke programma voor studenten met een diploma pabo van Driestar hogeschool, behaalde propedeuse LVO andere hogeschool, pedagogisch-didactisch getuigschrift (pdg) of een andere lerarenopleiding. Dat betekent dat een (fors) deel van het generieke programma van alle leerjaren in principe voor vrijstelling in aanmerking komt als je aan de gestelde voorwaarden voldoet. In onderstaande tabel staat wat je wel moet volgen, dus niet een opsomming van de vrijstellingen.

Als je beschikt over een bachelor waarin je een onderwijsgerelateerd onderzoek hebt gedaan, kun je onder voorwaarde van positief advies van de vakgroep vrijstelling krijgen voor de modules GEN 1.8 praktijkgericht onderzoek, GEN 2.8 praktijkgericht onderzoek, GEN 3.8 praktijkgericht onderzoek en GEN 4.8 vakdidactisch eindwerk onderzoekend vermogen.

Als je beschikt over een niet-onderwijsgerelateerde bachelor waarin je een onderzoek hebt gedaan, kun je onder voorwaarde van positief advies van de vakgroep vrijstelling krijgen voor de modules GEN 1.8 praktijkgericht onderzoek, GEN 2.8 praktijkgericht onderzoek en GEN 3.8 praktijkgericht onderzoek.

Persona's in het Generieke programma

Op basis van 'eerder verworven kwalificaties' (EVK's)

Te volgen modules

	Modules leerjaar 1	Modules leerjaar 2	Modules leerjaar 3	Modules leerjaar 4
Pabo (indien gevolgd bij Driestar)*	GEN 1.6 (BT2)	GEN 2.6 (BT2)	GEN 3.6 (BT2)	GEN 4.6 (BT2) GEN 4.11 (Praktijkervaring) (behalve toets-2 stage po/vo) GEN 4.12 (portfolio / assessment)
Propedeuse LVO	Geen modules	Alle modules	Alle modules	Alle modules
Diploma lerarenopleiding (eerste- of tweedegraads)	Geen modules	Geen modules	Geen modules	Geen modules
Pdg	Geen modules	Geen modules	Geen modules	Alle modules
Zomercursus basisvaardigheden	Vrijstelling voor GEN 1.5 (BT1) Overige moet gevolgd worden *Let op: in de eerste module niet alleen Gen 1.5, ook Masterclass/intervisie/PI	Alle modules	Alle modules	Alle modules
HBO-diploma of master (wel/niet gerelateerd aan onderwijs)	Jaar 1 t/m 4: Student (evt. in overleg met de studieleider) stelt een vrijstellingsverzoek op en dient dat in bij de examencommissie. De examencommissie neemt, zo nodig in overleg met de studieleider, een besluit tot wel of geen toekenning van vrijstelling.			
WO-diploma of master (wel/niet gerelateerd aan onderwijs)	Jaar 1 t/m 4: Student (evt. in overleg met de studieleider) stelt een vrijstellingsverzoek op en dient dat in bij de examencommissie. De examencommissie neemt, zo nodig in overleg met de studieleider, een besluit tot wel of geen toekenning van vrijstelling.			

* bij het volgen van een dubbele bachelor pabo en lvo: vrijstelling onder voorbehoud van afronding van het genoemde leerjaar op de pabo of behalen pabo-diploma. Student mag gelijktijdig beginnen met beide opleidingen, maar vrijstelling vervalt bij het niet afronden van genoemde jaar op pabo

Assessment voor aanvraag vrijstellingen op basis van eerder verworven competenties (EVC's)

1. Voorwaarde: de studieleider(s) van het vak en/of generiek zien ruimte voor minimaal 15 EC vrijstelling op basis van 'eerder verworven competenties';
2. Door de studieleider(s) wordt contact opgenomen met het assessmentbureau;
3. Het assessmentbureau maakt de verdere afspraken met de student over het aan te leveren portfolio en de datum voor het assessment;
4. Na het assessment wordt door het assessmentbureau aan de studieleider(s) van het vak en/of generiek gevraagd om aan de hand van het adviesrapport van de assessoren een passend studieprogramma voor de student op te stellen.
5. Het EVC-traject kan van toepassing zijn aan het begin van de studie of als een student tijdens de opleiding om diverse redenen vertraging oploopt en intussen in de lespraktijk zichzelf verder heeft ontwikkeld.

Wijze van beoordeling

De studieleider van het generieke deel van de opleiding brengt advies uit aan de examencommissie over een aanvraag tot vrijstelling als het gaat om een onderdeel uit het generieke programma en om het werkplekleren. Voor andere onderdelen van het programma brengt de studieleider van het vak advies uit over de aanvraag. Beide studieleiders overleggen indien nodig met de betrokken docent(en).

Bij een positieve beslissing van de examencommissie zetten we de studiepunten voor het betreffende onderdeel in het cijferregistratiesysteem. Daarbij vermelden we dat het een vrijstelling betreft. De toegekende studiepunten zijn alleen rechtsgeldig in het kader van het diploma van de opleiding. Deze studiepunten zullen dus niet vermeld worden op eventuele certificaten die we voor een deel van de opleiding verstrekken.

8.2 Specifieke trajecten

8.2.1 Zijinstroom in beroep (ZiB)

Deze studievariant is geschikt voor studenten die al een hbo- of wo-opleiding hebben afgerond, maar niet in het bezit zijn van een onderwijsbevoegdheid of die een tweede onderwijsbevoegdheid willen halen. De student moet een benoeming van minimaal 0,4 fte hebben op een school voor voortgezet onderwijs of middelbaar beroepsonderwijs, en in de CV een mate van relevantie kunnen aantonen ten aanzien van het vakgebied. Naast deze leerwerkplek zijn er colleges bij Driestar hogeschool in Gouda volgens een op maat gemaakte studieroute gebaseerd op het geschiktheidsassessment. Aan het einde van deze periode is er een bekwaamheidsonderzoek. De school is verplicht de student in staat te stellen het traject te volgen en kan voor de studiekosten van de zij-instromer subsidie aanvragen. Hiervoor wordt een overeenkomst opgesteld. Zij-instromers hebben maximaal twee jaar de tijd om de onderwijsbevoegdheid te halen. Bij uitloop is er de mogelijkheid voor de werkgever verlenging aan te vragen.

8.2.2 Pedagogisch-didactisch getuigschrift (PDG)

De post-hbo-opleiding Pedagogisch Didactisch Getuigschrift (PDG) leidt op tot startbekwame docent in het middelbaar beroepsonderwijs (mbo). Deze opleiding wordt gegeven vanuit het samenwerkingsverband Hodos. Dit betekent dat de bijeenkomsten door zowel Driestar hogeschool als door school-opleiders van het Hoornbeeck College worden verzorgd.

Voor het PDG-traject bestaat een afzonderlijke studiegids.

8.2.3 Traject groepsleerkracht

De post-hbo-opleiding Groepsleerkracht onderbouw vmbo-b/k biedt de mogelijkheid om met een beperkte bevoegdheid les te geven in het vmbo basis-kader leerjaar 1 en 2. Voor de opleiding is een diploma van de pabo of de pedagogische academie vereist. Na acht maanden wordt de opleiding afgerond met een portfolio en een eindassessment. Traject groepsleerkracht wordt in 2025/2026 niet aangeboden.

9. Overzicht generieke programma leerjaar 1-4

Aan de periodeoverzichten en de beschrijvingen kunnen geen rechten worden ontleend. Het kan om verschillende redenen voorkomen dat kleine of grotere onderdelen worden gewijzigd in de loop van het leerjaar. Het streven is echter om dit zo min mogelijk te doen.

9.1 Raamwerk generieke programma leerjaar 1-4

Periode	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3	Jaar 4	
Periode 1	BT1 'leidinggeven aan leerlingen' GEN 1.5		BT2/Kennisring 'begeleiden van leer- en ontwikkelingsprocessen van leerlingen' GEN 3.6		
		BT1 'leidinggeven aan leerlingen' GEN 2.5		BT2/Kennisring GEN 4.6	BT5/BT2 GEN 4.9
Periode 2	BT5/BT2 'ontwikkelen van onderwijs' GEN 1.9		BT1 'leidinggeven aan leerlingen' GEN 3.5		
		BT5/BT2 'ontwikkelen van onderwijs' GEN 2.9		BT1 GEN 4.5	BT3 GEN 4.7
Periode 3	BT3 'samen ondersteunen van leerlingen' GEN 1.7		BT5/BT2 'ontwikkelen van onderwijs' GEN 3.9		
		BT3 'samen ondersteunen van leerlingen' GEN 2.7		BT5/BT2 GEN 4.9	BT2/Kennisring GEN 4.6
Periode 4	BT2/Kennisring 'begeleiden van leer- en ontwikkelingsprocessen van leerlingen' GEN 1.6		BT3 'samen ondersteunen van leerlingen' GEN 3.7		
		BT2/Kennisring 'begeleiden van leer- en ontwikkelingsprocessen van leerlingen' GEN 2.6		BT3 GEN 4.7	BT1 GEN 4.5

9.2 Leerlijnen en toetsing leerjaar 1-4

	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3	Jaar 4
Leidinggeven aan leerlingen (BT1)	De docent als gastheer/-vrouw en pedagoog GEN 1.5	Leiding geven aan een klas GEN 2.5	Leiding geven aan een individuele leerling GEN 3.5	Groepsdynamica GEN 4.5
Begeleiden van leer- en ontwikkelingsprocessen van leerlingen (BT2/ Kennisring)	Hersenontwikkeling en sociaal-emotionele ontwikkeling GEN 1.6	Godsdienstige of levensbeschouwelijke vorming GEN 2.6	Burgerschapsvorming en morele- en mediavorming GEN 3.6	Ontwikkeling en leren GEN 4.6
Samen ondersteunen van leerlingen (BT3)	Communicatie GEN 1.7	Ouderbetrokkenheid GEN 2.7	Mentoraat GEN 3.7	Leerlingzorg GEN 4.7
Werken aan kwaliteit en beleid (BT4)	Praktijkonderzoek GEN 1.8	Praktijkonderzoek GEN 2.8	Praktijkonderzoek GEN 3.8	Vakdidactisch eindwerk onderzoekend vermogen GEN 4.8
Ontwikkelen van onderwijs (BT5/BT2)	Lesontwerp GEN 1.9	Lesontwerp GEN 2.9	Lessenserie: formatief handelen GEN 3.9	Digitale didactiek GEN 4.9
Praktijkervaring	Praktijkervaring lesgeven GEN 1.11	Praktijkervaring lesgeven GEN 2.11.1	Praktijkervaring lesgeven GEN 3.11.1	Praktijkervaring lesgeven GEN 4.11
Professionele identiteit	Professionele identiteit GEN 1.12.1 GEN 1.12.2	Professionele identiteit GEN 2.12.1 GEN 2.12.2	Professionele identiteit GEN 3.12.1 GEN 3.12.2	
Reflectie op beroepstaken	Reflectie op beroepstaken GEN 1.12.5 en GEN 1.12.6	Reflectie op beroepstaken GEN 2.12.5 en GEN 2.12.6	Reflectie op beroepstaken GEN 3.12.5 en GEN 3.12.6	
Masterclasses pedagogen	Masterclasses pedagogen GEN 1.12.7 en GEN 1.12.8	Masterclasses Pedagogogen GEN 2.12.7 en GEN 2.12.8	Masterclasses Pedagogogen GEN 3.12.7 en GEN 3.12.8	
Praktijkopdracht en	Praktijkopdrachten GEN 1.12.9-GEN 1.12.12	Praktijkopdrachten GEN 2.12.9, GEN 2.12.11, GEN 2.12.12	Praktijkopdracht GEN 3.12.12	
Portfolio	Portfolio en ontwikkelingsgesprek GEN 1.12.13	Portfolio en assessment GEN 2.12.13	Portfolio en ontwikkelingsgesprek GEN 3.12.13	Assessmentportfolio en eindgesprek GEN 4.12
				Keuzemodules

				GEN 4.16.1 en GEN 4.16.2
				Interculturele ervaring GEN 4.17
Kennistoetsen	Taaltoets GEN 1.14		Generieke kennisbasis toets GEN 3.15	

9.2 Het generieke programma in leerjaren en periodes

Leerjaar 1

	SEMESTER 1		SEMESTER 2	
	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
Leidinggeven aan leerlingen (BT1) GEN 1.5	De docent als gastheer/-vrouw en pedagoog (BT1)			
	Schriftelijke opdrachten (2,5EC)			
Begeleiden van leer- en ontwikkelingsprocessen van leerlingen (BT2/kennisring) GEN 1.6				Hersenontwikkeling en sociaal-emotionele ontwikkeling (BT2/kennisring)
				Schriftelijke opdracht (2EC)
Samen ondersteunen van leerlingen (BT3) GEN 1.7			Communicatie (BT3)	
			Schriftelijke opdracht (2EC)	
Werken aan kwaliteit en beleid (BT4) GEN 1.8	Praktijkonderzoek (BT4)			
	Schriftelijke opdracht (2EC)			
Ontwikkelen van onderwijs (BT5/BT2) GEN 1.9		Lesontwerp (BT5/BT2)		
		Schriftelijke opdracht (2,5EC)		
Praktijkervaring GEN 1.11	Praktijkervaring lesgeven GEN 1.11		Praktijkervaring lesgeven GEN 1.11	
	Schriftelijke opdracht (1EC)		Schriftelijke opdracht (1EC)	
Portfolio en ontwikkelingsgesprek GEN 1.12	Het beroep en ik (PI) GEN 1.12.1		In contact met mijn leerlingen (PI) GEN 1.12.2	
	Schriftelijke opdracht (2EC)		Schriftelijke opdracht (2EC)	

	Reflectie op beroepstaken 1 (BT1 en BT5)		Reflectie op beroepstaken 2 (BT3 en BT2)	
	GEN 1.12.5		GEN 1.12.6	
	Schriftelijke opdracht (0,5)		Schriftelijke opdracht (0,5)	
		Masterclass Pedagoog 1	Masterclass Pedagoog 2	
		GEN 1.12.7	GEN 1.12.8	
		Schriftelijke opdracht (0,5EC)	Schriftelijke opdracht (0,5EC)	
	Praktijkopdracht 1		Praktijkopdracht 2	
	GEN 1.12.9		GEN 1.12.10	
	Schriftelijke opdracht (1EC)		Schriftelijke opdracht (1EC)	
	Praktijkopdracht 3 'maatschappelijke stage'			
	GEN 1.12.11			
	Schriftelijke opdracht (1EC)			
		Praktijkopdracht 'filmfragment lesonderdeel'		
		GEN 1.12.12		
		Schriftelijke opdracht (0,5EC)		
			Portfolio en voortgangsgesprek	
Taaltoets			Schriftelijke en mondelinge opdracht (0,5EC)	
		Taaltoets		
	Digitale toets (1EC)			
GEN 1.14				

Leerjaar 2

	SEMESTER 1		SEMESTER 2	
	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
Leidinggeven aan leerlingen (BT1) GEN 2.5	Leiding geven aan een klas (BT1)			
	Schriftelijke opdrachten (2,5EC)			
Begeleiden van leer- en ontwikkelingsprocessen van leerlingen (BT2/kennisring) GEN 2.6				Godsdienstig of levensbeschouwelijk vorming (BT2/kennisring)
				Schriftelijke opdracht (2EC)
Samen ondersteunen van leerlingen (BT3) GEN 2.7			Ouderbetrokkenheid (BT3)	
			Schriftelijke opdracht (2EC)	
Werken aan kwaliteit en beleid (BT4) GEN 2.8	Praktijkonderzoek (BT4)			
	Schriftelijke opdracht (2EC)			
Ontwikkelen van onderwijs (BT5/BT2) GEN 2.9		Lesontwerp BT5/BT2		
		Schriftelijke opdracht (2,5EC)		
Praktijkervaring GEN 2.11	Praktijkervaring lesgeven		Praktijkervaring lesgeven	
	Schriftelijke opdracht (1,5EC)		Schriftelijke opdracht (1,5EC)	
Portfolio en assessment GEN 2.12	Vormgeven aan identiteit (PI) GEN 2.12.1		De hoopvolle docent (PI) GEN 2.12.2	
	Schriftelijke opdracht (2EC)		Schriftelijke opdracht (2EC)	

	Reflectie op beroepstaken 1 (BT1 en BT5) <i>GEN 2.12.5</i>		Reflectie op beroepstaken 2 (BT3 en BT2) <i>GEN 2.12.6</i>	
	Schriftelijke opdracht (0,5)		Schriftelijke opdracht (0,5)	
		Masterclass Pedagoog 1 <i>GEN 2.12.7</i>	Masterclass Pedagoog 2 <i>GEN 2.12.8</i>	
		Schriftelijke opdracht (0,5EC)	Schriftelijke opdracht (0,5EC)	
	Praktijkopdracht 1 'aansluiting po-vo' <i>GEN 2.12.9</i>		Praktijkopdracht 2 'maatschappelijke betrokkenheid' <i>GEN 2.12.11</i>	
	Schriftelijke opdracht (1EC)		Schriftelijke opdracht (1EC)	
			Praktijkopdracht 3 'filmfragment lesonderdeel' <i>GEN 2.12.12</i>	
			Schriftelijke opdracht (1EC)	
				Portfolio en assessment <i>GEN 2.12.13</i>
				Schriftelijke en mondelinge opdracht (1EC)

Leerjaar 3

	SEMESTER 1		SEMESTER 2	
	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
Leidinggeven aan leerlingen (BT1) GEN 3.5		Leiding geven aan een individuele leerling (BT1)		
		Schriftelijke opdracht (2,5EC)		
Begeleiden van leer- en ontwikkelingsprocessen van leerlingen (BT2/kennisring) GEN 3.6	Burgerschapsvorming en morele- en mediavorming (BT2/kennisring)			
	Schriftelijke opdracht (2EC)			
Samen ondersteunen van leerlingen (BT3) GEN 3.7				Mentoraat (BT3) <i>en leren signaleren en de wet meldcode</i>
				Schriftelijke opdracht (2EC)
Werken aan kwaliteit en beleid (BT4) GEN 3.8	Praktijkonderzoek			
	Schriftelijke opdracht (2EC)			
Ontwikkelen van onderwijs (BT5/BT2) GEN 3.9			Lessenserie: formatief handelen (BT5/BT2)	
			Schriftelijke opdracht (2,5EC)	
Praktijkervaring GEN 3.11	Praktijkervaring lesgeven			
	Schriftelijke opdracht (1EC)			
Portfolio en ontwikkelingsgesprek GEN 3.12	In balans (PI) GEN 3.12.1	Identiteitsspanningen (PI) GEN 3.12.2		
	Schriftelijke opdracht (2EC)	Schriftelijke opdracht (2EC)		

	Reflectie op beroepstaken 1 <i>GEN 3.12.5</i>		Reflectie op beroepstaken 2 <i>GEN 3.12.6</i>	
	Schriftelijke opdracht (0,5)		Schriftelijke opdracht (0,5)	
		Masterclass Pedagoog 1 <i>GEN 3.12.7</i>	Masterclass Pedagoog 2 <i>GEN 3.12.8</i>	
		Schriftelijke opdracht (0,5EC)	Schriftelijke opdracht (0,5EC)	
			Praktijkopdracht 'filmfragment lesonderdeel' <i>GEN 3.12.12</i>	
			Schriftelijke opdracht (1EC)	
Generieke kennisbasis toets <i>GEN 3.15</i>				Portfolio en ontwikkelingsgesprek <i>GEN 3.12.13</i>
				Schriftelijke en mondelinge opdracht (1EC)
				GKB toets
				Digitale toets 60 minuten (1EC)

Leerjaar 4

	SEMESTER 1		SEMESTER 2	
	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
Leidinggeven aan leerlingen (BT1) GEN 4.5		Groepsdynamica (BT1)		Groepsdynamica (BT1)
		Schriftelijke opdracht (2EC)		Schriftelijke opdracht (2EC)
Begeleiden van leer- en ontwikkelingsprocessen van leerlingen (BT2/kennisring) GEN 4.6	Ontwikkeling en leren (BT2/kennisring)		Ontwikkeling en leren (BT2/kennisring)	
	Schriftelijke opdracht (2EC)		Schriftelijke opdracht (2EC)	
Samen ondersteunen van leerlingen (BT3) GEN 4.7		Leerlingzorg (BT3)		Leerlingzorg (BT3)
		Schriftelijke opdracht (2EC)		Schriftelijke opdracht (2EC)
Werken aan kwaliteit en beleid (BT4) GEN 4.8	Praktijkgericht onderzoek			
	Schriftelijke opdracht (10EC)			
Ontwikkelen van onderwijs (BT5/BT2) GEN 4.9	Digitale didactiek (BT5/BT2)		Digitale didactiek (BT5/BT2)	
	Schriftelijke opdracht (2EC)		Schriftelijke opdracht (2EC)	
Praktijkervaring GEN 4.11	Praktijkervaring lesgeven (LIO)			
	Schriftelijke opdracht (15EC)			
Assessmentportfolio en eindgesprek GEN 4.12	Assessmentportfolio en eindgesprek <i>GEN 4.12.13</i>		Assessmentportfolio en eindgesprek <i>GEN 4.12.13</i>	
	Schriftelijke en mondelinge opdracht (5EC)		Schriftelijke en mondelinge opdracht (5EC)	
Keuzemodules GEN 4.16	Keuzemodule 1 <i>GEN 4.16.1</i>	Keuzemodule 2 <i>GEN 4.16.2</i>	Keuzemodule 1 <i>GEN 4.16.1</i>	Keuzemodule 2 <i>GEN 4.16.2</i>
	Schriftelijke opdracht (3EC)	Schriftelijke opdracht (3EC)	Schriftelijke opdracht (3EC)	Schriftelijke opdracht (3EC)
Interculturele ervaring GEN 4.17	Interculturele ervaring			
	Schriftelijke opdracht (3EC)			

Afsluiting periode

Periodes in leerjaar 1, 2 en 3 worden afgesloten met een toetsopdracht. Hiervoor zijn vaste inlevertermijnen. Het is belangrijk de opdracht binnen deze termijn in te leveren. Anders moet gewacht worden op de tweede kans. Periodes in leerjaar 4 worden doorgaans afgesloten met een toetsopdracht.

10. Aan te schaffen literatuur voor generiek programma

Hier wordt alleen de literatuur vermeld die je moet aanschaffen. Zoals je ziet is er gekozen voor een aantal 'leidende' boeken die meerdere jaren gebruikt worden. Naast de hieronder genoemde titels is er ook literatuur die via OnderwijsOnline digitaal beschikbaar wordt gesteld. Omdat we het belangrijk vinden dat een bachelor student in staat is ook Engelstalige literatuur te gebruiken, vind je bij de literatuur op OnderwijsOnline per leerjaar een of meer Engelstalige titels.

Jaar 1

Periode	Beroepsprofiel	Literatuur
1	Beroepstaak 1 'Leidinggeven aan leerlingen' (BT1)	Verplicht - Slooter, M. (2022). <i>De zes rollen van de leraar</i>. Pica. Aanbevolen: - Geerts, W. & Van Kralingen, R. (2020). <i>Handboek voor leraren</i>. Coutinho. - Teitler, P. en R. (2022). <i>Lessen in orde</i>. Coutinho.
2	Beroepstaak 5 'Ontwikkelen van onderwijs' (BT5)	Verplicht: - Geerts, W. & Van Kralingen, R. (2020). <i>Handboek voor leraren</i>. Coutinho. - Slooter, M. (2022). <i>De zes rollen van de leraar</i>. Pica.
3	Beroepstaak 3 'Samen ondersteunen van leerlingen' (BT3)	Verplicht: - Geerts, W. & Van Kralingen, R. (2021). <i>Communiceren is docentenwerk</i>. Coutinho. - Geerts, W. & Van Kralingen, R. (2020). <i>Handboek voor leraren</i>. Coutinho. Aanbevolen: - Jolles, J. (2020). <i>Leer je kind kennen. Over ontplooiing, leren, denken en het brein</i>. Pluim. - Mijland, I. & Bakker-de Jong, M. (2022). <i>Handboek voor elke mentor</i>. Quirijn. - Vries, P. de (2022). <i>Handboek Ouderbetrokkenheid 3.0</i>. CPS.
4	Beroepstaak 2 'Begeleiden van leer- en ontwikkelingsprocessen van leerlingen' (BT2)	Verplicht: - Jolles, J. (2022). <i>Leer je kind kennen. Over ontplooiing, leren, denken en het brein</i>. Pluim. - Slot, W., & van Aken, M. (Red). (2019). <i>Psychologie van de adolescentie: Basisboek</i> ThiemeMeulenhoff. - Geerts, W. & Van Kralingen, R. (2020). <i>Handboek voor leraren</i>. Coutinho. Aanbevolen: - Crone, E. (2008). <i>Het puberende brein</i>. Bert Bakker
1-4	Beroepstaak 4 'Werken aan kwaliteit en beleid'	Verplicht: - Surma, T., Vanhoyweghen, K., Sluijsmans, D., Camp, G., Muijs, D., & Kirschner, P. (2019). <i>Wijze lessen: 12 bouwstenen voor effectieve didactiek</i>. Ten Brink Uitgevers. (ook gratis te downloaden) - Velde, M. van der, Munneke, L. (2020). <i>Onderzoekend vermogen in de praktijk</i>. Concept uitgeefgroep.

1-4	Professionele identiteit (PI) en intervisie	Verplicht: - Bouwhuis, M. (2020). <i>De leraar in beeld</i>. Pica. - Korthagen, F. (2023). <i>De kracht van reflectie</i>. Boom. - Slooter, M. (2022). <i>De zes rollen van de leraar</i>. Pica. - Geerts, W. & Van Kralingen, R. (2021). <i>Communiceren is docentenwerk</i>. Coutinho.
	Pedagogen	Verplicht: Murre, P.M., De Muynck, A. & Vermeulen, H. (2012 en 2014). <i>Vitale idealen, voorbeeldige praktijken. Grote pedagogen over opvoeding en onderwijs</i>. Deel 1 en deel 2. Buijten en Schipperheijn <i>Motief</i>. (Te bestellen bij webwinkel Driestar)

Jaar 2

Periode	Beroepsprofiel	Literatuur
1	Beroepstaak 1 'Leidinggeven aan leerlingen' (BT1)	Verplicht: - Wubbels, T. Brok, den P., Claessens, L., Mainhard, T., Tartwijk, van J. (2024), <i>Klassenmanagement vanuit een interpersoonlijk perspectief</i>. Aanbevolen - Geerts, W. & Van Kralingen, R. (2020). <i>Handboek voor leraren</i>. Coutinho. - Slooter, M. (2022). <i>De zes rollen van de leraar</i>. Pica. - Teitler, P. en R. (2022). <i>Lessen in orde</i>. Coutinho. - Agirdag, O., Bennett, T. & Guérin, L.J.F. (2024), <i>Gedrag in crisis. De omvang van het probleem en de effecten op leerlingen en docenten</i>. Academica University of Applied Sciences, Amsterdam (in OO)
2	Beroepstaak 5 'Ontwikkelen van onderwijs' (BT5)	Verplicht: - Geerts, W. & Van Kralingen, R. (2020). <i>Handboek voor leraren</i>. Coutinho. - Schmeier, M. (2023). <i>Expliciete Directe Instructie in het voortgezet onderwijs</i>. Pica. - Slooter, M. (2022). <i>De zes rollen van de leraar</i>. Pica. Aanbevolen: - Hoogeveen, P. & Winkels, J. (2022). <i>Het didactische werkvormenboek. Variatie en differentiatie in de praktijk</i>. Koninklijke van Gorcum Bv.
3	Beroepstaak 3 'Samen ondersteunen van leerlingen' (BT3)	Verplicht: - Geerts, W. & Van Kralingen, R. (2021). <i>Communiceren is docentenwerk</i>. Coutinho. - Geerts, W. & Van Kralingen, R. (2020). <i>Handboek voor leraren</i>. Coutinho. - Mijland, I. & Bakker-de Jong, M. (2022). <i>Handboek voor elke mentor</i>. Quirijn. - Vries, P. de (2022). <i>Handboek Ouderbetrokkenheid 3.0</i>. CPS. Aanbevolen: - Jolles, J. (2022). <i>Leer je kind kennen. Over ontplooiing, leren, denken en het brein</i>. Pluim.

4	Beroepstaak 2 'Begeiden van leer- en ontwikkelingsprocessen van leerlingen' (BT2)	Verplicht: - Jolles, J. (2022). <i>Leer je kind kennen. Over ontplooiing, leren, denken en het brein</i>. Pluim. - Kunz, B. & Van Doleweerd, J. (2021). <i>Stapstenen. Godsdienstige vorming in het basisonderwijs</i>. De Banier en Driestar educatief. (in OnderwijsOnline beschikbaar) - Slot, W., & van Aken, M. (Red). (2019). <i>Psychologie van de adolescentie: Basisboek</i>. ThiemeMeulenhoff. - Van Dijk-Groenenboer, M. (2020). Handboek Vakdidactiek Levensbeschouwing en Religie. LERVO. (in OO) - Visser-Vogel, E. & de Muynck, A. (2019). <i>Hier ben ik! Een christelijk perspectief op persoonsvorming in het onderwijs</i>. De Banier. Aanbevolen: - Geerts, W. & Van Kralingen, R. (2020). <i>Handboek voor leraren</i>. Coutinho. - De Bruin, A.M. en Vogel, E. (2024). <i>Wortels en vleugels</i>. Jongbloed.
1-4	Professionele identiteit (PI) en intervisie	Verplicht: - Bouwhuis, M. (2020). <i>De leraar in beeld</i>. Pica. - Korthagen, F. (2023). <i>De kracht van reflectie</i>. Boom. - Slooter, M. (2022). <i>De zes rollen van de leraar</i>. Pica.
1-4	Beroepstaak 4 'Werken aan kwaliteit en beleid'	Verplicht: - Surma, T., Vanhoyweghen, K., Sluismans, D., Camp, G., Muijs, D., & Kirschner, P. (2019). <i>Wijze lessen: 12 bouwstenen voor effectieve didactiek</i>. Ten Brink Uitgevers. (ook gratis te downloaden) - Velde, M. van der, Munneke, L. (2020). <i>Onderzoekend vermogen in de praktijk</i>. Concept uitgeefgroep.
	Pedagogen	Verplicht: Murre, P.M., De Muynck, A. & Vermeulen, H. (2012 en 2014). <i>Vitale idealen, voorbeeldige praktijken. Grote pedagogen over opvoeding en onderwijs</i>. Deel 1 en deel 2. Amsterdam, Buijten en Schipperheijn Motief. (Te bestellen bij webwinkel Driestar)

Jaar 3

Periode	Beroepsprofiel	Literatuur
1	Beroepstaak 2 'Begeiden van leer- en ontwikkelingsprocessen van leerlingen' (BT2)	Verplicht: - Geerts, W. & Van Kralingen, R. (2020). <i>Handboek voor leraren</i>. Coutinho. - Laan, J. van der (2021). <i>Groeien in mediawijsheid</i>. De Banier. - Slot, W., & van Aken, M. (Red). (2019). <i>Psychologie van de adolescentie: Basisboek</i>. ThiemeMeulenhoff. Aanbevolen: - Jolles, J. (2022). <i>Leer je kind kennen. Over ontplooiing, leren, denken en het brein</i>. Pluim
2	Beroepstaak 1 'Leidinggeven aan leerlingen' (BT1)	Verplicht: - Verstegen, R. & Lodewijks, H. (2018). <i>Interactiewijzer</i>. Koninklijke van Gorcum Bv. Aanbevolen: - Slooter, M. (2022). <i>De zes rollen van de leraar</i>. Pica. - Van der Wolf, K. & Van Beukering, T. (2009). <i>Gedragproblemen in scholen</i>. Acco.

3	Beroepstaak 5 'Ontwikkelen van onderwijs' (BT5)	Verplicht: - Kneyber, R., Sluijsmans, D., Devid, V., & Wilde López, W. (2022). <i>Formatief handelen: Van instrument naar ontwerp</i>. Phronese. (Ook gratis te downloaden) - Murre, P.M. (2019). <i>Meer door minder</i>. Driestar educatief. (Ook gratis te downloaden: 134366_Installatierede_BW-3-17.pdf) - Sluijsmans, D., & Kneyber, R. (2016). <i>Toetsrevolutie: Naar een feedbackcultuur in het voortgezet onderwijs</i>. Phronese. (Ook gratis te downloaden) Aanbevolen: - Schmeier, M. (2023). <i>Expliciete Directe Instructie in het VO</i>. Pica. - Slooter, M. (2022). <i>De zes rollen van de leraar</i>. Pica.
4	Beroepstaak 3 'Samen ondersteunen van leerlingen' (BT3)	Verplicht: - Mijland, I. & Bakker-de Jong, M. (2022). <i>Handboek voor elke mentor</i>. Quirijn. Aanbevolen: - Geerts, W. & Van Kralingen, R. (2020). <i>Handboek voor leraren</i>. Coutinho. - Van der Wolf, K. & Van Beukering, T. (2009). <i>Gedragproblemen in scholen: het denken en handelen van leraren</i>. Acco.
1-4	Professionele identiteit (PI) en intervisie	Verplicht: - Bouwhuis, M. (2020). <i>De leraar in beeld</i>. Pica. - Korthagen, F. (2023). <i>De kracht van reflectie</i>. Boom. - Slooter, M. (2022). <i>De zes rollen van de leraar</i>. Pica. - Van Laar, T. & Huttinga, W. (2022). <i>Leren leven met het kwaad</i>. Expertisecentrum Onderwijs en Identiteit.
1-4	Beroepstaak 4 'Werken aan kwaliteit en beleid'	Verplicht: - Surma, T., Vanhoyweghen, K., Sluijsmans, D., Camp, G., Muijs, D., & Kirschner, P. (2019). <i>Wijze lessen: 12 bouwstenen voor effectieve didactiek</i>. Ten Brink Uitgevers. (ook gratis te downloaden) - Velde, M. van der, Munneke, L. (2020). <i>Onderzoekend vermogen in de praktijk</i>. Concept uitgeefgroep.
	Pedagogen	Verplicht: Murre, P.M., De Muynck, A. & Vermeulen, H. (2012 en 2014). <i>Vitale idealen, voorbeeldige praktijken. Grote pedagogen over opvoeding en onderwijs</i>. Deel 1 en deel 2. Amsterdam, Buijten en Schipperheijn Motief. (Te bestellen bij webwinkel Driestar)

Jaar 4

Periode	Beroepsprofiel	Literatuur
1-4	Beroepstaak 1 'Leidinggeven aan leerlingen' (BT1)	Verplicht: - Dokman, I., van Beusekom, R., Oldeboom, B. & Pepping-Poot, A. (2019). <i>Ik in de wij. Groepsdynamisch werken in het onderwijs</i>. L&ving Factory. Aanbevolen: - Slooter, M. (2022). <i>De zes rollen van de leraar</i>. Pica.
1-4	Beroepstaak 2 'Begeleiden van leer- en ontwikkelingsprocessen van leerlingen' (BT2)	- Berg, B., Van Bommel, R., & van Ast, M. (2022). <i>Een meester in leren. Van operant conditioneren tot metacognitie</i>. Pumbo. - Slot, W., & van Aken, M. (Red). (2019). <i>Psychologie van de adolescentie</i>. Basisboek (26e druk). ThiemeMeulenhoff.

		Aanbevolen: - Jolles, J. (2022). <i>Leer je kind kennen. Over ontplooiing, leren, denken en het brein</i>. Pluim - Surma, T., Vanhoyweghen, K., Sluijsmans, D., Camp, G., Muijs, D., & Kirschner, P. (2019). <i>Wijze lessen: 12 bouwstenen voor effectieve didactiek</i>. Ten Brink Uitgevers. (ook gratis te downloaden)
1-4	Beroepstaak 3 'Samen ondersteunen van leerlingen' (BT3)	Verplicht: - Mijland, I. & Bakker-de Jong, M. (2022). <i>Handboek voor elke mentor</i>. Quirijn. - Van der Wolf, K. & Van Beukering, T. (2009). <i>Gedragproblemen in scholen</i>. Acco. Aanbevolen: - Geerts, W. & Van Kralingen, R. (2020). <i>Handboek voor leraren</i>. Coutinho.
1-4	Beroepstaak 4 'Werken aan kwaliteit en beleid'	Verplicht: Velde, M. van der, Munneke, L. (2020). <i>Onderzoekend vermogen in de praktijk</i>. Concept uitgeefgroep.
1-4	Beroepstaak 5 'Ontwikkelen van onderwijs' (BT5)	Verplicht: - Buelens, W., Schroeve, M., Surma, T., Vanhoyweghen, K., Kirschner, P.A. (2024). <i>Digitale didactiek</i>. Ten Brink. (Ook gratis te downloaden) - Laan, J. van der (2021). <i>Groeien in mediawijsheid</i>. De Banier. - Van den Burg, C., Berben, M., & Moonen, B. (2019). <i>Activerende en passende werkvormen</i>. CPS. - Kneyber, R., Sluijsmans, D., Devid, V., & Wilde López, W. (2022). <i>Formatief handelen: Van instrument naar ontwerp</i>. Phronese. (Ook gratis te downloaden) Aanbevolen: - Surma, T., Vanhoyweghen, K., Sluijsmans, D., Camp, G., Muijs, D., & Kirschner, P. (2019). <i>Wijze lessen: 12 bouwstenen voor effectieve didactiek</i>. Ten Brink. (ook gratis te downloaden)

I Programmabeschrijving van leerjaar 1

Toetsen professionele identiteit (PI) leerjaar 1: 'ik ben'

GEN 1.12.1 -Professionele identiteit (PI)

o Toetsnaam:	Het beroep en ik
o Cursuscode:	GEN 1.12.1
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	2
o Plaats in het curriculum:	leerjaar 1, PI-bijeenkomsten periode 1 en 2, <u>onderdeel portfolio</u>
o Plaats in het beroepsprofiel:	'ik ben' , leerlijn PI leerjaar 1-4
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

Je werkt in deze periode tijdens de colleges en zelfstudie aan toetsdoelen die in relatie staan met de leeruitkomsten van de onderstaande onderdelen van de ik-ben laag uit het beroepsprofiel. De toetsdoelen zijn beschreven in de toetsopdracht.

- **Professionele identiteit:** kern 3 'verbonden met zichzelf', kern 5 'verbonden met verleden, heden en toekomst'

Inhoud

In deze periode maak je kennis met je professionele identiteit. Wat is dat eigenlijk? En hoe zit het met je persoonlijke identiteit en je identiteit als docent? Je beschrijft jouw biografie en reflecteert hierop met gebruikmaking van inzichten uit de ontwikkelingspsychologie en legt hierbij de relatie tot het beroep van docent. Je geeft een onderbouwde inschatting van je eigen geschiktheid voor de opleiding en dit beroep. Je laat een houding en studievaardigheden zien die passen bij de start van je (studie)loopbaan.

Werkwijze

Het pi-thema staat centraal tijdens collegeavond 3 van periode 1 en 2. Bij deze bijeenkomsten horen een voorbereidings- en een verwerkingsopdracht. Door de voorbereidingsopdracht bereid je jezelf voor op de bijeenkomst. Tijdens de bijeenkomsten verdiep je je aan de hand van de voorbereidingsopdracht. Na afloop van de bijeenkomst voer je, met behulp van wat je geleerd hebt tijdens de bijeenkomst, een verwerkingsopdracht uit om je professionele identiteit te versterken. Op collegeavond 2 van periode 1 en 2 voer je een intervisie uit.

Verplichtingen

De student is verplicht alle PI- en intervisiebijeenkomsten aanwezig te zijn. Bij zwaarwegende redenen kan een ontheffing aangevraagd worden bij de docent/schoolopleider.

Literatuur

Zie literatuurlijst in deze studiegids en in de opdrachtomschrijving in OnderwijsOnline.

Afsluiting

Het onderdeel is behaald wanneer de schriftelijke opdracht in Gradework met een voldoende resultaat is beoordeeld.

GEN 1.12.2 -Professionele identiteit (PI)

o Toetsnaam:	In contact met mijn leerlingen
o Cursuscode:	GEN 1.12.2
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	2
o Plaats in het curriculum:	jaar 1, PI-bijeenkomsten periode 3 en 4,
o Plaats in het beroepsprofiel:	'ik ben' , leerlijn PI leerjaar 1-4
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

Je werkt in deze periode tijdens de colleges en zelfstudie aan toetsdoelen die in relatie staan met de leeruitkomsten van de onderstaande onderdelen van de ik-ben laag uit het beroepsprofiel. De toetsdoelen zijn beschreven in de toetsopdracht.

- **Professionele identiteit:** kern 2 'verbonden met de naaste', kern 3 'verbonden met zichzelf', kern 4 'verbonden met de wereld'

Inhoud

In deze periode staat jouw doelgroep centraal: jongeren. Je verdiept je in hun leefwereld en hoe je met hen betekenisvolle relaties kunt opbouwen. Je reflecteert daarbij op je persoonlijke en professionele ontwikkeling.

Werkwijze

Het pi-thema staat centraal tijdens collegeavond 3 van periode 3 en 4. Bij deze bijeenkomsten horen een voorbereidings- en een verwerkingsopdracht. Door de voorbereidingsopdracht bereid je jezelf voor op de bijeenkomst. Tijdens de bijeenkomsten verdiep je je aan de hand van de voorbereidingsopdracht. Na afloop van de bijeenkomst voer je, met behulp van wat je geleerd hebt tijdens de bijeenkomst, een verwerkingsopdracht uit om je professionele identiteit te versterken. Op collegeavond 2 van periode 3 en 4 voer je een intervisie uit.

Verplichtingen

De student is verplicht alle PI- en intervisiebijeenkomsten aanwezig te zijn. Bij zwaarwegende redenen kan voor 1 avond een ontheffing aangevraagd worden bij de docent/schoolopleider.

Literatuur

Zie literatuurlijst in deze studiegids en in de opdrachtomschrijving in OnderwijsOnline.

Afsluiting

Het onderdeel is behaald wanneer de schriftelijke opdracht in Gradework met een voldoende resultaat is beoordeeld.

Toetsen beroepstaken (BT) leerjaar 1: 'ik kan'

GEN 1.5 -BT1 Leidinggeven aan leerlingen

o Toetsnaam:	De docent als gastheer/-vrouw en presentator
o Cursuscode:	GEN 1.5
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	2,5
o Plaats in het curriculum	leerjaar 1, colleges periode 1, <u>onderdeel afsluiting periode 1</u>
o Plaats in het beroepsprofiel:	'ik kan' , leerlijn BT1 leerjaar 1-4
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

Leeruitkomsten beroepsprofiel

Je werkt in deze periode tijdens de colleges en zelfstudie aan toetsdoelen die in relatie staan met de onderstaande leeruitkomsten uit het beroepsprofiel. De toetsdoelen zijn beschreven in de toetsopdracht.

- **Beroepstaak 1 'Leidinggeven aan leerlingen': kern 1.6 'Onderzoekend vermogen in het pedagogisch leidinggeven aan leerlingen'**

Inhoud

In deze module over leidinggeven aan leerlingen staan de rollen van gastheer en presentator centraal. De kwaliteit van de leraar als gastheer en presentator is van invloed op het klassenmanagement.

Werkwijze

De docent/schoolopleider besteedt in de colleges specifiek aandacht aan de genoemde thema's. Tijdens de colleges is er tijd ingeruimd om de stof te verwerken en eventueel aan (delen) van de opdracht te werken. Daarnaast is er voldoende ruimte voor interactie met medestudenten over de onderwerpen die centraal staan. Naast de colleges volg je een verdiepende masterclass. Deze vindt altijd tijdens collegeavond 1 van elke periode plaats.

Verplichtingen

De student is verplicht alle colleges aanwezig te zijn. Bij zwaarwegende redenen kan een ontheffing aangevraagd worden bij de docent/schoolopleider.

Literatuur

Zie literatuurlijst in deze studiegids en in de opdrachtomschrijving in OnderwijsOnline.

Afsluiting

Het onderdeel is behaald wanneer de schriftelijke opdracht in Gradework met een voldoende resultaat is beoordeeld.

GEN 1.6 -BT2 Begeleiden van leer- en ontwikkelingsprocessen van leerlingen

o Toetsnaam:	Hersenontwikkeling en sociaal-emotionele ontwikkeling
o Cursuscode:	GEN 1.6
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	2
o Plaats in het curriculum	leerjaar 1, colleges periode 4, <u>onderdeel afsluiting periode 4</u>
o Plaats in het beroepsprofiel:	' ik kan ', ' ik denk ', leerlijn BT2 leerjaar 1-4
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

Leeruitkomsten beroepsprofiel

Je werkt in deze periode tijdens de colleges en zelfstudie aan toetsdoelen die in relatie staan met de onderstaande leeruitkomsten uit het beroepsprofiel. De toetsdoelen zijn beschreven in de toetsopdracht.

- **Kennisdomeinen:** Kennis van doelgroep(en)

Inhoud

In deze periode krijg je meer zicht op de doelgroep waaraan je als docent lesgeeft: jongeren. Wie zijn zij en wat houdt hen bezig? Jongeren zijn volop in ontwikkeling en daarom is het belangrijk dat je als docent hier niet alleen kennis over hebt, maar ook in staat bent om hier in je pedagogisch-didactisch handelen op aan te sluiten. We verdiepen ons specifiek in drie aspecten van de ontwikkeling van jongeren: de lichamelijke ontwikkeling (waaronder de hersenontwikkeling), de sociaal-emotionele ontwikkeling en de psychoseksuele ontwikkeling. Deze module bereidt je voor op het werken aan beroepstaak 2.

Werkwijze

De docent/schoolopleider besteedt in de colleges specifiek aandacht aan de genoemde thema's. Tijdens de colleges is er tijd ingeruimd om de stof te verwerken en eventueel aan (delen) van de opdracht te werken. Daarnaast is er voldoende ruimte voor interactie met medestudenten over de onderwerpen die centraal staan. Naast de colleges volg je een verdiepende masterclass. Deze vindt altijd tijdens collegeavond 1 van elke periode plaats.

Verplichtingen

De student is verplicht alle colleges aanwezig te zijn. Bij zwaarwegende redenen kan een ontheffing aangevraagd worden bij de docent/schoolopleider.

Literatuur

Zie literatuurlijst in deze studiegids en in de opdrachtomschrijving in OnderwijsOnline.

Afsluiting

Het onderdeel is behaald wanneer de schriftelijke opdracht in Gradework met een voldoende resultaat is beoordeeld.

GEN 1.7 -BT3 Samen ondersteunen van leerlingen

o Toetsnaam:	Communicatie
o Cursuscode:	GEN 1.7
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	2
o Plaats in het curriculum:	leerjaar 1, colleges periode 3, <u>onderdeel afsluiting periode 3</u>
o Plaats in het beroepsprofiel:	'ik kan' , leerlijn BT3 leerjaar 1-4
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

Leeruitkomsten beroepsprofiel

Je werkt in deze periode tijdens de colleges en zelfstudie aan toetsdoelen die in relatie staan met de onderstaande leeruitkomsten uit het beroepsprofiel. De toetsdoelen zijn beschreven in de toetsopdracht.

- **Beroepstaak 3 'Samen ondersteunen van de leerling':** kern 3.1 'Vormgeven van ouderbetrokkenheid'

Inhoud

In deze periode ga je aan de slag met het thema communicatie ten behoeve van gesprekken met ouders en leerlingen. Dit doe je door op de opleidingsplek en in literatuur te verkennen wat communicatie inhoudt en hoe dit wordt vormgegeven. Tijdens de colleges oefenen we in rollenspellen hiermee. De leerervaring leg je vast in de opdracht die bij deze beroepstaak hoort.

Werkwijze

De docent/schoolopleider besteedt in de colleges specifiek aandacht aan de genoemde thema's. Tijdens de colleges is er tijd ingeruimd om de stof te verwerken en eventueel aan (delen) van de opdracht te werken. Daarnaast is er voldoende ruimte voor interactie met medestudenten over de onderwerpen die centraal staan. Naast de colleges volg je een verdiepende masterclass. Deze vindt altijd tijdens collegeavond 1 van elke periode plaats.

Verplichtingen

De student is verplicht alle colleges aanwezig te zijn. Bij zwaarwegende redenen kan een ontheffing aangevraagd worden bij de docent/schoolopleider.

Literatuur

Zie literatuurlijst in deze studiegids en in de opdrachtomschrijving in OnderwijsOnline.

Afsluiting

Het onderdeel is behaald wanneer de schriftelijke opdracht in Gradework met een voldoende resultaat is beoordeeld.

GEN 1.8 - BT4 werken aan kwaliteit en beleid

○ Toetsnaam:	Praktijkonderzoek
○ Cursuscode:	GEN 1.8
○ Toetscode:	toets-1
○ Aantal studiepunten:	2
○ Plaats in het curriculum:	leerjaar 1, periode 2 t/m 4
○ Plaats in het beroepsprofiel:	' ik kan ', leerlijn BT4 leerjaar 1-4
○ Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
○ Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

Leeruitkomsten beroepsprofiel

Je werkt in deze periode tijdens de colleges en zelfstudie aan toetsdoelen die in relatie staan met de onderstaande leeruitkomsten uit het beroepsprofiel. De toetsdoelen zijn beschreven in de toetsopdracht.

- **Beroepstaak 4 'Werken aan kwaliteit en beleid':** kern 4 'Doen van praktijkonderzoek'
- **Beroepstaak 1 'Pedagogisch leidinggeven aan leerlingen':** Kern 1 'Onderhouden van een pedagogische relatie met leerlingen'

Inhoud

Bij deze beroepstaak leer je hoe je een eenvoudig onderzoek kunt uitvoeren met als doel je eigen beroepspraktijk te versterken door middel van een advies voor eigen handelen op didactisch gebied. Dit advies is gebaseerd op een bepaald wetenschappelijk inzicht met bijbehorende concretisering. Je onderzoekt door middel van observatie in hoeverre dit inzicht en de concretisering ervan vorm krijgt in de praktijk. De hoofdvraag, literatuur en onderzoeksaanpak zijn voor je geformuleerd. Jij bestudeert de literatuur, bereidt de observatie voor en voert deze uit. Je stelt hiertoe observatiecriteria op. De observatiecriteria vormen een deelproduct van je onderzoek. Je analyseert de verzamelde onderzoeksgegevens om te komen tot het advies. Dit advies toets je aan de praktijk door een werkplekbegeleider te vragen er feedback op te geven.

Werkwijze

Deze onderzoeksopdracht wordt in de tweede periode nader toegelicht maar heeft verder geen plek in de colleges. Voor het uitvoeren van dit onderzoek kun je vragen stellen aan een onderzoeksbegeleider/tutor. In het proces zitten go/no go momenten ingebouwd, om te voorkomen dat je een onderzoek verder uitwerkt waar geen goede basis voor is. Consulteer daarom regelmatig je begeleider/tutor en laat hem/haar meekijken waar je mee bezig bent.

Literatuur

Zie literatuurlijst in deze studiegids en in de opdrachtomschrijving in OnderwijsOnline.

Afsluiting

Het onderdeel is behaald wanneer de schriftelijke opdracht in Gradework met een voldoende resultaat is beoordeeld.

GEN 1.9 -BT5 Ontwikkelen van onderwijs

o Toetsnaam:	Lesontwerp
o Cursuscode:	GEN 1.9
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	2,5
o Plaats in het curriculum	leerjaar 1, colleges periode 2, <u>onderdeel afsluiting periode 2</u>
o Plaats in het beroepsprofiel:	'ik kan' , leerlijn BT5 leerjaar 1-4
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

Leeruitkomsten beroepsprofiel

Je werkt in deze periode tijdens de colleges en zelfstudie aan toetsdoelen die in relatie staan met de onderstaande leeruitkomsten uit het beroepsprofiel. De toetsdoelen zijn beschreven in de toetsopdracht.

De doelen in deze opdracht komen voort uit de volgende kernen en indicatoren van beroepstaak 5 (BT5) en beroepstaak 2 (BT2) uit het beroepsprofiel:

- **Beroepstaak 5 'Ontwikkelen van onderwijs'**: kern 5.3 'Maken van het onderwijsproduct' en kern 5.4 'Uitvoeren van onderwijs' (zie BT2).
- **Beroepstaak 2 'Begeleiden van leer- en ontwikkelingsprocessen van leerlingen'**: kern 2.1 'Vorbereiden van leer- en ontwikkelingsprocessen van leerlingen' en kern 2.2 'Uitvoeren van leer- en ontwikkelingsprocessen van leerlingen'

Inhoud

In deze module leer je hoe je een les moet ontwerpen en geven aan de hand van een lesvoorbereidingsformulier, het Didactische Analyse-model en de taxonomie van Bloom. Je leert op je lessen te reflecteren zodat je kunt aangeven in hoeverre je je doelen hebt bereikt. Daarbij weet je de feedback van een stagebegeleider of schoolopleider om te zetten in aandachtspunten voor je ontwikkeling van andere lessen. De opdracht heeft een generieke en een vakdidactische component en vormt een totaalproduct.

Werkwijze

De docent/schoolopleider besteedt in de colleges specifiek aandacht aan de genoemde thema's. Tijdens de colleges is er tijd ingeruimd om de stof te verwerken en eventueel aan (delen) van de opdracht te werken. Daarnaast is er voldoende ruimte voor interactie met medestudenten over de onderwerpen die centraal staan. Naast de colleges volg je een verdiepende masterclass. Deze vindt altijd tijdens collegeavond 1 van elke periode plaats.

Verplichtingen

De student is verplicht alle colleges aanwezig te zijn. Bij zwaarwegende redenen kan een ontheffing aangevraagd worden bij de docent/schoolopleider.

Literatuur

Zie literatuurlijst in deze studiegids en in de opdrachtoomschrijving in OnderwijsOnline.

Afsluiting

Het onderdeel is behaald wanneer de schriftelijke opdracht in Gradework met een voldoende resultaat is beoordeeld.

Toetsen praktijkervaring leerjaar 1

GEN 1.11 -Praktijkervaring

o Toetsnaam:	Praktijkervaring lesgeven
o Cursuscode:	GEN 1.11
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	1
o Plaats in het curriculum	leerjaar 1, periode 1 t/m 4
o Plaats in het beroepsprofiel:	'ik ben', 'ik denk', 'ik kan',
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

GEN 1.11 -Praktijkervaring

o Toetsnaam:	Praktijkervaring opdracht
o Cursuscode:	GEN 1.11
o Toetscode:	toets-2
o Aantal studiepunten:	1
o Plaats in het curriculum	leerjaar 1, periode 1 t/m 4
o Plaats in het beroepsprofiel:	'ik ben', 'ik denk', 'ik kan',
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

Je werkt voor de opdracht 'Praktijkervaring lesgeven' aan basisvaardigheden lesgeven volgens het lesvoorbereidingsformulier. Dit staat in relatie tot de leeruitkomsten van de beroepstaken 5 en 2.

Toetsdoelen

- Je kunt een les met behulp van het lesvoorbereidingsformulier voorbereiden.
- Je bent in staat om de les te geven zoals je deze hebt voorbereid
- Je bent in staat op je eigen handelen te reflecteren

Inhoud

In deze module maak je kennis met de praktijk van het beroep van leraar in het voortgezet onderwijs/middelbaar beroepsonderwijs. De module praktijkervaring bestaat uit twee toetsen: Toets 1 'praktijkervaring lesgeven' en toets 2 'praktijkervaring opdrachten'. Studenten met een aanstelling op een school kunnen vrijstelling krijgen voor de toets 'praktijkervaring lesgeven', maar dienen de bij deze module behorende opdrachten wel uit te voeren (toets 2 'praktijkervaring opdracht').

Het vereiste aantal te geven lessen is als volgt:

- OidS-studenten: minimaal 25 lessen in het hele cursusjaar.
- Deeltijdstudenten met een stage (geen aanstelling): minimaal 15 lessen verspreid over 10 dagen stage. Tip: begin direct met het zoeken naar een stage, zodat je de opdrachten gelijk kunt maken. De eerste opdracht is een opdracht om te observeren, dit kan ook bij een kennis/familieid die op een VO school werkt, terwijl jij verder op zoek gaat naar een stageplek.
- Studenten met een aanstelling in het vo of mbo: minimaal 4 lessen per week gedurende een heel cursusjaar.

Werkwijze

- Een deeltijdstudent geeft voor deze opdracht 15 lessen verspreid over 10 dagen. Als je deeltijdstudent bent, kun je dit tijdens het werkplekleren doen of in je eigen lespraktijk.
- Een student OidS geeft voor deze opdracht minimaal 25 lessen gedurende het hele jaar. Als je student OidS bent, kun je dit doen op de school waar je je opleidingsplek hebt. Voor elke les maak je gebruik van het lesvoorbereidingsformulier zoals bij de module BT5 gebruikt is. Een onderdeel van dit formulier is de beschrijving van je eigen evaluatie. Na elke les laat je een beoordelingsformulier invullen door de werkplekbegeleider, leidinggevende of stagebegeleider die de les heeft bijgewoond. NB: Voor OidS studenten geldt dat zij de lessen van leerjaar 1 tot een maximum van 40 lessen mee kunnen laten tellen voor leerjaar 2 (totaal jaar 1 + 2 = 100)

lessen).

- Studenten met een aanstelling in het vo of mbo: minimaal 4 lessen per week gedurende een heel cursusjaar.

Verplichtingen

Als je de route Opleiden in de School (OidS) volgt, ben je twee dagen per week op je schoollocatie.

Als je via de deeltijdroute studeert, ben je minimaal tien dagen op een school voor voortgezet onderwijs/middelbaar beroepsonderwijs.

Literatuur

Zie de beschrijving van BT5 Ontwikkelen van onderwijs.

Afsluiting

Het onderdeel is behaald wanneer de schriftelijke opdracht in Gradework met een voldoende resultaat is beoordeeld.

Toetsen divers leerjaar 1

GEN 1.12.5 -Reflectie op beroepstaken 1

o Toetsnaam:	Reflectie op beroepstaken 1
o Cursuscode:	GEN 1.12.5
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	0,5
o Plaats in het curriculum:	leerjaar 1, periode 1 en 2, zelfstudie,
o Plaats in het beroepsprofiel:	leerlijn 'reflectie op beroepstaken leerjaar 1-4
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

GEN 1.12.6 -Reflectie op beroepstaken 2

o Toetsnaam:	Reflectie op beroepstaken 2
o Cursuscode:	GEN 1.12.6
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	0,5
o Plaats in het curriculum:	leerjaar 1, periode 3 en 4, zelfstudie,
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

Je werkt in de periode 1 t/m 4 zelfstandig aan de volgende toetsdoelen die in relatie staan met leeruitkomsten van beroepstaken uit het beroepsprofiel:

1. Je kunt op hoofdlijnen aangeven wat je niveau is bij de beroepstaak.
2. Je kunt de belangrijkste sterke en ontwikkelpunten weergeven.
3. Je kunt een specifieke ervaring of situatie beschrijven aan de hand van het model van Korthagen.
4. Je kunt de niveaubeschrijving onderbouwen met bewijzen.

Werkwijze

Je gaat bij de beroepstaken 1, 2, 3 en 5 beschrijven je niveau beschrijven. Je doet dat voor twee beroepstaken per halfjaar. Hierbij geef je aan in hoeverre de betreffende beroepstaak al ontwikkeld is of in ontwikkeling is in jouw handelen. Daarbij geef je aan wat de mate van complexiteit en zelfstandigheid is. Ook beschrijf je wat je belangrijkste sterke en ontwikkelpunten zijn per beroepstaak. Je sluit af door bij elke beroepstaak een ervaring of situatie te analyseren aan de hand van het model van Korthagen.

Afsluiting

Het onderdeel is behaald wanneer de schriftelijke opdracht in Gradework met een voldoende resultaat is beoordeeld.

GEN 1.12.7 -Masterclasses pedagogen 1 (niet voor COS)

o Toetsnaam:	Masterclass pedagogen 1
o Cursuscode:	GEN 1.12.7
o Toetscode:	toets-1 (opdracht) en toets-2 (aanwezigheid)
o Aantal studiepunten:	0,5
o Plaats in het curriculum:	leerjaar 1, periode 2, masterclass, <u>onderdeel portfolio</u>
o Plaats in het beroepsprofiel:	leerlijn 'pedagogen' leerjaar 1-3
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

GEN 1.12.8 -Masterclasses pedagogen 2 (niet voor COS)

o Toetsnaam:	Masterclass pedagogen 2
o Cursuscode:	GEN 1.12.8
o Toetscode:	toets-1 (opdracht) en toets-2 (aanwezigheid)
o Aantal studiepunten:	0,5
o Plaats in het curriculum:	leerjaar 1, periode 3, masterclass, <u>onderdeel portfolio</u>
o Plaats in het beroepsprofiel:	leerlijn 'pedagogen' leerjaar 1-3
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

Leerdoelen en beroepsprofiel

Je kunt op basis van kennis en opgedane inzichten reflecteren op het denken van de door jou gekozen pedagoog en dit verbinden met je eigen opvattingen over goed onderwijs en onderwijskundige keuzes die je maakt.

De leerlijn pedagogen levert een bijdrage aan de **professionele identiteit (PI)**. Alle vijf kernen uit het beroepsprofiel komen hierbij in de loop van je opleiding aan bod. Deze kernen zijn: *Kern 1 'Verbonden met het christelijk geloof', kern 2 'Verbonden met de naaste(n)', kern 3 'Verbonden met zichzelf', Kern 4 'Verbonden met de wereld' en kern 5 'Verbonden met verleden, heden en toekomst'.*

Inhoud

Als je kiest voor het onderwijs doe je dat vanuit idealen. Althans, dat hopen we. Soms zijn die idealen nog wat onbestemd. Wij zijn gelukkig niet de eersten die nadenken over goed onderwijs. We staan in een rijke traditie van pedagogen en andere denkers. Het is goed om daar kennis van te nemen. De pedagoog als inspiratiebron, als reisgenoot die even met je meeloopt op jouw weg naar het docentschap. Aan wie jij je vragen stelt, maar als je goed luistert hoor je dat hij ook vragen aan jou stelt. Er is immers al zo veel gezegd en uitgeprobeerd op het terrein van het onderwijs.

We hebben gemerkt dat deze momenten helpen om onderwijs en leraarschap minder eenzijdig vanuit een kennis- of vaardighedenbril te bekijken. Je krijgt meer inzicht in fundamentele vraagstukken en een beter beeld van onderwijs als geheel. Het geeft je ook een gevoel voor verhoudingen bij dat wat heden ten dage als nieuw gepresenteerd wordt en dat wat van duurzaam belang is.

Werkwijze

Om een goed beeld van de pedagogiek door de eeuwen heen te krijgen volg je twee colleges over een pedagoog naar keuze. Daarbij ontvang je een voorbereidende opdracht en na afloop een verwerkingsopdracht die je inlevert als onderdeel van je portfolio.

Verplichtingen

Twee masterclasses van een pedagoog naar keuze.

Je kiest gedurende leerjaar 1 t/m 3 voor een spreiding van pedagogen uit verschillende periodes. Zie hiervoor de gids Historische Pedagogen.

Verplichte literatuur

Murre, P.M., De Muynck, A. & Vermeulen, H. (2012 en 2014). *Vitale idealen, voorbeeldige praktijken. Grote pedagogen over opvoeding en onderwijs*. Deel 1 en deel 2. Amsterdam, Buijten en Schipperheijn Motief. (Te bestellen bij webwinkel Driestar)

Afsluiting

Het onderdeel is behaald wanneer de schriftelijke opdracht in Gradework met een voldoende resultaat is beoordeeld.

Toetsen praktijkopdrachten leerjaar 1

GEN 1.12.9 – Praktijkopdracht 1 (niet voor COS)

o Toetsnaam:	Wat is een goede docent?
o Cursuscode:	GEN 1.12.9
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	1
o Plaats in het curriculum:	leerjaar 1, periode 1 en 2, <u>onderdeel portofolio</u>
o Plaats in het beroepsprofiel:	beroepstaken, 'ik kan'
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

GEN 1.12.10 – Praktijkopdracht 2 (niet voor COS)

o Toetsnaam:	De lesopening
o Cursuscode:	GEN 1.12.10
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	1
o Plaats in het curriculum:	leerjaar 1, periode 3 en 4, <u>onderdeel portofolio</u>
o Plaats in het beroepsprofiel:	beroepstaken, 'ik kan'
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

GEN 1.12.11 – Praktijkopdracht 3 (niet voor COS)

o Toetsnaam:	Maatschappelijke stage
o Cursuscode:	GEN 1.12.11
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	1
o Plaats in het curriculum:	leerjaar 1, periode 1 t/m 4, <u>onderdeel portofolio</u>
o Plaats in het beroepsprofiel:	beroepstaken, 'ik kan'
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

GEN 1.12.12– Praktijkopdracht 4 (niet voor COS)

o Toetsnaam:	Filmfragment van lesonderdeel
o Cursuscode:	GEN 1.12.12
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	0,5
o Plaats in het curriculum:	leerjaar 1, periode 3 en 4, <u>onderdeel portofolio</u>
o Plaats in het beroepsprofiel:	beroepstaken 'ik kan'
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

Je werkt in de periode 1 t/m 4 zelfstandig aan de toetsdoelen die in relatie staan met leeruitkomsten van BT en PI uit het beroepsprofiel van de christelijke leraar, zoals deze in de opdrachtomschrijvingen in OnderwijsOnline zijn omschreven.

Afsluiting

Het onderdeel is behaald wanneer de schriftelijke opdracht in Gradework met een voldoende resultaat is beoordeeld.

Toets portfolio leerjaar 1

GEN 1.12.13 -Portfolio en ontwikkelingsgesprek

o Toetsnaam:	Portfolio en ontwikkelingsgesprek
o Cursuscode:	GEN 1.12.13
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	0,5
o Plaats in het curriculum:	leerjaar 1, periode 4, <u>onderdeel portofolio</u>
o Plaats in het beroepsprofiel:	leerlijn PI 1-4
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

Inhoud

Het portfolio in leerjaar 1 is een ontwikkelingsdocument. Hierin verzamel je bewijsmateriaal waarmee je je ontwikkeling als zelfstandig als leraar in opleiding aantoont. Ook werk je aan en reflecteer je op je professionele identiteit en de vijf beroepstaken uit het 'beroepsprofiel voor de christelijke leraar'. Hiermee maak je je persoonlijke ontwikkeling in leerjaar 1 zichtbaar. Tijdens het ontwikkelingsgesprek komt de door jouw beschreven ontwikkeling van de beroepstaken en professionele identiteit aan de orde.

Leerdoelen

1. Je kunt een ontwikkelingsgericht en inzichtgevend beeld geven van je huidige niveau met betrekking tot het beroepsprofiel.
2. Je functioneert op voldoende niveau voor de professionele identiteit en de beroepstaken 1, 2, 3 en 5 als beginnend beroepsbeoefenaar op NLQF niveau 6 (qua kennis, vaardigheden, verantwoordelijkheid en zelfstandigheid).
3. Je onderbouwt je niveaubeschrijvingen met bewijzen die getuigen van variatie, relevantie, authenticiteit en actualiteit en kwaliteit.

Onderdelen

Het portfolio leerjaar 1 bestaat uit de volgende onderdelen:

- ✓ Curriculum vitae
- ✓ Gegevens werkplek en -begeleider
- ✓ Leervragen en 'plan van aanpak' (zie opdrachtbeschrijving 'portfolio')
- ✓ Reflectie op beroepstaken en professionele identiteit

Werkwijze

Het portfolio is een werkdocument gedurende een leerjaar. Je werkt er opdrachten in uit en je levert bewijsmateriaal in. Tijdens het ontwikkelingsgesprek met je schoolopleider (OidS) of docent/tutor (deeltijd) vertel je aan de hand van je portfolio in een criteriumgericht interview (CGI) over de ontwikkeling die je doormaakt.

Verplichtingen

- Je woont de PI-bijeenkomsten bij.
- Je neemt actief deel aan de PI-bijeenkomsten.
- Het ontwikkelingsgesprek wordt gevoerd wanneer het portfolio helemaal afgerond is. Dit betekent dat alle opdrachten zijn ingeleverd.
- Je rondt leerjaar 1 af in de vorm van een ontwikkelingsgesprek met je docent/tutor (deeltijd) of schoolopleider (OidS).

Literatuur

Zie opdrachtoomschrijvingen in portfolio.

Afsluiting

Het onderdeel 'portfolio en ontwikkelingsgesprek' is behaald wanneer het portfolio en ontwikkelingsgesprek met een voldoende is beoordeeld.

Taaltoets

GEN 1.14 -Taaltoets

o Toetsnaam:	Taaltoets
o Cursuscode:	GEN 1.14
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	1
o Plaats in het curriculum:	leerjaar 1, periode 2
o Plaats in het beroepsprofiel:	-
o Beoordelaar:	hogeschooltaal, digitale toets
o Beoordeling:	cijfer

Inhoud

De Taaltoets toetst het niveau van de Nederlands Taal op het gebied van spelling, woordenschat en stelvaardigheid op niveau 4F. Het startniveau van een HBO-opleiding is 3F. Het vereiste eindniveau voor de propedeuse is 4F.

Werkwijze

Deze test maak je in september of oktober op de hogeschool. Je wordt daarvoor uitgenodigd. Je maakt de test op internet: www.hogeschooltaal.nl. Bij Hogeschooltaal kun je een leermodule bestellen om je via een online zelfstudieprogramma op de taaltoets voor te bereiden.

Verplichtingen

Je bent verplicht om de taaltoets te behalen.

Literatuur

Geen

Afsluiting

Dit onderdeel is behaald als de taaltoets voldoende is gemaakt.

II Programmabeschrijving van leerjaar 2

Toetsen professionele identiteit (PI) leerjaar 2: 'ik ben'

GEN 2.12.1 -Professionele identiteit (PI)

o Toetsnaam:	Vormgeven aan identiteit
o Cursuscode:	GEN 2.12.1
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	2
o Plaats in het curriculum:	leerjaar 2, PI-bijeenkomsten periode 1 en 2, <u>onderdeel portfolio</u>
o Plaats in het beroepsprofiel:	'ik ben' , leerlijn PI leerjaar 1-4
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

Je werkt in deze periode tijdens de colleges en zelfstudie aan toetsdoelen die in relatie staan met de leeruitkomsten van de onderstaande onderdelen van de ik-ben laag uit het beroepsprofiel. De toetsdoelen zijn beschreven in de toetsopdracht.

- **Professionele identiteit:** kern 1 'verbonden met het christelijke geloof', kern 2 'verbonden met de naaste(n)' en kern 3 'verbonden met zichzelf'

Inhoud

Wat is jouw visie op jouw werk als docent en ervaar of zie jij jouw werk als een roeping? En welke rol heeft jouw geloof of levensbeschouwing daarin? Dit zijn relevante vragen om over na te denken als professional omdat je – als het goed is – vanuit visie en/of roeping je werk doet. Als je weet wat je belangrijk vindt aan en in je werk, sta je bewuster als professional in je schoenen. Je staat niet zomaar voor de klas en je doet niet zomaar wat. Je geeft vanuit jouw identiteit vorm aan onderwijs en rituelen en je verantwoordt hoe dat zich verhoudt tot de identiteit van jouw school.

Werkwijze

Het pi-thema staat centraal tijdens collegeavond 3 van periode 1 en 2. Bij deze bijeenkomsten horen een voorbereidings- en een verwerkingsopdracht. Door de voorbereidingsopdracht bereid je jezelf voor op de bijeenkomst. Tijdens de bijeenkomsten verdiep je je aan de hand van de voorbereidingsopdracht. Na afloop van de bijeenkomst voer je, met behulp van wat je geleerd hebt tijdens de bijeenkomst, een verwerkingsopdracht uit om je professionele identiteit te versterken. Op collegeavond 2 van periode 1 en 2 voer je een intervisie uit.

Verplichtingen

De student is verplicht alle PI- en intervisiebijeenkomsten aanwezig te zijn. Bij zwaarwegende redenen kan een ontheffing aangevraagd worden bij de docent/schoolopleider.

Literatuur

Zie literatuurlijst in deze studiegids en in de opdrachtomschrijving in OnderwijsOnline.

Afsluiting

Het onderdeel is behaald wanneer de schriftelijke opdracht in Gradework met een voldoende resultaat is beoordeeld.

GEN 2.12.2 -Professionele identiteit (PI)

o Toetsnaam:	De hoopvolle docent
o Cursuscode:	GEN 2.12.2
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	2
o Plaats in het curriculum:	jaar 2, PI-bijeenkomsten periode 3 en 4, <u>onderdeel portfolio</u>
o Plaats in het beroepsprofiel:	'ik ben' , leerlijn PI leerjaar 1-4
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

Je werkt in deze periode tijdens de colleges en zelfstudie aan toetsdoelen die in relatie staan met de leeruitkomsten van de onderstaande onderdelen van de ik-ben laag uit het beroepsprofiel. De toetsdoelen zijn beschreven in de toetsopdracht.

- **Professionele identiteit (PI):** kern 1 *'verbonden met het christelijke geloof'*, kern 2 *'verbonden met de naaste'*, kern 3 *'verbonden met zichzelf'*, kern 4 *'verbonden met de wereld'* en kern 5 *'verbonden met heden, verleden en toekomst'*.

Inhoud

Bij dit PI-thema staat centraal wat hoopvol handelen voor jou betekent en hoe je hier handen en voeten aan geeft in de praktijk. Je onderbouwt deze hoop met gebruikmaking van pedagogische en levensbeschouwelijke bronnen. Je laat zien waar je staat als docent in ontwikkeling, reflecteert op je eerste ervaringen als docent, formuleert leerdoelen en legt uit hoe je hieraan wilt werken.

Werkwijze

Het pi-thema staat centraal tijdens collegeavond 3 van periode 3 en 4. Bij deze bijeenkomsten horen een voorbereidings- en een verwerkingsopdracht. Door de voorbereidingsopdracht bereid je jezelf voor op de bijeenkomst. Tijdens de bijeenkomsten verdiep je je aan de hand van de voorbereidingsopdracht. Na afloop van de bijeenkomst voer je, met behulp van wat je geleerd hebt tijdens de bijeenkomst, een verwerkingsopdracht uit om je professionele identiteit te versterken. Op collegeavond 2 van periode 3 en 4 voer je een intervisie uit.

Verplichtingen

De student is verplicht alle PI- en intervisiebijeenkomsten aanwezig te zijn. Bij zwaarwegende redenen kan een ontheffing aangevraagd worden bij de docent/schoolopleider.

Literatuur

Zie literatuurlijst in deze studiegids en in de opdrachtomschrijving in OnderwijsOnline.

Afsluiting

Het onderdeel is behaald wanneer de schriftelijke opdracht in Gradework met een voldoende resultaat is beoordeeld.

Toetsen beroepstaken (BT) leerjaar 2: 'ik kan'

GEN 2.5 -BT1 Leidinggeven aan leerlingen

o Toetsnaam:	Leidinggeven aan een klas
o Cursuscode:	GEN 2.5
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	2,5
o Plaats in het curriculum	leerjaar 2, colleges periode 1, <u>onderdeel afsluiting periode 1</u>
o Plaats in het beroepsprofiel:	'ik kan' , leerlijn BT1 leerjaar 1-4
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

Leeruitkomsten beroepsprofiel

Je werkt in deze periode tijdens de colleges en zelfstudie aan toetsdoelen die in relatie staan met de onderstaande leeruitkomsten uit het beroepsprofiel. De toetsdoelen zijn beschreven in de toetsopdracht.

- **Beroepstaak 1 'Leidinggeven aan leerlingen':** kern 1.1 'onderhouden van een pedagogische relatie met leerlingen', kern 1.2 'afstemmen van de leiderschapsstijl op leerlingen', kern 1.3 'hanteren van regels en routines', kern 1.4 'begeleiden van de omgang tussen leerlingen', 1.5 'aanpak van gedrag van leerlingen dat als problematisch wordt gezien' en kern 1.6 'onderzoekend vermogen in het pedagogisch leidinggeven aan leerlingen'.

Inhoud

Als docent geef je leiding aan groepen jongeren. Dit is een uitdagende en fascinerende taak, omdat dit voortdurend vragen aan je stelt en de antwoorden nooit pasklaar beschikbaar zijn. Zeker als in problematische lessituaties een sterk beroep wordt gedaan op je creatieve oplossingsvermogen. Dit vraagt bereidheid om jezelf te zien als startpunt voor verandering bij interactieproblemen tussen jou als docent en een klas. De interpersoonlijke cirkel is een hulpmiddel in de omgang met dit soort vraagstukken, hiermee kijken we naar het klassenmanagement vanuit interpersoonlijk perspectief.

Werkwijze

De docent/schoolopleider besteedt in de colleges specifiek aandacht aan de genoemde thema's. Tijdens de colleges is er tijd ingeruimd om de stof te verwerken en eventueel aan (delen) van de opdracht te werken. Daarnaast is er voldoende ruimte voor interactie met medestudenten over de onderwerpen die centraal staan. Naast de colleges volg je een verdiepende masterclass. Deze vindt altijd tijdens collegeavond 1 van elke periode plaats.

Verplichtingen

De student is verplicht alle colleges aanwezig te zijn. Bij zwaarwegende redenen kan een ontheffing aangevraagd worden bij de docent/schoolopleider.

Literatuur

Zie literatuurlijst in deze studiegids en in de opdrachtomschrijving in OnderwijsOnline.

Afsluiting

Het onderdeel is behaald wanneer de schriftelijke opdracht in Gradework met een voldoende resultaat is beoordeeld.

GEN 2.6 -BT2 Begeleiden van leer- en ontwikkelingsprocessen van leerlingen

o Toetsnaam:	Godsdienstige of levensbeschouwelijke vorming
o Cursuscode:	GEN 2.6
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	2
o Plaats in het curriculum	leerjaar 2, colleges periode 4, <u>onderdeel afsluiting periode 4</u>
o Plaats in het beroepsprofiel:	'ik kan', 'ik denk' , leerlijn BT2 leerjaar 1-4
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

Leeruitkomsten beroepsprofiel

Je werkt in deze periode tijdens de colleges en zelfstudie aan toetsdoelen die in relatie staan met de onderstaande leeruitkomsten uit het beroepsprofiel. De toetsdoelen zijn beschreven in de toetsopdracht.

- **Beroepstaak 2 'Begeleiden van leer- en ontwikkelingsprocessen van leerlingen':** kern 2.1 'voorbereiden van leer- en ontwikkelingsprocessen', kern 2.2 'uitvoeren van leer- en ontwikkelingsprocessen', kern 2.3 'evalueren van leer- en ontwikkelingsprocessen' en kern 2.4 'onderzoekend vermogen in het begeleiden van leer- en ontwikkelingsprocessen').
- **Kennisdomeinen:** Kennis van doelgroep(en) en kennis van visies/(vak)concepten/thema's vanuit identiteit

Inhoud

Als docent heb je een belangrijke taak in het vormen van leerlingen. Je hebt niet alleen oog voor cijfers en resultaten, maar ook voor de persoonsvorming van jouw leerlingen. Godsdienstige of levensbeschouwelijke ontwikkeling en vorming maakt onderdeel uit van iemands bredere persoonsvorming. Enerzijds is vorming niet maakbaar, maar anderzijds kun je er als opvoeder bewust of onbewust aan bijdragen. Bij deze beroepstaak ga je aan de slag met jouw pedagogisch-didactisch handelen op het gebied van godsdienstige of levensbeschouwelijke vorming.

Werkwijze

De docent/schoolopleider besteedt in de colleges specifiek aandacht aan de genoemde thema's. Tijdens de colleges is er tijd ingeruimd om de stof te verwerken en eventueel aan (delen) van de opdracht te werken. Daarnaast is er voldoende ruimte voor interactie met medestudenten over de onderwerpen die centraal staan. Naast de colleges volg je een verdiepende masterclass. Deze vindt altijd tijdens collegeavond 1 van elke periode plaats.

Verplichtingen

De student is verplicht alle colleges aanwezig te zijn. Bij zwaarwegende redenen kan een ontheffing aangevraagd worden bij de docent/schoolopleider.

Literatuur

Zie literatuurlijst in deze studiegids en in de opdrachtomschrijving in OnderwijsOnline.

Afsluiting

Het onderdeel is behaald wanneer de schriftelijke opdracht in Gradework met een voldoende resultaat is beoordeeld.

GEN 2.7 -BT3 Samen ondersteunen van leerlingen

o Toetsnaam:	Ouderbetrokkenheid
o Cursuscode:	GEN 2.7
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	2
o Plaats in het curriculum:	leerjaar 2, colleges periode 3, <u>onderdeel afsluiting periode 3</u>
o Plaats in het beroepsprofiel:	'ik kan' , leerlijn BT3 leerjaar 1-4
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

Leeruitkomsten beroepsprofiel

Je werkt in deze periode tijdens de colleges en zelfstudie aan toetsdoelen die in relatie staan met de onderstaande leeruitkomsten uit het beroepsprofiel. De toetsdoelen zijn beschreven in de toetsopdracht.

- **Beroepstaak 3 'Samen ondersteunen van leerlingen':** kern 3.1 'vormgeven van ouderbetrokkenheid' en kern 3.3 'onderzoekend vermogen in het samen ondersteunen van de leerlingen'

Inhoud

"Leerprestaties van kinderen groeien alleen als de neuzen van de ouders en school dezelfde kant op staan". De dynamische driehoek van docent-leerling-ouder speelt een belangrijke rol in het onderwijs. Daarom besteden we in deze opdracht 'ouderbetrokkenheid' (BT3) aandacht aan:

1) ouderbetrokkenheid (beleid) en 2) jouw persoonlijke visie op ouderbetrokkenheid en gespreksvaardigheden en -technieken (communicatie).

Werkwijze

De docent/schoolopleider besteedt in de colleges specifiek aandacht aan de genoemde thema's. Tijdens de colleges is er tijd ingeruimd om de stof te verwerken en eventueel aan (delen) van de opdracht te werken. Daarnaast is er voldoende ruimte voor interactie met medestudenten over de onderwerpen die centraal staan. Naast de colleges volg je een verdiepende masterclass. Deze vindt altijd tijdens collegeavond 1 van elke periode plaats.

Verplichtingen

De student is verplicht alle colleges aanwezig te zijn. Bij zwaarwegende redenen kan een ontheffing aangevraagd worden bij de docent/schoolopleider.

Literatuur

Zie literatuurlijst in deze studiegids en in de opdrachtomschrijving in OnderwijsOnline.

Afsluiting

Het onderdeel is behaald wanneer de schriftelijke opdracht in Gradework met een voldoende resultaat is beoordeeld.

GEN 2.8 - BT4 werken aan kwaliteit en beleid

o Toetsnaam:	praktijkonderzoek
o Cursuscode:	GEN 2.8
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	2
o Plaats in het curriculum:	leerjaar 2, periode 2 t/m 4
o Plaats in het beroepsprofiel:	' ik kan ', leerlijn BT4 leerjaar 1-4
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

Leeruitkomsten beroepsprofiel

Je werkt in deze periode tijdens de colleges en zelfstudie aan toetsdoelen die in relatie staan met de onderstaande leeruitkomsten uit het beroepsprofiel. De toetsdoelen zijn beschreven in de toetsopdracht.

- **Beroepstaak 4 'Werken aan kwaliteit en beleid':** kern 4 'Doen van praktijkonderzoek'

Inhoud

Bij deze beroepstaak leer je hoe je een onderzoek kunt uitvoeren met als doel je de beroepspraktijk van jouw sectie of team te versterken door middel van een advies voor handelen op didactisch gebied. Dit advies is gebaseerd op een bepaald wetenschappelijk inzicht met bijbehorende concretisering. Het advies sluit aan bij de visie van de school op didactiek en leren. Ook past het advies bij het didactisch niveau waarop de sectie of het team functioneert. Je onderzoekt door middel van observaties en interviews in hoeverre het wetenschappelijk inzicht en de concretisering ervan vorm krijgen in jouw sectie of team. Je analyseert de verzamelde onderzoeksgegevens om te komen tot het advies als eindproduct. Dit advies relateer je aan de visie van de school op didactiek en leren en stem je af op de sectie of het team.

Het verschil ten opzichte van de onderzoeksopdracht BT4 in leerjaar 1 is dat je zelf aanvullend literatuur moet zoeken en deelvragen opstellen. Daarnaast zet je twee methodes in om data te verzamelen in plaats van één.

Werkwijze

Deze onderzoeksopdracht wordt in de tweede periode nader toegelicht maar heeft verder geen plek in de colleges. Voor het uitvoeren van dit onderzoek kun je vragen stellen aan of sparren met een onderzoeksbegeleider (OidS)/tutor (deeltijd). In het proces zitten go/no go momenten ingebouwd, om te voorkomen dat je een onderzoek waar geen goede basis voor is verder uitwerkt. Consulteer daarom regelmatig je begeleider en laat hem/haar meekijken waar je mee bezig bent.

Literatuur

Zie literatuurlijst in deze studiegids en in de opdrachtomschrijving in OnderwijsOnline.

Afsluiting

Het onderdeel is behaald wanneer de schriftelijke opdracht in Gradework met een voldoende resultaat is beoordeeld.

GEN 2.9 -BT5 Ontwikkelen van onderwijs

○ Toetsnaam:	les ontwerpen
○ Cursuscode:	GEN 2.9
○ Toetscode:	toets-1
○ Aantal studiepunten:	2,5
○ Plaats in het curriculum	leerjaar 2, colleges periode 2, <u>onderdeel afsluiting periode 2</u>
○ Plaats in het beroepsprofiel:	'ik kan' , leerlijn BT5 leerjaar 1-4
○ Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
○ Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

Leeruitkomsten beroepsprofiel

Je werkt in deze periode tijdens de colleges en zelfstudie aan toetsdoelen die in relatie staan met de onderstaande leeruitkomsten uit het beroepsprofiel. De toetsdoelen zijn beschreven in de toetsopdracht.

- **Beroepstaak 5 'Ontwikkelen van onderwijs':** kern 5.1 'analyseren', kern 5.2 'ontwerpen van het onderwijsproduct', kern 5.3 'maken van het onderwijsproduct' en kern 5.5 'evalueren van het onderwijsproduct'.
- **Beroepstaak 2 'Begeleiden van leer- en ontwikkelingsprocessen van leerlingen':** kern 2.1 'voorbereiden van leer- en ontwikkelingsprocessen van leerlingen', kern 2.2 'uitvoeren van leer- en ontwikkelingsprocessen van leerlingen' en kern 2.3 'evalueren van leer- en ontwikkelingsprocessen van leerlingen'.

Inhoud

In deze beroepsopdracht staat de verrijking van het lesontwerpcentraal.

Werkwijze

De docent/schoolopleider besteedt in de colleges specifiek aandacht aan de genoemde thema's. Tijdens de colleges is er tijd ingeruimd om de stof te verwerken en eventueel aan (delen) van de opdracht te werken. Daarnaast is er voldoende ruimte voor interactie met medestudenten over de onderwerpen die centraal staan. Naast de colleges volg je een verdiepende masterclass. Deze vindt altijd tijdens collegeavond 1 van elke periode plaats.

Verplichtingen

De student is verplicht alle colleges aanwezig te zijn. Bij zwaarwegende redenen kan een ontheffing aangevraagd worden bij de docent/schoolopleider.

Literatuur

Zie literatuurlijst in deze studiegids en in de opdrachtomschrijving in OnderwijsOnline.

Afsluiting

Het onderdeel is behaald wanneer de schriftelijke opdracht in Gradework met een voldoende resultaat is beoordeeld.

Toetsen praktijkervaring leerjaar 2

GEN 2.11.1 -Praktijkervaring

o Toetsnaam:	Praktijkervaring lesgeven
o Cursuscode:	GEN 2.11
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	1,5
o Plaats in het curriculum	leerjaar 2, periode 1 t/m 4
o Plaats in het beroepsprofiel:	'ik ben', 'ik denk', 'ik kan',
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

GEN 2.11.2 -Praktijkervaring

o Toetsnaam:	Praktijkervaring opdracht
o Cursuscode:	GEN 2.11
o Toetscode:	toets-2
o Aantal studiepunten:	1,5
o Plaats in het curriculum	leerjaar 2, periode 1 t/m 4
o Plaats in het beroepsprofiel:	'ik ben', 'ik denk', 'ik kan',
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

Leeruitkomsten

Na afloop kun je aantonen dat je de leeruitkomsten van de professionele identiteit, de kennisring en van de beroepstaken van het eerste leerjaar beheerst (zie gids Praktijkervaring).

Inhoud

In deze module:

- maak je kennis met de praktijk van het beroep van leraar in het vo of mbo
- geef je (delen van) lessen
- reflecteer je op je eigen handelen en hoe dat zich verhoudt tot het christelijk leraarschap

De module praktijkervaring bestaat uit twee toetsen: Toets 1 'praktijkervaring lesgeven' en toets 2 'praktijkervaring opdracht'. Studenten met een aanstelling op een school kunnen vrijstelling krijgen voor de toets 'praktijkervaring lesgeven', maar dienen de bij deze module behorende opdrachten wel uit te voeren (toets 2 'praktijkervaring opdrachten').

Het vereiste aantal te geven lessen is als volgt:

- OidS-studenten: minimaal 75 lessen in het hele cursusjaar.
- Deeltijdstudenten met een stage (geen aanstelling): minimaal 15 lessen verspreid over 10 dagen stage.
- Studenten met een aanstelling in het vo of mbo: minimaal 4 lessen per week gedurende een heel cursusjaar.

Werkwijze

Om je praktijkervaring te ontwikkelen, ga je observeren, geef je lessen en ga je in gesprek met docenten en leerlingen. Je reflecteert (met je schoolopleider/begeleider) op je eigen handelen.

Naast een aantal gerichte praktijkopdrachten werk je aan de opdrachten waarmee je de theorie aan de praktijk verbindt. De praktijkopdrachten staan beschreven in de gids Praktijkervaring.

Als je de route Opleiden in de School (OidS) volgt, werk je op schoollocatie aan zowel je praktijkopdrachten als aan de periodeopdrachten.

Als je via de deeltijdroute studeert, werk je op een school voor voortgezet onderwijs/middelbaar beroepsonderwijs aan de praktijkopdrachten en maak je de periodeopdrachten als zelfstudie.

Verplichtingen

Als je de route Opleiden in de School (OidS) volgt, ben je twee dagen per week op je schoollocatie.

Als je via de deeltijdroute studeert, ben je minimaal tien dagen op een school voor voortgezet onderwijs/middelbaar beroepsonderwijs.

Literatuur

Zie de gids Praktijkervaring.

Afsluiting

Het onderdeel is behaald wanneer de schriftelijke opdracht in Gradework met een voldoende resultaat is beoordeeld.

Toetsen divers leerjaar 2

GEN 2.12.5 -Reflectie op beroepstaken 1

o Toetsnaam:	reflectie op beroepstaken 1
o Cursuscode:	GEN 2.12.5
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	0,5
o Plaats in het curriculum:	leerjaar 2, periode 1 en 2, zelfstudie, <u>onderdeel portfolio</u>
o Plaats in het beroepsprofiel:	leerlijn 'reflectie op beroepstaken leerjaar 1-4
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

GEN 2.12.6 -Reflectie op beroepstaken 2

o Toetsnaam:	reflectie op beroepstaken 2
o Cursuscode:	GEN 2.12.6
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	0,5
o Plaats in het curriculum:	leerjaar 2, periode 1 en 2, zelfstudie, <u>onderdeel portfolio</u>
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

Je werkt in periode 1 t/m 4 zelfstandig aan de volgende toetsdoelen die in relatie staan met leeruitkomsten van beroepstaken uit het beroepsprofiel:

1. Je kunt op hoofdlijnen aangeven wat je niveau is bij de beroepstaak.
2. Je kunt de belangrijkste sterke en ontwikkelpunten weergeven.
3. Je kunt een specifieke ervaring of situatie beschrijven aan de hand van het model van Korthagen.
4. Je kunt de niveaubeschrijving onderbouwen met bewijzen.

Werkwijze

Je gaat bij de *beroepstaak 1 'Leidinggeven aan leerlingen'* (periode 1) en *beroepstaak 5 'Begeleiden van leer- en ontwikkelingsprocessen van leerlingen'* (periode 2), *beroepstaak 3 'Samen ondersteunen van leerlingen'* (periode 3) en *beroepstaak 2 'Begeleiden van leer- en ontwikkelingsprocessen van leerlingen'* (periode 4) je niveau beschrijven. Hierbij geef je aan in hoeverre de betreffende beroepstaak al ontwikkeld is of in ontwikkeling is in jouw handelen. Daarbij geef je aan wat de mate van complexiteit en zelfstandigheid is. Ook beschrijf je wat je belangrijkste sterke en ontwikkelpunten zijn per beroepstaak. Je sluit af door bij elke beroepstaak een ervaring of situatie te analyseren aan de hand van het model van Korthagen.

Afsluiting

Het onderdeel is behaald wanneer de schriftelijke opdracht in Gradework met een voldoende resultaat is beoordeeld.

GEN 2.12.7 -Masterclasses pedagogen 1 (niet voor COS)

o Toetsnaam:	Masterclass pedagogen 1
o Cursuscode:	GEN 2.12.7
o Toetscode:	toets-1 (opdracht) en toets-2 (aanwezigheid)
o Aantal studiepunten:	0,5
o Plaats in het curriculum:	leerjaar 2, periode 2, masterclass, <u>onderdeel portfolio</u>
o Plaats in het beroepsprofiel:	leerlijn 'pedagogen' leerjaar 1-3
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

GEN 2.12.8 -Masterclasses pedagogen 2 (niet voor COS)

o Toetsnaam:	Masterclass pedagogen 2
o Cursuscode:	GEN 2.12.8
o Toetscode:	toets-1 (opdracht) en toets-2 (aanwezigheid)
o Aantal studiepunten:	0,5
o Plaats in het curriculum:	leerjaar 2, periode 3, masterclass, <u>onderdeel portfolio</u>
o Plaats in het beroepsprofiel:	leerlijn 'pedagogen' leerjaar 1-3
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

Leerdoelen en beroepsprofiel

Je kunt op basis van kennis en opgedane inzichten reflecteren op het denken van de door jou gekozen pedagoog en dit verbinden met je eigen opvattingen over goed onderwijs en onderwijskundige keuzes die je maakt.

De leerlijn pedagogen levert een bijdrage aan de **professionele identiteit (PI)**. Alle vijf kernen uit het beroepsprofiel komen hierbij in de loop van je opleiding aan bod. Deze kernen zijn: *Kern 1 'Verbonden met het christelijk geloof', kern 2 'Verbonden met de naaste(n)', kern 3 'Verbonden met zichzelf', Kern 4 'Verbonden met de wereld' en kern 5 'Verbonden met verleden, heden en toekomst'.*

Inhoud

Als je kiest voor het onderwijs doe je dat vanuit idealen. Althans, dat hopen we. Soms zijn die idealen nog wat onbestemd. Wij zijn gelukkig niet de eersten die nadenken over goed onderwijs. We staan in een rijke traditie van pedagogen en andere denkers. Het is goed om daar kennis van te nemen. De pedagoog als inspiratiebron, als reisgenoot die even met je meeloopt op jouw weg naar het docentschap. Aan wie jij je vragen stelt, maar als je goed luistert hoor je dat hij ook vragen aan jou stelt. Er is immers al zo veel gezegd en uitgeprobeerd op het terrein van het onderwijs.

We hebben gemerkt dat deze momenten helpen om onderwijs en leraarschap minder eenzijdig vanuit een kennis- of vaardighedenbril te bekijken. Je krijgt meer inzicht in fundamentele vraagstukken en een beter beeld van onderwijs als geheel. Het geeft je ook een gevoel voor verhoudingen bij dat wat heden ten dage als nieuw gepresenteerd wordt en dat wat van duurzaam belang is.

Werkwijze

Om een goed beeld van de pedagogiek door de eeuwen heen te krijgen volg je twee colleges over een pedagoog naar keuze. Daarbij ontvang je een voorbereidende opdracht en na afloop een verwerkingsopdracht die je inlevert als onderdeel van je portfolio.

Verplichtingen

Twee masterclasses van een pedagoog naar keuze.

Je kiest gedurende leerjaar 1 t/m 3 voor een spreiding van pedagogen uit verschillende periodes. Zie hiervoor de gids Historische Pedagogen.

Verplichte literatuur

Murre, P.M., De Muynck, A. & Vermeulen, H. (2012 en 2014). *Vitale idealen, voorbeeldige praktijken. Grote pedagogen over opvoeding en onderwijs*. Deel 1 en deel 2. Amsterdam, Buijten en Schipperheijn Motief. (Te bestellen bij webwinkel Driestar)

Afsluiting

Het onderdeel is behaald wanneer de schriftelijke opdracht in Gradework met een voldoende resultaat is beoordeeld.

Toetsen praktijkopdrachten leerjaar 2

GEN 2.12.9 – Praktijkopdracht 1 (niet voor COS)

o Toetsnaam:	Aansluiting po-vo'
o Cursuscode:	GEN 2.12.9
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	1
o Plaats in het curriculum:	leerjaar 2, periode 1 en 2, <u>onderdeel portofolio</u>
o Plaats in het beroepsprofiel:	beroepstaken, 'ik kan'
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

GEN 2.12.11 – Praktijkopdracht 2 (niet voor COS)

o Toetsnaam:	Maatschappelijke betrokkenheid
o Cursuscode:	GEN 2.12.10
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	1
o Plaats in het curriculum:	leerjaar 2, periode 3 en 4, <u>onderdeel portofolio</u>
o Plaats in het beroepsprofiel:	beroepstaken, 'ik kan'
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

GEN 2.12.12– Praktijkopdracht 3 (niet voor COS)

o Toetsnaam:	Filmfragment van lesonderdeel
o Cursuscode:	GEN 2.12.12
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	1
o Plaats in het curriculum:	leerjaar 2, periode 3 en 4, <u>onderdeel portofolio</u>
o Plaats in het beroepsprofiel:	beroepstaken 'ik kan'
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

Je werkt in de periode 1 t/m 4 zelfstandig aan de toetsdoelen die in relatie staan met leeruitkomsten van BT en PI uit het beroepsprofiel van de christelijke leraar, zoals deze in de opdrachtomschrijvingen in OnderwijsOnline zijn omschreven.

Afsluiting

Het onderdeel is behaald wanneer de schriftelijke opdracht in Gradework met een voldoende resultaat is beoordeeld.

Toets portfolio en assessment leerjaar 2

Inhoud

Het portfolio in leerjaar twee is een assessment-document. Hierin verzamel je bewijsmateriaal waarmee je aantoont dat je zelfstandig als leraar in opleiding kunt functioneren. Ook werk je aan en reflecteer je op de bekwaamheidseisen en daarmee ook op de vijf beroepstaken uit het 'beroepsprofiel voor de christelijke leraar'. Hiermee maak je je persoonlijke ontwikkeling in leerjaar 2 zichtbaar.

Onderdelen

Het portfolio in leerjaar 2 bestaat uit de volgende onderdelen:

- ✓ Beoordeling van je begeleider
- ✓ Zelfbeoordeling
- ✓ Bewijzen
- ✓ Lesplanformulier
- ✓ Twee sterke punten en twee ontwikkelpunten

Werkwijze

Tegen het einde van jaar 2 breng je met behulp van je portfolio in kaart wat je ontwikkeling is geweest.

Tijdens het ontwikkelingsgesprek met je docent/tutor (deeltijd) vertel je aan de hand van je portfolio en criteriumgericht interview (CGI) over de ontwikkeling die je hebt dooremaakt.

Verplichtingen

- Je rond leerjaar 2 af in de vorm van een ontwikkelingsgesprek je docent/tutor (deeltijd).
- Het ontwikkelingsgesprek wordt gevoerd wanneer het portfolio is ingeleverd.
-

Literatuur

Zie opdrachtoomschrijvingen in portfolio

GEN 2.12.13 -Portfolio en assessment

o Toetsnaam:	Portfolio en assessment
o Cursuscode:	GEN 2.12.13
o Toetscode: `	toets-1
o Aantal studiepunten:	0,5
o Plaats in het curriculum:	leerjaar 2, periode 4, <u>onderdeel portofolio</u>
o Plaats in het beroepsprofiel:	leerlijn PI 1-4
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

Leerdoelen

1. Je kunt een ontwikkelingsgericht en inzicht gevend beeld geven van je huidige niveau met betrekking tot het beroepsprofiel.
2. Je functioneert op voldoende niveau voor de professionele identiteit en de beroepstaken 1, 2, 3 en 5 als beginnend beroepsbeoefenaar op NLQF niveau 6 (qua kennis, vaardigheden, verantwoordelijkheid en zelfstandigheid).
3. Je onderbouwt je niveaubeschrijvingen met bewijzen die getuigen van variatie, relevantie, authenticiteit en actualiteit en kwaliteit.

Inhoud

Tijdens het assessment komt de door jouw beschreven ontwikkeling van de beroepstaken en professionele identiteit aan de orde.

Werkwijze

Voorafgaand aan het assessment heb je alle delen uit het portfolio ingediend en zijn deze met een voldoende beoordeeld. Tijdens het gesprek richt de schoolopleider of tutor/docent zich op de door jou beschreven terreinen die om meer toelichting of verheldering vragen.

Verplichtingen

Het assessment is verplicht omdat je hiermee het totale onderdeel van het portfolio afrondt.

Afsluiting

Het onderdeel 'portfolio en assessment' is behaald wanneer het assessment met een voldoende is beoordeeld.

III Programmabeschrijving van leerjaar 3

Toetsen professionele identiteit (PI) leerjaar 3: 'ik ben'

GEN 3.12.1 -Professionele identiteit (PI)

o Toetsnaam:	In balans
o Cursuscode:	GEN 3.12.1
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	2
o Plaats in het curriculum:	leerjaar 3, PI-bijeenkomsten periode 1 en 2, <u>onderdeel portfolio</u>
o Plaats in het beroepsprofiel:	'ik ben' , leerlijn PI leerjaar 1-4
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

Je werkt in deze periode tijdens de colleges en zelfstudie aan toetsdoelen die in relatie staan met de leeruitkomsten van de onderstaande onderdelen van de ik-ben laag uit het beroepsprofiel. De toetsdoelen zijn beschreven in de toetsopdracht.

- **Professionele identiteit:** kern 1 'verbonden met het christelijke geloof', kern 3 'verbonden met zichzelf'

Inhoud

Elke tijd heeft zijn eigen uitdagingen. We hebben allemaal onze eigen bezigheden thuis en op ons werk. In de eerste twee leerjaren hebben we nagedacht over jouw visie op jouw werk als docent. Maar hoe zorg je ervoor dat je innerlijke motivatie niet stukslaat op de weerbarstige praktijk van alledag? Hoe houd je zin in je werk als docent en hoe houd jij je persoonlijke tank gevuld? En hoe ga je om met problemen en stress zodat je voorkomt dat je emmer overloopt? Oftewel: hoe blijf je in balans?

Werkwijze

Het pi-thema staat centraal tijdens collegeavond 3 van periode 1 en 2. Bij deze bijeenkomsten horen een voorbereidings- en een verwerkingsopdracht. Door de voorbereidingsopdracht bereid je jezelf voor op de bijeenkomst. Tijdens de bijeenkomsten verdiep je je aan de hand van de voorbereidingsopdracht. Na afloop van de bijeenkomst voer je, met behulp van wat je geleerd hebt tijdens de bijeenkomst, een verwerkingsopdracht uit om je professionele identiteit te versterken. Op collegeavond 2 van periode 1 en 2 voer je een intervisie uit.

Verplichtingen

De student is verplicht alle PI- en intervisiebijeenkomsten aanwezig te zijn. Bij zwaarwegende redenen kan een ontheffing aangevraagd worden bij de docent/schoolopleider.

Literatuur

Zie literatuurlijst in deze studiegids en in de opdrachtomschrijving in OnderwijsOnline.

Afsluiting

Het onderdeel is behaald wanneer de schriftelijke opdracht in Gradework met een voldoende resultaat is beoordeeld.

GEN 3.12.2 -Professionele identiteit (PI)

o Toetsnaam:	Identiteitsspanningen
o Cursuscode:	GEN 3.12.2
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	2
o Plaats in het curriculum:	jaar 3, PI-bijeenkomsten periode 3 en 4, <u>onderdeel portfolio</u>
o Plaats in het beroepsprofiel:	'ik ben' , leerlijn PI leerjaar 1-4
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

Je werkt in deze periode tijdens de colleges en zelfstudie aan toetsdoelen die in relatie staan met de leeruitkomsten van de onderstaande onderdelen van de ik-ben laag uit het beroepsprofiel. De toetsdoelen zijn beschreven in de toetsopdracht.

- **Professionele identiteit (PI): kern 3 'verbonden met zichzelf'**

Inhoud

Vroeg of laat kom je als docent in aanraking met professionele identiteitsspanningen. Dat kunnen spanningen zijn die specifiek betrekking hebben op jouw rol als docent in de klas, maar het kunnen ook spanningen zijn die 'groter' zijn. Bijvoorbeeld: Jouw visie, wensen of opvattingen stroken niet met die van de school. Je gaat na hoe je zo goed mogelijk met deze spanningen kunt omgaan.

Werkwijze

Het pi-thema staat centraal tijdens collegeavond 3 van periode 3 en 4. Bij deze bijeenkomsten horen een voorbereidings- en een verwerkingsopdracht. Door de voorbereidingsopdracht bereid je jezelf voor op de bijeenkomst. Tijdens de bijeenkomsten verdiep je je aan de hand van de voorbereidingsopdracht. Na afloop van de bijeenkomst voer je, met behulp van wat je geleerd hebt tijdens de bijeenkomst, een verwerkingsopdracht uit om je professionele identiteit te versterken. Op collegeavond 2 van periode 3 en 4 voer je een intervisie uit.

Verplichtingen

De student is verplicht alle PI- en intervisiebijeenkomsten aanwezig te zijn. Bij zwaarwegende redenen kan voor 1 avond een ontheffing aangevraagd worden bij de docent/schoolopleider.

Literatuur

Zie literatuurlijst in deze studiegids en in de opdrachtomschrijving in OnderwijsOnline.

Afsluiting

Het onderdeel is behaald wanneer de schriftelijke opdracht in Gradework met een voldoende resultaat is beoordeeld.

Toetsen beroepstaken (BT) leerjaar 3: 'ik kan'

GEN 3.5 -BT1 Leidinggeven aan leerlingen

o Toetsnaam:	Leidinggeven aan een individuele leerling
o Cursuscode:	GEN 3.5
o Toetscode:	toets 1
o Aantal studiepunten:	2,5
o Plaats in het curriculum	leerjaar 3, colleges periode 2, <u>onderdeel afsluiting periode 2</u>
o Plaats in het beroepsprofiel:	'ik kan' , leerlijn BT1 leerjaar 1-4
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

Leeruitkomsten beroepsprofiel

Je werkt in deze periode tijdens de colleges en zelfstudie aan toetsdoelen die in relatie staan met de onderstaande leeruitkomsten uit het beroepsprofiel. De toetsdoelen zijn beschreven in de toetsopdracht.

- **Beroepstaak 1 'Pedagogisch leidinggeven aan leerlingen':** kern 1.1 'Onderhouden van een pedagogische relatie met leerlingen', kern 1.2 'Afstemmen van een leiderschapsstijl op leerlingen', kern 1.3 'Hanteren van regels en routines', kern 1.4 'Begeleiden van de omgang tussen leerlingen', kern 1.5 'Aanpakken van gedrag van leerlingen dat als problematisch wordt ervaren' en kern 1.6 'Onderzoekend vermogen in het pedagogisch leidinggeven aan leerlingen'.

Inhoud

In een klas heb je te maken met individuele leerlingen aan wie je leidinggeeft. In situaties waarin je problematische interacties met individuele leerlingen ervaart, wordt er een sterk beroep gedaan op je creatieve oplossingsvermogen. Dit vraagt bereidheid om jezelf te zien als startpunt voor verandering bij interactieproblemen tussen jou als docent en een leerling. De 'Interactiewijzer' (Verstegen & Lodewijks, 2018) is een model dat vanuit de interactietheorie een bijdrage kan leveren aan de omgang met dit soort vraagstukken.

Werkwijze

De docent/schoolopleider besteedt in de colleges specifiek aandacht aan de genoemde thema's. Tijdens de colleges is er tijd ingeruimd om de stof te verwerken en eventueel aan (delen) van de opdracht te werken. Daarnaast is er voldoende ruimte voor interactie met medestudenten over de onderwerpen die centraal staan. Naast de colleges volg je een verdiepende masterclass. Deze vindt altijd tijdens collegeavond 1 van elke periode plaats.

Verplichtingen

De student is verplicht alle colleges aanwezig te zijn. Bij zwaarwegende redenen kan voor 1 avond een ontheffing aangevraagd worden bij de docent/schoolopleider.

Literatuur

Zie literatuurlijst in deze studiegids en in de opdrachtomschrijving in OnderwijsOnline.

Afsluiting

Het onderdeel is behaald wanneer de schriftelijke opdracht in Gradework met een voldoende resultaat is beoordeeld.

GEN 3.6 -BT2 Begeleiden van leer- en ontwikkelingsprocessen van leerlingen

o Toetsnaam:	Burgerschapsvorming en morele- en mediavorming
o Cursuscode:	GEN 3.6
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	2
o Plaats in het curriculum	leerjaar 3, colleges periode 1, <u>onderdeel afsluiting periode 1</u>
o Plaats in het beroepsprofiel:	'ik kan', 'ik denk' , leerlijn BT2 leerjaar 1-4
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

Leeruitkomsten beroepsprofiel

Je werkt in deze periode tijdens de colleges en zelfstudie aan toetsdoelen die in relatie staan met de onderstaande leeruitkomsten uit het beroepsprofiel. De toetsdoelen zijn beschreven in de toetsopdracht.

- **Beroepstaak 2 'Begeleiden van leer- en ontwikkelingsprocessen van leerlingen':** kern 2.1 'voorbereiden van leer- en ontwikkelingsprocessen', kern 2.2 'uitvoeren van leer- en ontwikkelingsprocessen', kern 2.3 'evalueren van leer- en ontwikkelingsprocessen' en kern 2.4 'onderzoekend vermogen in het begeleiden van leer- en ontwikkelingsprocessen').
- **Kennisdomeinen:** Kennis van leergebieden en kennis van maatschappij en cultuur

Inhoud

Als docent heb je een belangrijke taak in het vormen van leerlingen. Je hebt niet alleen oog voor cijfers en resultaten, maar ook voor bredere vorming van jongeren. Je kunt hierbij denken aan persoonsvorming, maar ook aan vormingsgebieden zoals burgerschapsvorming, en morele- en mediavorming. Enerzijds is vorming niet maakbaar, maar anderzijds kun je er als opvoeder bewust of onbewust aan bijdragen. Een belangrijk middel hierbij als docent is je didactiek. Bij deze beroepstaak ga je aan de slag met je didactisch handelen rondom het thema burgerschapsvorming, morele vorming of mediavorming. Vanuit visie en inhoud ontwerp je een concrete lesactiviteit die je plant, uitvoert en evalueert.

Werkwijze

De docent/schoolopleider besteedt in de colleges specifiek aandacht aan de genoemde thema's. Tijdens de colleges is er tijd ingeruimd om de stof te verwerken en eventueel aan (delen) van de opdracht te werken. Daarnaast is er voldoende ruimte voor interactie met medestudenten over de onderwerpen die centraal staan. Naast de colleges volg je een verdiepende masterclass. Deze vindt altijd tijdens collegeavond 1 van elke periode plaats.

Verplichtingen

De student is verplicht alle colleges aanwezig te zijn. Bij zwaarwegende redenen kan voor 1 avond een ontheffing aangevraagd worden bij de docent/schoolopleider.

Literatuur

Zie literatuurlijst in deze studiegids en in de opdrachtomschrijving in OnderwijsOnline.

Afsluiting

Het onderdeel is behaald wanneer de schriftelijke opdracht in Gradework met een voldoende resultaat is beoordeeld.

GEN 3.7 -BT3 Samen ondersteunen van leerlingen

o Toetsnaam:	Mentoraat
o Cursuscode:	GEN 3.7
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	2
o Plaats in het curriculum	leerjaar 3, colleges periode 4, <u>onderdeel afsluiting periode 3</u>
o Plaats in het beroepsprofiel:	'ik kan' , leerlijn BT3 leerjaar 1-4
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

Leeruitkomsten beroepsprofiel

Je werkt in deze periode tijdens de colleges en zelfstudie aan toetsdoelen die in relatie staan met de onderstaande leeruitkomsten uit het beroepsprofiel. De toetsdoelen zijn beschreven in de toetsopdracht.

- **Samen ondersteunen van leerlingen (BT3):** kern 3.2 'In samenspraak bepalen van de ondersteuning van de leerling', kern 3.3 'Samenwerken in een integrale aanpak en kern 3.4 'Onderzoekend vermogen in het samen ondersteunen van de leerling'

Inhoud

In deze periode ga je aan de slag met mentoraat en leerlingbegeleiding. We gaan in gesprek over onze beelden van 'goed mentoraat', het schoolbeleid m.b.t. mentoraat en leerlingbegeleiding en het maken van een ondersteuningsplan voor een van je leerlingen.

Werkwijze

De docent/schoolopleider besteedt in de colleges specifiek aandacht aan de genoemde thema's. Tijdens de colleges is er tijd ingeruimd om de stof te verwerken en eventueel aan (delen) van de opdracht te werken. Daarnaast is er voldoende ruimte voor interactie met medestudenten over de onderwerpen die centraal staan. Naast de colleges volg je een verdiepende masterclass. Deze vindt altijd tijdens collegeavond 1 van elke periode plaats.

Verplichtingen

De student is verplicht alle colleges aanwezig te zijn. Bij zwaarwegende redenen kan voor 1 avond een ontheffing aangevraagd worden bij de docent/schoolopleider.

Literatuur

Zie literatuurlijst in deze studiegids en in de opdrachtomschrijving in OnderwijsOnline.

Afsluiting

Het onderdeel is behaald wanneer de schriftelijke opdracht in Gradework met een voldoende resultaat is beoordeeld.

GEN 3.8 - BT4 werken aan kwaliteit en beleid

o Toetsnaam:	praktijkonderzoek
o Cursuscode:	GEN 3.8
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	2
o Plaats in het curriculum:	leerjaar 3, periode 2 t/m 4
o Plaats in het beroepsprofiel:	' ik kan ', leerlijn BT4 leerjaar 1-4
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

Leeruitkomsten beroepsprofiel

Je werkt in deze periode tijdens de colleges en zelfstudie aan toetsdoelen die in relatie staan met de onderstaande leeruitkomsten uit het beroepsprofiel. De toetsdoelen zijn beschreven in de toetsopdracht.

- **Beroepstaak 4 'Werken aan kwaliteit en beleid':** kern 4 'Doen van praktijkonderzoek'

Inhoud

Bij deze beroepstaak leer je hoe je een praktijkonderzoek kunt uitvoeren. Je gebruikt hiervoor aangeboden literatuur en zoekt aanvullende literatuur. Je formuleert de hoofd- en deelvragen en de onderzoeksaanpak. Ten slotte lever je als beroepsproduct twee herontworpen mentorlessen op, die aan de praktijk getoetst zijn.

In leerjaar 3 moet je de hoofd- en deelvragen en onderzoeksaanpak helemaal zelf formuleren, wat niet het geval was leerjaar 1 en 2. Deze toename in complexiteit zorgt voor een goede voorbereiding op het onderzoek in leerjaar 4. Om het praktijkonderzoek van leerjaar 3 qua studielast werkbaar te maken, voer je geen data-analyse uit. Dit heb je immers in het eerste en tweede leerjaar al geoefend.

Werkwijze

Deze onderzoeksopdracht wordt in de tweede periode nader toegelicht maar heeft verder geen plek in de colleges. Voor het uitvoeren van dit onderzoek krijg je begeleiding van een onderzoeksbegeleider. In het proces zitten go/no go momenten ingebouwd, om te voorkomen dat je een onderzoek verder uitwerkt waar geen goede basis voor is. Consulteer daarom regelmatig je begeleider en laat hem/haar meekijken waar je mee bezig bent.

Literatuur

Zie literatuurlijst in deze studiegids en in de opdrachtomschrijving in OnderwijsOnline.

Afsluiting

Het onderdeel is behaald wanneer de schriftelijke opdracht in Gradework met een voldoende resultaat is beoordeeld.

GEN 3.9 - BT5 Ontwikkelen van onderwijs

○ Toetsnaam:	Lessenserie: formatief handelen
○ Cursuscode:	GEN 3.9
○ Toetscode:	toets-1
○ Aantal studiepunten:	2,5
○ Plaats in het curriculum	leerjaar 3, colleges periode 3, <u>onderdeel afsluiting periode 3</u>
○ Plaats in het beroepsprofiel:	'ik kan' , leerlijn BT5 leerjaar 1-4
○ Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
○ Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

Leeruitkomsten beroepsprofiel

Je werkt in deze periode tijdens de colleges en zelfstudie aan toetsdoelen die in relatie staan met de onderstaande leeruitkomsten uit het beroepsprofiel. De toetsdoelen zijn beschreven in de toetsopdracht.

- **Beroepstaak 5 'Ontwikkelen van onderwijs':** kern 5.1 'Analyseren', kern 5.2 'Ontwerpen van het onderwijsproduct', kern 3 'Maken van het onderwijsproduct' en kern 5.6 'Onderzoekend vermogen in het ontwikkelen van het onderwijsproduct'
- **Beroepstaak 2 'Begeleiden van leer- en ontwikkelingsprocessen van leerlingen':** kern 2.1 'voorbereiden van leer- en ontwikkelingsprocessen van leerlingen', kern 2.2 'Uitvoeren van leer- en ontwikkelingsprocessen van leerlingen', kern 2.3 'Evalueren van leer- en ontwikkelingsprocessen van leerlingen' en kern 2.4 'Onderzoekend vermogen in het begeleiden van leer- en ontwikkelingsprocessen van leerlingen'.

Inhoud

Hoe zorg je ervoor dat je het instapniveau van je leerlingen kent en dat je hen helpt zelfstandig stappen te zetten in hun ontwikkeling? Dankzij *formatief handelen* kan je als docent en leerling in actie komen. Het gaat hierbij om de processen die doorlopen moeten worden van het begin tot het eind.

Werkwijze

De docent/schoolopleider besteedt in de colleges specifiek aandacht aan de genoemde thema's. Tijdens de colleges is er tijd ingeruimd om de stof te verwerken en eventueel aan (delen) van de opdracht te werken. Daarnaast is er voldoende ruimte voor interactie met medestudenten over de onderwerpen die centraal staan. De eindopdracht moet je in een aantal stappen maken. De colleges zijn onder andere de werkplaats waar je feedback moet vragen van je peer. Zie de opdrachtbeschrijving voor meer details. Naast de colleges volg je een verdiepende masterclass. Deze vindt altijd tijdens collegeavond 1 van elke periode plaats.

Verplichtingen

De student is verplicht alle colleges aanwezig te zijn. Bij zwaarwegende redenen kan voor één avond een ontheffing aangevraagd worden bij de docent.

Verplichte literatuur

Zie literatuurlijst in deze studiegids en in de opdrachtomschrijving in OnderwijsOnline.

Afsluiting

Het onderdeel is behaald wanneer de schriftelijke opdracht in Gradework met een voldoende resultaat is beoordeeld.

Toetsen praktijkervaring leerjaar 3

GEN 3.11.1 -Praktijkervaring

o Toetsnaam:	Praktijkervaring lesgeven
o Cursuscode:	GEN 3.11
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	1
o Plaats in het curriculum	leerjaar 3, periode 1 t/m 4
o Plaats in het beroepsprofiel:	'ik ben', 'ik denk', 'ik kan',
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

GEN 3.11.2 -Praktijkervaring

o Toetsnaam:	Praktijkervaring opdracht
o Cursuscode:	GEN 3.11
o Toetscode:	toets-2
o Aantal studiepunten:	1
o Plaats in het curriculum	leerjaar 3, periode 1 t/m 4
o Plaats in het beroepsprofiel:	'ik ben', 'ik denk', 'ik kan',
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

Leeruitkomsten

Na afloop kun je aantonen dat je de leeruitkomsten van de professionele identiteit, de kennisring en van de beroepstaken van het eerste leerjaar beheerst (zie gids Praktijkervaring).

Inhoud

In deze module:

- maak je kennis met de praktijk van het beroep van leraar in het vo of mbo
- geef je (delen van) lessen
- reflecteer je op je eigen handelen en hoe dat zich verhoudt tot het christelijk leraarschap

De module praktijkervaring bestaat uit twee toetsen: Toets 1 'praktijkervaring lesgeven' en toets 2 'praktijkervaring opdrachten'. Studenten met een aanstelling op een school kunnen vrijstelling krijgen voor de toets 'praktijkervaring lesgeven', maar dienen de bij deze module behorende opdrachten wel uit te voeren (toets 2 'praktijkervaring opdrachten').

Het vereiste aantal te geven lessen is als volgt:

- OidS-studenten: minimaal 470 lessen in jaar 3 en 4 samen; 6 lessen per week leveren in jaar 3 en 4 samen minimaal 470 lessen op. Je mag maximaal 9 lessen per week in jaar 3 geven.
- Deeltijdstudenten met een stage (geen aanstelling): minimaal 15 lessen verspreid over 10 dagen stage.
- Studenten met een aanstelling in het vo of mbo: minimaal 4 lessen per week gedurende een heel cursusjaar.

Werkwijze

Om je praktijkervaring te ontwikkelen, ga je observeren, geef je lessen en ga je in gesprek met docenten en leerlingen. Je reflecteert (met je schoolopleider/begeleider) op je eigen handelen.

Naast een aantal gerichte praktijkopdrachten werk je aan de opdrachten waarmee je de theorie aan de praktijk verbindt. De praktijkopdrachten staan beschreven in de gids Praktijkervaring.

- Als je de route Opleiden in de School (OidS) volgt, werk je op schoollocatie aan zowel je praktijkopdrachten als aan de periodeopdrachten.
- Als je via de deeltijdroute studeert, werk je op een school voor voortgezet onderwijs/middelbaar beroepsonderwijs aan de praktijkopdrachten en maak je de periodeopdrachten als zelfstudie.

Verplichtingen

Als je de route Opleiden in de School (OidS) volgt, ben je twee dagen per week op je schoollocatie. Als je via de deeltijdroute studeert, ben je minimaal tien dagen op een school voor voortgezet onderwijs/middelbaar beroepsonderwijs.

Literatuur

Zie de gids Praktijkervaring.

Afsluiting

Het onderdeel is behaald wanneer de schriftelijke opdracht in Gradework met een voldoende resultaat is beoordeeld.

Toetsen divers leerjaar 3

GEN 3.12.5 -Reflectie op beroepstaken 1

o Toetsnaam:	reflectie op beroepstaken 1
o Cursuscode:	GEN 3.12.5
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	0,5
o Plaats in het curriculum:	leerjaar 3, periode 1 en 2, zelfstudie, <u>onderdeel portofolio</u>
o Plaats in het beroepsprofiel:	leerlijn 'reflectie op beroepstaken leerjaar 1-4
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

GEN 3.12.6 -Reflectie op beroepstaken 2

o Toetsnaam:	reflectie op beroepstaken 2
o Cursuscode:	GEN 3.12.6
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	0,5
o Plaats in het curriculum:	leerjaar 3, periode 3 en 4, zelfstudie, <u>onderdeel portofolio</u>
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

Je werkt in periode 1 t/m 4 zelfstandig aan de volgende toetsdoelen die in relatie staan met leeruitkomsten van beroepstaken uit het beroepsprofiel:

1. Je kunt op hoofdlijnen aangeven wat je niveau is bij de beroepstaak.
2. Je kunt de belangrijkste sterke en ontwikkelpunten weergeven.
3. Je kunt een specifieke ervaring of situatie beschrijven aan de hand van de STARRT-methode.
4. Je kunt de niveaubeschrijving onderbouwen met bewijzen.

Werkwijze

Je gaat bij de *beroepstaak 2 'Begeleiden van leer- en ontwikkelingsprocessen van leerlingen'* (periode 1) en *'leidinggeven aan leerlingen'* (periode 2), *beroepstaak 5 'Ontwikkelen van onderwijs'* (periode 3) en *beroepstaak 3 'Samen ondersteunen van leerlingen'* (periode 4) je niveau beschrijven. Hierbij geef je aan in hoeverre de betreffende beroepstaak al ontwikkeld is of in ontwikkeling is in jouw handelen. Daarbij geef je aan wat de mate van complexiteit en zelfstandigheid is. Ook beschrijf je wat je belangrijkste sterke en ontwikkelpunten zijn per beroepstaak. Je sluit af door bij elke beroepstaak een ervaring of situatie te analyseren aan de hand van het model van Korthagen.

Afsluiting

Het onderdeel is behaald wanneer de schriftelijke opdracht in Gradework met een voldoende resultaat is beoordeeld.

GEN 3.12.7 -Masterclasses pedagogen 1

o Toetsnaam:	Masterclass pedagogen 1
o Cursuscode:	GEN 3.12.7
o Toetscode:	toets-1 (opdracht) en toets-2 (aanwezigheid)
o Aantal studiepunten:	0,5
o Plaats in het curriculum:	leerjaar 3, periode 2, masterclass, <u>onderdeel portfolio</u>
o Plaats in het beroepsprofiel:	leerlijn 'pedagogen' leerjaar 1-3
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

GEN 3.12.8 -Masterclasses pedagogen 2

o Toetsnaam:	Masterclass pedagogen 2
o Cursuscode:	GEN 3.12.8
o Toetscode:	toets-1 (opdracht) en toets-2 (aanwezigheid)
o Aantal studiepunten:	0,5
o Plaats in het curriculum:	leerjaar 3, periode 3, masterclass, <u>onderdeel portfolio</u>
o Plaats in het beroepsprofiel:	leerlijn 'pedagogen' leerjaar 1-3
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

Leerdoelen en beroepsprofiel

Je kunt op basis van kennis en opgedane inzichten reflecteren op het denken van de door jou gekozen pedagoog en dit verbinden met je eigen opvattingen over goed onderwijs en onderwijskundige keuzes die je maakt.

De leerlijn pedagogen levert een bijdrage aan de **professionele identiteit (PI)**. Alle vijf kernen uit het beroepsprofiel komen hierbij in de loop van je opleiding aan bod. Deze kernen zijn: *Kern 1 'Verbonden met het christelijk geloof', kern 2 'Verbonden met de naaste(n)', kern 3 'Verbonden met zichzelf', Kern 4 'Verbonden met de wereld' en kern 5 'Verbonden met verleden, heden en toekomst'.*

Inhoud

Als je kiest voor het onderwijs doe je dat vanuit idealen. Althans, dat hopen we. Soms zijn die idealen nog wat onbestemd. Wij zijn gelukkig niet de eersten die nadenken over goed onderwijs. We staan in een rijke traditie van pedagogen en andere denkers. Het is goed om daar kennis van te nemen. De pedagoog als inspiratiebron, als reisgenoot die even met je meeloopt op jouw weg naar het docentschap. Aan wie jij je vragen stelt, maar als je goed luistert hoor je dat hij ook vragen aan jou stelt. Er is immers al zo veel gezegd en uitgeprobeerd op het terrein van het onderwijs.

We hebben gemerkt dat deze momenten helpen om onderwijs en leraarschap minder eenzijdig vanuit een kennis- of vaardighedenbril te bekijken. Je krijgt meer inzicht in fundamentele vraagstukken en een beter beeld van onderwijs als geheel. Het geeft je ook een gevoel voor verhoudingen bij dat wat heden ten dage als nieuw gepresenteerd wordt en dat wat van duurzaam belang is.

Werkwijze

Om een goed beeld van de pedagogiek door de eeuwen heen te krijgen volg je twee colleges over een pedagoog naar keuze. Daarbij ontvang je een voorbereidende opdracht en na afloop een verwerkingsopdracht die je inlevert als onderdeel van je portfolio.

Verplichtingen

Twee masterclasses van een pedagoog naar keuze.

Je kiest gedurende leerjaar 1 t/m 3 voor een spreiding van pedagogen uit verschillende periodes. Zie hiervoor de gids Historische Pedagogen.

Verplichte literatuur

Murre, P.M., De Muynck, A. & Vermeulen, H. (2012 en 2014). *Vitale idealen, voorbeeldige praktijken. Grote pedagogen over opvoeding en onderwijs*. Deel 1 en deel 2. Amsterdam, Buijten en Schipperheijn Motief. (Te bestellen bij webwinkel Driestar)

Afsluiting

Het onderdeel is behaald wanneer de schriftelijke opdracht in Gradework met een voldoende resultaat is beoordeeld.

Toets praktijkopdracht leerjaar 3

GEN 3.12.12 – Praktijkopdracht

o Toetsnaam:	Filmfragment van lesonderdeel
o Cursuscode:	GEN 3.12.12
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	1
o Plaats in het curriculum:	leerjaar 3, periode 3 en 4, <u>onderdeel portofolio</u>
o Plaats in het beroepsprofiel:	beroepstaken ' ik kan '
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

Je werkt in de periode 1 t/m 4 zelfstandig aan de toetsdoelen die in relatie staan met leeruitkomsten van BT en PI uit het beroepsprofiel van de christelijke leraar, zoals deze in de opdrachtomschrijvingen in OnderwijsOnline zijn omschreven.

Afsluiting

Het onderdeel is behaald wanneer de schriftelijke opdracht in Gradework met een voldoende resultaat is beoordeeld.

Toets portfolio leerjaar 3

GEN 3.12.13 -Portfolio en ontwikkelingsgesprek

o Toetsnaam:	Portfolio en ontwikkelingsgesprek
o Cursuscode:	GEN 3.12.13
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	1
o Plaats in het curriculum:	leerjaar 3, periode 4, <u>onderdeel portofolio</u>
o Plaats in het beroepsprofiel:	leerlijn PI 1-4
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

Leerdoelen

1. Je kunt een ontwikkelingsgericht en inzichtgevend beeld geven van je huidige niveau met betrekking tot het beroepsprofiel.
2. Je functioneert op voldoende niveau voor de professionele identiteit en de beroepstaken 1, 2, 3 en 5 als beginnend beroepsbeoefenaar op NLQF niveau 6 (qua kennis, vaardigheden, verantwoordelijkheid en zelfstandigheid).
3. Je onderbouwt je niveaubeschrijvingen met bewijzen die getuigen van variatie, relevantie, authenticiteit en actualiteit en kwaliteit.

Inhoud

Het portfolio in leerjaar drie is een ontwikkelingsdocument. Hierin verzamel je bewijsmateriaal waarmee je je ontwikkeling als zelfstandig als leraar in opleiding aantoont. Ook werk je aan en reflecteer je op je professionele identiteit en de vijf beroepstaken uit het 'beroepsprofiel voor de christelijke leraar'. Hiermee maak je je persoonlijke ontwikkeling in leerjaar 3 zichtbaar.

Onderdelen

Het portfolio leerjaar 3 bestaat uit de volgende onderdelen:

- ✓ Curriculum vitae
- ✓ Gegevens werkplek en -begeleider
- ✓ Leervragen en 'plan van aanpak' (zie handleiding 'portfolio')
- ✓ Reflectie op beroepstaken en professionele identiteit

Werkwijze

Het portfolio is een werkdocument gedurende een leerjaar. Je werkt er opdrachten in uit en je levert bewijsmateriaal in. Tijdens het ontwikkelingsgesprek met je schoolopleider (OidS) of docent/tutor (deeltijd) vertel je aan de hand van je portfolio in een criteriumgericht interview (CGI) over de ontwikkeling die je doormaakt.

Verplichtingen

- Je woont de PI-bijeenkomsten bij.
- Je neemt actief deel aan de PI-bijeenkomsten.
- Je rond leerjaar 3 af in de vorm van een ontwikkelingsgesprek met je docent/tutor (deeltijd) of schoolopleider (OidS).

Afsluiting

Het onderdeel 'portfolio en ontwikkelingsgesprek' is behaald wanneer het ontwikkelingsgesprek met een voldoende is beoordeeld.

Literatuur

Zie opdrachtoomschrijvingen in portfolio

Toets Generieke kennisbasis (GKB)

GEN 3.15 -Generieke kennisbasis (GKB)

o Toetsnaam:	Generieke kennisbasis (GKB)
o Cursuscode:	GEN 3.15
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	1
o Plaats in het curriculum:	leerjaar 3, periode 4
o Plaats in het beroepsprofiel:	kennisring
o Beoordelaar:	Remindo, digitale toets
o Beoordeling:	cijfer

Inhoud

De inhoud van deze module bestaat uit de kennisdomeinen van het beroepsprofiel van de christelijke leraar. Hiermee worden thema's van de landelijke generieke kennisbasis getoetst.

Werkwijze

Je bestudeert zelfstandig de stof waarmee je de toets kunt maken.

Verplichtingen

Alle studenten zijn verplicht om deze toets te maken.

Literatuur

Zie gids Generieke Kennisbasis.

Afsluiting

Dit onderdeel is behaald als de GKB voldoende is beoordeeld.

IIII Programmabeschrijving van leerjaar 4

Toetsen beroepstaken (BT) leerjaar 4: 'ik kan'

GEN 4.5 -BT1 Leidinggeven aan leerlingen

o Toetsnaam:	Groepsdynamica
o Cursuscode:	GEN 4.5
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	2
o Plaats in het curriculum	leerjaar 4, colleges periode 1 of 3, <u>onderdeel afsluiting periode 1/3</u>
o Plaats in het beroepsprofiel:	'ik kan' , leerlijn BT1 leerjaar 1-4
o Beoordelaar:	tutor/docent (deeltijd en OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

Leeruitkomsten beroepsprofiel

Je werkt in deze periode tijdens de colleges en zelfstudie aan toetsdoelen die in relatie staan met de onderstaande leeruitkomsten uit het beroepsprofiel. De toetsdoelen zijn beschreven in de toetsopdracht.

- **Beroepstaak 3 'Pedagogisch leidinggeven aan leerlingen':** kern 1.1 'Onderhouden van een pedagogische relatie met leerlingen', kern 1.2 'Afstemmen van de leiderschapsstijl op leerlingen', kern 1.4 'Begeleiden van de omgang tussen leerlingen', kern 1.5 'Aanpakken van gedrag van leerlingen dat als problematisch wordt gezien' en kern 1.6 'Onderzoekend vermogen in het pedagogisch leidinggeven aan leerlingen'

Inhoud

In deze module ga je aan de slag met groepsdynamica. Je brengt door middel van een 3D-sociogram de groepsdynamiek van een klas in kaart. Op grond van een analyse hiervan formuleer je passende interventies.

Werkwijze

De docent/schoolopleider besteedt in de colleges specifiek aandacht aan de genoemde thema's. Tijdens de colleges is er tijd ingeruimd om de stof te verwerken en eventueel aan (delen) van de opdracht te werken. Daarnaast is er voldoende ruimte voor interactie met medestudenten over de onderwerpen die centraal staan.

Verplichtingen

De student is verplicht alle colleges aanwezig te zijn. Bij zwaarwegende redenen kan voor 1 avond een ontheffing aangevraagd worden bij de docent/schoolopleider.

Literatuur

Zie literatuurlijst in deze studiegids en in de opdrachtomschrijving in OnderwijsOnline.

Afsluiting

Het onderdeel is behaald wanneer de schriftelijke opdracht in Gradework met een voldoende resultaat is beoordeeld.

GEN 4.6 -BT2 Begeleiden van leer- en ontwikkelingsprocessen van leerlingen

o Toetsnaam:	Ontwikkeling en leren
o Cursuscode:	GEN 4.6
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	2
o Plaats in het curriculum	leerjaar 4, colleges periode 1/3, <u>onderdeel afsluiting periode 1/3</u>
o Plaats in het beroepsprofiel:	'ik kan', 'ik denk' , leerlijn BT2 leerjaar 1-4
o Beoordelaar:	tutor/docent (deeltijd en OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

Leeruitkomsten beroepsprofiel

Je werkt in deze periode tijdens de colleges en zelfstudie aan toetsdoelen die in relatie staan met de onderstaande leeruitkomsten uit het beroepsprofiel. De toetsdoelen zijn beschreven in de toetsopdracht.

- **Beroepstaak 2 'Begeleiden van leer- en ontwikkelingsprocessen van leerlingen':** kern 2.1 'voorbereiden van leer- en ontwikkelingsprocessen van leerlingen', kern 2.4 'onderzoekend vermogen in het begeleiden van leer- en ontwikkelingsprocessen'.
- **Kennisdomeinen:** Kennis van beroep, concepten en methodieken

Inhoud

In deze module ga je aan de slag met het evalueren en verrijken van je lespraktijk door middel van leerprincipes uit de leertheorieën cognitivisme, behaviorisme en constructivisme. Je brengt in kaart wat de kenmerken zijn van deze leertheorieën en wat volgens jou de sterke en zwakke punten ervan zijn. Ook stel je een aantal leerprincipes op aan de hand van de leertheorieën. Vervolgens voer je een kritische evaluatie uit van je huidige lespraktijk aan de hand van de leerprincipes. Daarna beschrijf je concreet welke verrijking toegevoegd kan worden. Je onderbouwt deze toevoeging en hierbij ga je ook in op de ontwikkelingsfase van de jongeren.

Werkwijze

De docent/schoolopleider besteedt in de colleges specifiek aandacht aan de genoemde thema's. Tijdens de colleges is er tijd ingeruimd om de stof te verwerken en eventueel aan (delen) van de opdracht te werken. Daarnaast is er voldoende ruimte voor interactie met medestudenten over de onderwerpen die centraal staan.

Verplichtingen

De student is verplicht alle colleges aanwezig te zijn. Bij zwaarwegende redenen kan voor 1 avond een ontheffing aangevraagd worden bij de docent/schoolopleider.

Literatuur

Zie literatuurlijst in deze studiegids en in de opdrachtomschrijving in OnderwijsOnline.

Afsluiting

Het onderdeel is behaald wanneer de schriftelijke opdracht in Gradework met een voldoende resultaat is beoordeeld.

GEN 4.7 -BT3 Samen ondersteunen van leerlingen

o Toetsnaam:	Leerlingzorg
o Cursuscode:	GEN 4.7
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	2
o Plaats in het curriculum	leerjaar 4, colleges periode 2/4, <u>onderdeel afsluiting periode 2/4</u>
o Plaats in het beroepsprofiel:	'ik kan' , leerlijn BT3 leerjaar 1-4
o Beoordelaar:	tutor/docent (deeltijd en OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

Leeruitkomsten beroepsprofiel

Je werkt in deze periode tijdens de colleges en zelfstudie aan toetsdoelen die in relatie staan met de onderstaande leeruitkomsten uit het beroepsprofiel. De toetsdoelen zijn beschreven in de toetsopdracht.

- **'Samen ondersteunen van leerlingen' (BT3):** kern 3.2 'In samenspraak bepalen van de ondersteuning van de leerling, kern 3.3 'Samenwerken in een integrale aanpak' en kern 3.4 'Onderzoekend vermogen in het samen ondersteunen van de leerling'

Inhoud

Als leraar ben je meestal niet alleen vakdocent maar ook mentor. Je begeleidt je leerlingen in hun onderwijsleerproces en geeft hen basisondersteuning. Wanneer blijkt dat voor een leerling deze basisondersteuning niet voldoende is, ga je in samenwerking met anderen zoeken naar welke extra begeleiding deze leerling nodig heeft. In deze module ga je daarmee aan de slag.

Werkwijze

De docent/schoolopleider besteedt in de colleges specifiek aandacht aan de genoemde thema's. Tijdens de colleges is er tijd ingeruimd om de stof te verwerken en eventueel aan (delen) van de opdracht te werken. Daarnaast is er voldoende ruimte voor interactie met medestudenten over de onderwerpen die centraal staan. Naast de colleges volg je een verdiepende masterclass.

Verplichtingen

De student is verplicht alle colleges aanwezig te zijn. Bij zwaarwegende redenen kan voor 1 avond een ontheffing aangevraagd worden bij de docent/schoolopleider.

Literatuur

Zie literatuurlijst in deze studiegids en in de opdrachtomschrijving in OnderwijsOnline.

Afsluiting

Het onderdeel is behaald wanneer de schriftelijke opdracht in Gradework is ingeleverd en met een voldoende resultaat is beoordeeld.

GEN 4.8 - BT4 werken aan kwaliteit en beleid

o Toetsnaam:	Vakdidactisch eindwerk onderzoekend vermogen
o Cursuscode:	GEN 4.8
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	10
o Plaats in het curriculum:	leerjaar 4, periode 1 t/m 4
o Plaats in het beroepsprofiel:	' ik kan ', leerlijn BT4 leerjaar 1-4
o Beoordelaars:	vakdocent (eerste beoordelaar) en onderzoeksbegeleider (tweede beoordelaar) (deeltijd en OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

Leeruitkomsten beroepsprofiel

Je werkt in deze periode tijdens de colleges en zelfstudie aan toetsdoelen die in relatie staan met de onderstaande leeruitkomsten uit het beroepsprofiel. De toetsdoelen zijn beschreven in de toetsopdracht.

- **Beroepstaak 2 'Begeleiden van leer- en ontwikkelingsprocessen van leerlingen':** kern 2.1 'Voorbereiden van leer- en ontwikkelingsprocessen van leerlingen', kern 2.2 'Uitvoeren van leer- en ontwikkelingsprocessen', kern 2.3 'Evalueren van leer- en ontwikkelingsprocessen van leerlingen' en kern 2.4 'Onderzoekend vermogen in het begeleiden van leer- en ontwikkelingsprocessen van leerling'.
- **Beroepstaak 4 'Werken aan kwaliteit en beleid':** kern 4.4 'Doen van praktijkonderzoek' en kern 5.5 'Onderzoekend vermogen in werken aan kwaliteit en beleid'.
- **Beroepstaak 5 'Ontwikkelen van onderwijs':** kern 5.1 'Analyseren', kern 5.2 'Ontwerpen van het onderwijsproduct', kern 5.3 'Maken van het onderwijsproduct', kern 5.4 'Uitvoeren van het onderwijs', kern 5.5 'Evalueren van het onderwijsproduct' en kern 5.6 'Onderzoekend vermogen in het ontwikkelen van onderwijs'.

Inhoud

Je voert in je eigen lespraktijk een omvangrijk vakdidactisch onderzoek uit. In dit onderzoek verbind je het generieke en vakmatige perspectief van je beroep. Het onderzoek is, net als het assessment-portfolio, een eindwerk.

Werkwijze

De docent besteedt in de colleges specifiek aandacht aan het traject onderzoekend vermogen. Ook is er voldoende ruimte voor interactie met medestudenten over hun onderzoek. De persoonlijke begeleiding gebeurt door een onderzoeksbegeleider van het vak dat je studeert.

Verplichtingen

De student is verplicht alle colleges aanwezig te zijn. Bij zwaarwegende redenen kan voor één avond een ontheffing aangevraagd worden bij de docent.

Literatuur

Zie literatuurlijst in deze studiegids en in de opdrachtomschrijving in OnderwijsOnline.

Afsluiting

Het onderdeel is behaald wanneer de schriftelijke opdracht in Gradework met een voldoende is beoordeeld. De beoordeling vindt plaats door een vakdocent als eerste beoordelaar en jouw begeleider als tweede beoordelaar. Deze beoordeling verloopt als volgt: Je levert je werk in GradeWork in bij de eerste beoordelaar. Dit is dus iemand anders dan je begeleider. De eerste beoordelaar beoordeelt het werk door middel van het beoordelingsformulier. Onafhankelijk daarvan voert je begeleider als tweede beoordelaar een beoordeling uit. De beide beoordelaars komen tot een eindoordeel, dat met jou gedeeld wordt. Het eindoordeel bevat de waardering van de beoordelingscriteria, opmerkingen van zowel de eerste, als tweede beoordelaar en een gezamenlijke toelichting van beide beoordelaars.

GEN 4.9 -BT5 Ontwikkelen van onderwijs

○ Toetsnaam:	Digitale didactiek
○ Cursuscode:	GEN 4.9
○ Toetscode:	toets-1
○ Aantal studiepunten:	2
○ Plaats in het curriculum	leerjaar 4, colleges periode 1/3, <u>onderdeel afsluiting periode 1/3</u>
○ Plaats in het beroepsprofiel:	'ik kan' , leerlijn BT5 leerjaar 1-4
○ Beoordelaar:	tutor/docent (deeltijd en OidS)
○ Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

Leeruitkomsten beroepsprofiel

Je werkt in deze periode tijdens de colleges en zelfstudie aan toetsdoelen die in relatie staan met de onderstaande leeruitkomsten uit het beroepsprofiel. De toetsdoelen zijn beschreven in de toetsopdracht.

- **Beroepstaak 5 'Ontwikkelen van onderwijs':** kern 'Analyseren', kern 2 'Ontwerpen van het onderwijsproduct', kern 5.3 'Maken van het onderwijsproduct' en kern 5.6 'Onderzoekend vermogen in het ontwikkelen van onderwijs'.
- **Beroepstaak 2 'Begeleiden van leer- en ontwikkelingsprocessen van leerlingen':** kern 2.1 'Voorbereiden van leer- en ontwikkelingsprocessen van leerlingen', kern 2.2 'Uitvoeren van leer- en ontwikkelingsprocessen van leerlingen', Kern 2.3 'Evalueren van leer- en ontwikkelingsprocessen van leerlingen' en kern 2.4 'Onderzoeken vermogen in het begeleiden van leer- en ontwikkelingsprocessen van leerlingen'.

Inhoud

In de module staat digitale didactiek centraal. Je ontwikkelt tijdens deze module een lessenserie waarin digitale didactiek centraal staat. Als docent moet jij keuzes maken de juiste combinatie van didactiek, technologie en vakinhoud in te zetten binnen jouw onderwijssituatie. Technologie is niet meer weg te denken en beïnvloedt de didactiek, maar je zult ook ontdekken dat het de vakinhoud beïnvloedt.

Werkwijze

De docent/schoolopleider besteedt in de colleges specifiek aandacht aan de genoemde thema's. Tijdens de colleges is er tijd ingeruimd om de stof te verwerken en eventueel aan (delen) van de opdracht te werken. Daarnaast is er voldoende ruimte voor interactie met medestudenten over de onderwerpen die centraal staan.

Verplichtingen

De student is verplicht alle colleges aanwezig te zijn. Bij zwaarwegende redenen kan voor één avond een ontheffing aangevraagd worden bij de docent.

Verplichte literatuur

Zie literatuurlijst in deze studiegids en in de opdrachtomschrijving in OnderwijsOnline.

Afsluiting

Het onderdeel is behaald wanneer de schriftelijke opdracht in Gradework is ingeleverd en met een voldoende resultaat is beoordeeld.

Toetsen praktijkervaring leerjaar 4

GEN 4.11 -Praktijkervaring

o Toetsnaam:	Praktijkervaring lesgeven
o Cursuscode:	GEN 4.11
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	14
o Plaats in het curriculum	leerjaar 4, periode 1 t/4
o Plaats in het beroepsprofiel:	'ik ben', 'ik denk', 'ik kan',
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

o Toetsnaam:	Stage po-vo
o Cursuscode:	GEN 4.11
o Toetscode:	toets-2
o Aantal studiepunten:	1
o Plaats in het curriculum	leerjaar 4, periode 1 t/m 4
o Plaats in het beroepsprofiel:	'ik ben', 'ik denk', 'ik kan',
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

Leeruitkomsten

Na afloop kun je aantonen dat je de leeruitkomsten van de professionele identiteit, de kennisring en van de beroepstaken van het vierde leerjaar beheerst (zie gids Praktijkervaring).

Inhoud

In deze module:

- maak je kennis met de praktijk van het beroep van leraar in het vo of mbo
- geef je (delen van) lessen
- reflecteer je op je eigen handelen en hoe dat zich verhoudt tot het christelijk leraarschap

De module praktijkervaring bestaat uit twee toetsen: Toets 1 'praktijkervaring lesgeven' en toets 2 'praktijkervaring opdrachten'. Studenten met een aanstelling op een school kunnen vrijstelling krijgen voor de toets 'praktijkervaring lesgeven', maar dienen de bij deze module behorende opdrachten wel uit te voeren (toets 2 'praktijkervaring opdrachten').

Het vereiste aantal te geven lessen is als volgt:

- OidS-studenten: minimaal 470 lessen in jaar 3 en 4 samen; 6 lessen per week leveren in jaar 3 en 4 samen minimaal 470 lessen op. Je mag maximaal 12 lessen per week in jaar 4 geven.
- Deeltijdstudenten met een stage (geen aanstelling): minimaal 10 lessen per week gedurende 21 weken.
- Studenten met een aanstelling in het vo of mbo: minimaal 10 lessen per week gedurende een heel cursusjaar

Werkwijze

Om je praktijkervaring te ontwikkelen, geef je lessen en ga je in gesprek met docenten en leerlingen. Je reflecteert (met je schoolopleider/begeleider) op je eigen handelen. Naast een aantal gerichte praktijkopdrachten werk je aan de opdrachten waarmee je de theorie aan de praktijk verbindt. De praktijkopdrachten staan beschreven in de gids Praktijkervaring.

- Als je de route Opleiden in de School (OidS) volgt, werk je op schoollocatie aan zowel je praktijkopdrachten als aan de periodeopdrachten.
- Als je via de deeltijdroute studeert, werk je op een school voor voortgezet onderwijs/middelbaar beroepsonderwijs aan de praktijkopdrachten en maak je de periodeopdrachten als zelfstudie.

Verplichtingen

Als je de route Opleiden in de School (OidS) volgt, ben je twee dagen per week op je schoollocatie.

Als je via de deeltijdroute studeert, geef je minimaal 10 lessen per week, gedurende 21 weken, op een school voor voortgezet onderwijs/middelbaar beroepsonderwijs.

Literatuur

Zie de gids Praktijkervaring.

Afsluiting

Het onderdeel is behaald wanneer de schriftelijke opdracht in Gradework met een voldoende resultaat is beoordeeld.

Toetsen divers leerjaar 4

GEN 4.16.1 -Keuzemodule 1

o Toetsnaam:	Keuzemodule 1
o Cursuscode:	GEN 4.12
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	3
o Plaats in het curriculum:	leerjaar 4, periode 1-4
o Plaats in het beroepsprofiel:	leerlijn ' ik kan '
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

GEN 4.1.6.2 – Keuzemodule 2

o Toetsnaam:	Keuzemodule 2
o Cursuscode:	GEN 4.12
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	3
o Plaats in het curriculum:	leerjaar 4, periode 1-4
o Plaats in het beroepsprofiel:	leerlijn ' ik kan '
o Beoordelaar:	docent (deeltijd) of schoolopleider (OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

Inhoud

In de eerste jaren van de opleiding heb je een brede basis meegekregen. Dit leerjaar kiezen we voor verbinding en verdieping. In onderstaande keuzemodules komen meerdere thema's samen die gerelateerd zijn aan jouw professionele identiteit en de beroepstaken. Daarbij ligt het accent op de hogere niveaus van Bloom (analyseren, evalueren en creëren). In de opdrachten bij de keuzemodules maak je de verbinding met jouw werkplek in het onderwijs en daarmee met de door jou gekozen afstudeerrichting. Zie voor meer informatie de gids Keuzemodules leerjaar 4.

Werkwijze

Je volgt twee keuzemodules. Een keuzemodule bestaat uit een introductiecollege met voorwerk en een afsluitende opdracht. Uit het aanbod van keuzemodules worden op grond van de keuze van de studenten vier keuzemodules per semester aangeboden. Omdat elke student er twee volgt, is zodoende groepsgrootte per keuzemodule niet te groot of te klein.

Verplichtingen

De student is verplicht bij het college van elke gekozen keuzemodule aanwezig te zijn. Bij absentie moet het college de eerstvolgende gelegenheid ingehaald worden.

Literatuur

Zie de gids Keuzemodules leerjaar 4 en in de opdrachtomschrijving in OnderwijsOnline.

Afsluiting

Het onderdeel is behaald wanneer de schriftelijke opdracht in Gradework met een voldoende resultaat is beoordeeld.

GEN 4.17 -Interculturele ervaring

o Toetsnaam:	Interculturele ervaring
o Cursuscode:	GEN 4.17
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	3
o Plaats in het curriculum:	leerjaar 4, periode 1-4
o Plaats in het beroepsprofiel:	leerlijn ' ik ben ', ' ik denk ', ' ik kan '
o Beoordelaar:	docent/tutor (deeltijd en OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

Inhoud

Je doet in deze module interculturele ervaring op. We spreken bewust over interculturele ervaring en niet over internationalisering, omdat interculturele ervaring ook in Nederland kan opgedaan worden. Uiteraard kun je deze ervaring ook opdoen door een activiteit in het buitenland uit te voeren.

Je kunt deelnemen aan een internationale studiereis die in het kader van het generieke programma door het instituut wordt georganiseerd. Daarnaast kun je een eigen studiereis organiseren, zoals stage lopen op een school in het buitenland. Als je niet naar het buitenland wilt, dan doe je interculturele ervaring op door middel van een activiteit in Nederland. Denk hierbij aan stage lopen op een school met een andere levensovertuiging, bij een maatschappelijk gerelateerde instelling zoals het Leger des Heils of lesgeven aan vluchtelingen.

Werkwijze

Je voert deze module zelfstandig uit. Als je niet deelneemt aan de internationale studiereis die door het instituut wordt georganiseerd, dan stel je zelf een plan op. Dit leg je ter goedkeuring aan de docent/tutor voorlegt. Het plan voer je vervolgens uit. Je kunt de module al in een eerder studiejaar uitvoeren.

Als je een buitenlandreis wilt doen die qua omvang groter is dan 3 ec, dan kun je een keuzedeel (3 ec) hiervoor gebruiken.

NB: Er zijn OidS-studenten die in het oude programma de module 'internationalisering' hebben afgerond. Dit hield een buitenlandstage van 4 ec in en een stage van 2 ec bij een school met een andere denominatie in. Deze studenten mogen de nieuwe module 'interculturele ervaring' in het vierde leerjaar opnieuw uitvoeren. Degenen die dit niet willen, voeren een extra keuzedeel uit naast de bestaande verplichting om twee keuzedelen uit te voeren.

Verplichtingen

Deze module kent geen colleges.

Literatuur

Zie literatuurlijst in deze studiegids en in de opdrachtomschrijving in OnderwijsOnline.

Afsluiting

Het onderdeel is behaald wanneer de schriftelijke opdracht in Gradework met een voldoende resultaat is beoordeeld.

Toets assessmentportfolio leerjaar 4

GEN 4.12-Assessmentportfolio en eindgesprek

o Toetsnaam:	Filmfragment van lesonderdeel
o Cursuscode:	GEN 4.12
o Toetscode:	toets-1
o Aantal studiepunten:	1
o Plaats in het curriculum:	leerjaar 3, periode 3 en 4, <u>onderdeel portofolio</u>
o Plaats in het beroepsprofiel:	beroepstaken ' ik kan '
o Beoordelaar:	tutor (deeltijd en OidS)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

o Toetsnaam:	Assessmentportfolio
o Cursuscode:	GEN 4.12
o Toetscode:	toets-2
o Aantal studiepunten:	4
o Plaats in het curriculum:	leerjaar 4, periode 1-4, <u>onderdeel portofolio</u>
o Plaats in het beroepsprofiel:	leerlijn ' ik ben ', ' ik denk ', ' ik kan '
o Beoordelaars:	deeltijd: twee instituutsassessoren, waarvan één de begeleider is. Deze begeleider treedt op als tweede beoordelaar. OidS: instituutsassessor (eerste beoordelaar) en onafhankelijke schoolassessor (tweede beoordelaar)
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

o Toetsnaam:	Eindgesprek
o Cursuscode:	GEN 4.12
o Toetscode:	toets-3
o Aantal studiepunten:	0
o Plaats in het curriculum:	leerjaar 4, periode 1-4, <u>onderdeel portofolio</u>
o Plaats in het beroepsprofiel:	leerlijn ' ik ben ', ' ik denk ', ' ik kan '
o Beoordelaar:	deeltijd: instituutsassessor OidS: instituutsassessor en schoolassessor
o Beoordeling:	voldoende/onvoldoende

Onderdelen

Het assessmentportfolio in leerjaar 4 bestaat uit de volgende onderdelen:

- ✓ Curriculum vitae
- ✓ Zelfevaluatie professionele identiteit
- ✓ Zelfevaluatie beroepstaken

Inhoud

Het assessmentportfolio in leerjaar vier is een assessment-document. Het is één van twee eindwerken naast het eindwerk vakdidactisch onderzoekend vermogen. In je portfolio reflecteer je op je professionele identiteit en de vijf beroepstaken uit het 'beroepsprofiel voor de christelijke leraar'. Verder verzamel je bewijsmaterialen die aantonen dat je pedagogisch en vakdidactisch startbekwaam bent.

Werkwijze

Gedurende het leerjaar verzamel je bewijsmaterialen waarmee je in je assessmentportfolio aantoont dat je startbekwaam bent. Dit portfolio wordt beoordeeld door twee assessoren. Tijdens het eindgesprek vertel je aan de hand van je assessmentportfolio in een criteriumgericht interview (CGI) over de ontwikkeling die je hebt doorgemaakt tot startbekwaam docent. Dit eindgesprek is evaluerend van aard.

Verplichtingen

Om het eindgesprek te kunnen aanvragen, moeten alle overige modules van zowel het generieke als vakinhoudelijke programma voldoende afgerond zijn.

Literatuur

Zie de handleiding Portfolio.

Afsluiting

Het onderdeel assessmentportfolio is behaald wanneer:

1. Het filmfragment met een voldoende resultaat beoordeeld is.
2. Het assessmentportfolio met een voldoende resultaat beoordeeld is. De beoordeling van het assessmentportfolio gebeurt door twee assessoren. Voor OidS-studenten zijn dit de instituutsassessor (eerste beoordelaar) en een onafhankelijke schoolassessor (tweede beoordelaar). Voor deeltijdstudenten zijn dit twee instituutsassessoren: een onafhankelijke eerste beoordelaar en de begeleider als tweede beoordelaar. De beoordeling verloopt als volgt: Je levert je werk in GradeWork in bij de eerste beoordelaar. Deze beoordeelt het werk door middel van het beoordelingsformulier. Onafhankelijk daarvan voert de tweede beoordelaar een beoordeling uit. De beide beoordelaars komen tot een eindoordeel, dat met jou gedeeld wordt. Het eindoordeel bevat de waardering van de beoordelingscriteria, opmerkingen van zowel de eerste, als tweede beoordelaar en een gezamenlijke toelichting van beide beoordelaars.
3. Het eindgesprek met een voldoende beoordeeld is. Het eindgesprek is evaluatief van aard.

Inhoud

BHT (CGO) en de GL-opleiding	3
Moduleoverzichten vakinhoudelijk programma	4
Aan te schaffen literatuur voor de vakinhoudelijke modules	5
I Modulebeschrijvingen van het eerste studiejaar	6
1.1.1 Inleiding theologie	6
1.1.2.1 Bijbel & Taal Oude Testament	7
1.1.2.2 Bijbel & Taal Nieuwe Testament	8
1.1.3 Oude Testament I	9
1.1.4 Nieuwe Testament I	10
1.1.5 Dogmatiek I	11
1.1.6 Ethiek I	12
1.1.7 Kerkgeschiedenis I	13
1.1.8 Wereldgodsdiensten I	14
1.1.9 Multiculturele Samenleving I	15
1.1.10 Praktische Theologie I	17
1.1.11 Godsdienstsociologie I	18
1.1.12 Filosofie I	19
1.1.13 Werkplaats docent godsdienst I	20
II Modulebeschrijvingen van het tweede studiejaar	21
2.1.1 Oude Testament II	21
2.1.2 Nieuwe Testament II	22
2.1.5 Dogmatiek II	23
2.1.6 Ethiek II	24
2.1.7 Kerkgeschiedenis II	25
2.1.8 Wereldgodsdiensten II	26
2.1.9 Multiculturele Samenleving I	27
2.1.10 Praktische Theologie II	28
2.1.11 Apologetiek I	29
2.1.12 Godsdienstsociologie II	30
2.1.13 Filosofie II	32
2.1.15 Werkplaats docent Godsdienst II	33
2.1.16 BUMA I (onderdeel maatschappijleer)	34
III Modulebeschrijvingen van het derde studiejaar	36
3.1.1 Oude Testament III	36
3.1.2 Nieuwe Testament III	37
3.1.3 Dogmatiek III	38
3.1.4 Ethiek III	39
3.1.5 Kerkgeschiedenis III	40
3.1.6 Wereldgodsdiensten III	41
3.1.8 Apologetiek II	42
3.1.9 Filosofie III	43
3.1.11 Werkplaats docent Godsdienst III	44
3.1.12 Hermeneutiek A	45
3.1.13 Hermeneutiek B	46
3.1.14 BUMA II (onderdeel maatschappijleer)	47
IV Modulebeschrijvingen van het vierde studiejaar	49
4.1.1 Oude Testament IV	49
4.1.2 Nieuwe Testament IV	50

4.1.3	Dogmatiek -----	51
4.1.4	Ethiek IV -----	52
4.1.5	Kerkgeschiedenis IV -----	53

BHT (CGO) en de GL-opleiding

Omdat er een nauwe samenhang is tussen het BHT-traject van het CGO en de GL-opleiding gelden speciale regels voor studenten die met één of meerdere modules van genoemde BHT-opleiding instromen in de GL-opleiding.

De regels rondom de overstap zijn vastgelegd door de examencommissie van het CGO en de LVO-kamer van de examencommissie van Driestar Hogeschool:

- Een overstap is een maal per jaar mogelijk, d.w.z. je begint de studie GL aan het begin van het cursusjaar;
- Als eerste geldt dat je jezelf moet inschrijven bij Driestar Hogeschool voor de GL-opleiding (middels Studielink, zie <https://www.driestar-hogeschool.nl/leraar-voortgezet-onderwijs-aanmelden-en-toelating>). Daarbij geldt het dringende advies om dit voor 1 mei te doen. In dat geval wordt - wanneer voldaan is aan alle inschrijvingseisen - plaatsing gegarandeerd;
- De inschrijvingseisen zijn een HAVO- of VWO diploma, of (minimaal) een MBO-niveau 4 diploma. Wanneer je hieraan niet voldoet moet je een toelatingstoets doen, de zgn. 21+ toets. Deze toets staat alleen open voor studenten van 21 jaar of ouder. Meer informatie: zie hierboven genoemde website;
- Naast de formele eisen moet je ook deelnemen aan de studiekeuzecheck. Hiermee wil de opleiding een beeld krijgen van de motivatie en de geschiktheid voor een HBO-studie. Tegelijk kun je als student een beeld krijgen van (het christelijk karakter van) de opleiding. De studiekeuzecheck levert een advies op. Als een student ingeschreven is na 1 mei is een negatief advies bindend;
- Wanneer je wilt overstappen dan dien je dit kenbaar te maken bij de examencommissie van de CGO. Van de genoemde commissie ontvang je een overzicht van behaalde scores van de getoetste modules, waarvan er mogelijk een aantal kan worden meegenomen naar de GL-opleiding. Dit overzicht wordt eveneens verstrekt aan de studieleider GL die het inbrengt bij de examencommissie van de LVO (Driestar Hogeschool). Zij bepalen uiteindelijk welke eerder behaalde modules (van de opleiding BHT/PW) wel of niet binnen de GL worden verzilverd;
- Voor alle niet in dit overzicht genoemde vakken geldt uiteraard dat je deze binnen de GL-opleiding (eventueel opnieuw) moet volgen. Daarnaast zullen de generieke vakken (dinsdagavond) ook gevolgd moeten worden;
- Bovengenoemde regeling is ook mogelijk voor studenten die in het verleden de opleiding BHT/PW hebben afgerond. In dat geval zal er een actualiteitscheck plaatsvinden door de studieleider GL. In alle gevallen beslist de examencommissie LVO (Driestar Hogeschool).

Moduleoverzichten vakinhoudelijk programma

Aan de moduleoverzichten en de beschrijvingen kunnen geen rechten worden ontleend. Het kan om verschillende redenen voorkomen dat kleine of grotere onderdelen worden gewijzigd in de loop van het cursusjaar. Het streven is echter om dit zo min mogelijk te doen.

Het vak programma omvat de volgende onderdelen:

Eerste leerjaar

Modulenaam	Modulenummer	Studiepunten
Inleiding Theologie	1.1.1	2,0
Bijbel & Taal OT	1.1.2.1	1,0
Bijbel & Taal NT	1.1.2.2	1,0
Oude Testament I	1.1.3	3,0
Nieuwe Testament I	1.1.4	3,0
Dogmatiek I	1.1.5	2,5
Ethiek I	1.1.6	2,5
Kerkgeschiedenis I	1.1.7	2,5
Wereldgodsdiensten I	1.1.8	2,5
Multiculturele samenleving I	1.1.9	2,5
Praktische theologie I	1.1.10	2,5
Godsdienstsociologie I	1.1.11	2,5
Filosofie I	1.1.12	2,5
Werkplaats docent godsdienst I	1.1.13	6,0
Totaal		36

Tweede leerjaar

Modulenaam	Modulenummer	Studiepunten
Oude Testament II	2.1.1	2,5
Nieuwe Testament II	2.1.2	2,5
Dogmatiek II	2.1.5	2,5
Ethiek II	2.1.6	2,5
Kerkgeschiedenis II	2.1.7	2,5
Wereldgodsdiensten II	2.1.8	2,5
Multiculturele samenleving II	2.1.9	2,5
Praktische theologie II	2.1.10	2,5
Apologetiek I	2.1.11	2,5
Godsdienstsociologie II	2.1.12	2,5
Filosofie II	2.1.13	2,5
Werkplaats docent godsdienst II	2.1.15	6,0
Burgerschap en Maatschappij I	2.1.16	2,5
Totaal		36

Derde leerjaar

Modulenaam	Modulenummer	Studiepunten
Oude Testament III	3.1.1	3,5
Nieuwe Testament III	3.1.2	3,5
Dogmatiek III	3.1.3	2,5
Ethiek III	3.1.4	2,5
Kerkgeschiedenis III	3.1.5	2,5
Wereldgodsdiensten III	3.1.6	5,0
Apologetiek II	3.1.8	2,5

Filosofie III	3.1.9	2,5
Werkplaats docent godsdienst III	3.1.11	6,0
Hermeneutiek A (NT)	3.1.12	2,5
Hermeneutiek B (OT)	3.1.13	2,5
Burgerschap en Maatschappij II	3.1.14	2,5
Totaal		38

Vierde leerjaar

Modulenaam	Modulenummer	Studiepunten
Oude Testament IV	4.1.1	3,0
Nieuwe Testament IV	4.1.2	3,0
Dogmatiek IV	4.1.3	3,0
Ethiek IV	4.1.4	2,0
Kerkgeschiedenis IV	4.1.5	2,0
Totaal		13

Aan te schaffen literatuur voor de vakinhoudelijke modules

De boeken die nodig zijn voor het vakinhoudelijke gedeelte staan vermeld op de website van het CGO: <https://www.cgo.nu/hbo-opleiding/>. Kies via de navigatiebalk 'overig' en ga naar 'downloads'. Dit is de meest actuele boekenlijst. Een samenvatting van de literatuur staat vermeld in onderstaande module omschrijving.

I Modulebeschrijvingen van het eerste studiejaar

1.1.1 Inleiding theologie

Modulenaam:	Inleiding theologie
Modulenummer:	1.1.1
Plaats in de opleiding:	leerjaar 1
Aantal studiepunten:	1
Docent:	Drs. J. van Mourik

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- beschikken over basale kennis van de theologie;
- persoonlijke betrokkenheid en theologiestudie aan elkaar relateren.

Inhoud

Tijdens de colleges bespreken we de drie kernthema's: spreken van God, spreken over God en spreken namens God.

Werkwijze

De student bereidt zich voor door het lezen van de opgegeven literatuur. Tijdens de colleges wordt de literatuur besproken en wordt de student aan de hand daarvan persoonlijk bevraagd.

Verplichtingen

Het bijwonen van de colleges is verplicht.

Literatuur

- Packer J.I. (1995). *God leren kennen*. Hoenderloo: Novapress. Of een andere uitgave.

Afsluiting

De module moet worden afgesloten met een opdracht die voldoende moet zijn gemaakt.

1.1.2.1 Bijbel & Taal Oude Testament

Modulenaam:	Bijbel & Taal Oude Testament
Modulenummer:	1.1.2.1
Plaats in de opleiding:	leerjaar 1
Aantal studiepunten:	1
Docent:	Drs. N. van Steensel

Leerdoelen

Na afronding:

- heb je kennis gemaakt met het belang van de grondtaal bij het begrijpen van de Bijbel;
- bezit je een beginnende kennis van het alfabet, enkele bijzonderheden van de grammatica, en de leeswijze, van de Hebreeuwse taal;
- ken je de elementaire basis van de tekstgeschiedenis en tekstvaststelling;
- kun je verschillende vertaalmethoden van de Bijbel noemen met de voor- en nadelen;
- kun je vaardigheid tonen in het gebruik van digitale Bijbel taalprogramma's;
- ken je de relevantie van deze stof voor het toekomstig beroepenveld.

Inhoud

In deze module ga je de grondbeginselen van de grondtaal van het Oude Testament leren kennen en de meerwaarde die kennis van deze taal heeft voor de uitleg van het Oude Testament. Ook wordt aandacht besteed aan de tekstkritiek en de tekstvaststelling en welke gevolgen dit heeft voor de vertaling van de Bijbel.

Werkwijze

In 3 colleges Hebreeuws zal aandacht worden besteed aan het alfabet, het lezen van woorden en het lezen van de tekst van de grondtekst van de Bijbel. Praktische oefening is hierbij nodig. In hoorcolleges zal aandacht worden besteed aan de tekstgeschiedenis en de bijbel-vertaalmethoden en Nederlandse Bijbelvertalingen.

Verplichtingen

De student bereidt de colleges voor door zich alvast de letters van het Hebreeuwse alfabet eigen te maken. Hij oefent het lezen.

De student zorgt dat hij het Bijbelprogramma *The Word* op een laptop/computer heeft geïnstalleerd, waarmee hij de taal zich verder eigen kan maken.

De student bestudeert de syllabi en aangeleverde artikelen over de tekstoverlevering en Bijbelvertalingen.

Literatuur

Er zal een syllabus ter beschikking worden gesteld voor het Oude Testament. Hierin zullen verdere literatuurverwijzingen worden gegeven.

Afsluiting

De module wordt afgesloten met een opdracht die met voldoende resultaat moet worden afgerond.

1.1.2.2 Bijbel & Taal Nieuwe Testament

Modulenaam:	Bijbel & Taal Nieuwe Testament
Modulenummer:	1.1.2.2
Plaats in de opleiding:	leerjaar 1
Aantal studiepunten:	1
Docent:	drs. J. van Mourik

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- de basis van de taal van het Nieuwe Testament;
- de bestaande vertalingen volgen en vertaalproblemen begrijpen;
- instrumenten als Bijbelvertalingen, concordantie en theologisch woordenboek gebruiken en ook digitale taalprogramma's inzetten;
- eenvoudige afwegingen maken bij het vertalen en uitleggen van een Bijbelgedeelte.

Inhoud

In deze module maak je kennis met de eerste beginselen van het Grieks, de taal van het Nieuwe Testament, en leer je hulpmiddelen gebruiken om de grondtekst te lezen en te begrijpen.

Werkwijze

In een drietal colleges wordt het Grieks als taal van het Nieuwe Testament geïntroduceerd en een inleiding gegeven in de tekstkritiek, de vertaling en uitleg van het Nieuwe Testament.

Verplichtingen

De student woont de colleges bij en maakt de opdrachten die in de syllabus voor de module worden aangereikt.

Literatuur

Er zal een syllabus ter beschikking worden gesteld waarin theorie en bijbehorende opdrachten te vinden zijn.

Afsluiting

De module wordt afgesloten met het maken van een opdracht. Deze bestaat uit een aantal deelopdrachten en is in de syllabus opgenomen.

1.1.3 Oude Testament I

Modulenaam:	Oude Testament 1
Modulenummer:	1.1.3
Plaats in de opleiding:	leerjaar 1
Aantal studiepunten:	3
Docent:	Drs. N. van Steensel

Leerdoelen

Na afronding:

- heeft de student kennis van de geschiedenis van Israël gedurende het oudtestamentische tijdvak, en de methoden om kennis van de geschiedenis te verwerven;
- heeft de student kennis van de Bijbelse aardrijkskunde en archeologie en de Bijbelse instellingen van Israël;
- kan de student de relevantie van deze stof voor het toekomstig beroepenveld uitleggen.

Inhoud

Deze module biedt basisstof voor de omgang met het Oude Testament. De onderwerpen zijn onderdeel van het curriculum godsdienst in de onderbouw van het voortgezet onderwijs. Kennis van de geschiedenis en Bijbelse aardrijkskunde en oudheidkunde zijn voorwaarden voor het goede begrip van het Oude Testament.

Werkwijze

Voor deze module zijn er zes contacturen. Hierin worden de onderwerpen samengevat en een handreiking gedaan voor het bestuderen van de literatuur.

Verplichtingen

Van de studenten wordt verwacht dat de colleges worden voorbereid d.m.v. de bestudering van opgegeven literatuur. Actieve participatie aan de lessen en opdrachten is vereist. Literatuurstudie (ook van Engelstalige literatuur) vormt een belangrijk onderdeel van de taak van de student.

Literatuur

- Koe, I.A., e.a. (1999). *Oriëntatie in de Bijbelse oudheidkunde*, Zoetermeer: Boekencentrum. ISBN 978902390798.
- Merrill, Eugene H. (2008). *Kingdom of priests, A History of Old Testament Israel*. Grand Rapids: Baker Academic ISBN 9781441217073.
- Clements, G., J.J. van Ekeveld, P. Mulder, e.a. (2020). *Het onfeilbare Woord. Een theologische verkenning*, (deel IIB). Apeldoorn: De Banier. ISBN 9789087183417.

Afsluiting

De module wordt afgerond door het voldoende afleggen van een schriftelijke toets.

1.1.4 Nieuwe Testament I

Modulenaam:	Nieuwe Testament I
Modulenummer:	1.1.4
Plaats in de opleiding:	leerjaar 1
Aantal studiepunten:	3
Docent:	Drs. J. van Mourik

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- antwoord geven op de inleidingsvragen m.b.t. de boeken van het Nieuwe Testament;
- omgaan met diverse mening over de ontstaansgeschiedenis van deze boeken;
- deze kennis functioneel inzetten bij het maken van een exegese.

Inhoud

In deze module ga je de inleidingsvragen met betrekking tot de boeken van het Nieuwe Testament bestuderen. Deze vragen zijn:

- Wie is de schrijver?
- Wanneer en waar heeft hij geschreven?
- Aan wie heeft hij geschreven?
- Wat is het thema?
- Wat is de globale indeling van zijn werk?
- Noem de theologische thema's.
- Eventuele bijzonderheden.

Werkwijze

Je bestudeert de literatuur die bij deze module behoort aan de hand van de schriftelijk en tijdens de colleges gegeven aanwijzingen.

Verplichtingen

Aanwezigheid bij de colleges en bestuderen van de literatuur en collegestof.

Literatuur

- Carson, D.A. & Moo. D.J. (2010) *Introducing the New Testament*. Grand Rapids: Zondervan. ISBN 9780310291497.

Afsluiting

De module wordt afgerond door het voldoende afleggen van een schriftelijke toets over de inhoud van de module. Cesuur: 5.5.

1.1.5 Dogmatiek I

Modulenaam:	Dogmatiek I
Modulenummer:	1.1.5
Plaats in de opleiding:	leerjaar 1
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	Dr. J.N. Mouthaan

Leerdoelen

Na afronding ken je / kun je:

- de basis van de gereformeerde leer over Dogmatiek in het algemeen, Schriftleer, Godsleer en Goddelijke besluiten;
- globale kennis van hedendaagse ontwikkelingen die relevant zijn voor de geref. leer;
- de bovengenoemde ontwikkelingen verbinden aan de gereformeerde leer, duiden en zijn positie daar tegenover bepalen;
- de gereformeerde leer op hierboven genoemde punten samenvatten en uitleggen en vanuit de Heilige Schrift onderbouwen;
- de dogma's op een betekenisvolle manier verbinden met de eigen context en die van anderen.

Inhoud

Tijdens deze module zal een begin gemaakt worden met de behandeling van de dogmatiek a.d.h.v. vnl. *De gereformeerde dogmatiek voor gemeenten toegelicht* van ds. G.H. Kersten.

Werkwijze

De dogmatische thema's worden vanuit verschillende perspectieven bestudeerd. De student zelf leest de dogmatiek van Kersten. Achtergronden, actualisering en alternatieven worden behandeld in de syllabus die de student voorafgaand aan het college dient te bestuderen. Tijdens de colleges wordt een puntige behandeling van de dogmatische thema's gegeven, met als voornaamste speerpunt de Bijbelse verankering en de interactie met moderne inzichten. Vragen en discussiepunten komen hierbij aan de orde.

Verplichtingen

- Vóór het college de aangegeven literatuur bestuderen;
- Op een interactieve wijze deelnemen aan het college om zodoende bij te dragen aan een maximaal leerrendement voor de student zelf;
- Aan het einde van het contactuur zal in een samenvangmoment de thematiek van de avond toegepast worden op de eigen context.

Literatuur

Kersten, G.H. (1950). *De gereformeerde Dogmatiek voor de gemeenten toegelicht* (Vol. 1-2). Utrecht: De Banier. ISBN 97890402905168. Engelse vertaling of de nieuwe druk (2018).

Afsluiting

De collegeserie wordt afgerond met een tentamen die met voldoende resultaat moet worden gemaakt.

1.1.6 Ethiek I

Modulenaam:	Ethiek I
Modulenummer:	1.1.6
Plaats in de opleiding:	leerjaar 1
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	J.W.J. Treur MA

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- definities van ethiek kritisch analyseren en beoordelen;
- de morele crisis in de postmoderne tijd duiden t.o.v. de crises in de (pre)moderne tijd;
- de vier belangrijkste ethische invalshoeken (nut/plicht/deugd/waarde) met hun belangrijkste denkers gebruiken in het analyseren van ethische vragen;
- de ijkpunten voor ethiek (God / mens / natuur) gebruiken en de eigenheid van het denken vanuit elk ijkpunt analyseren;
- de mogelijkheden en de complexiteit van Schriftberoep in de ethiek;
- de invloed van je eigen levensbeschouwing op ethiek onder woorden brengen.

Inhoud

In deze module ga je een basis leggen voor ethiek. Je bekijkt een aantal definities van ethiek en analyseert vervolgens de morele crisis in de huidige samenleving. Vervolgens maak je kennis met de vier belangrijkste ethische invalshoeken en hun belangrijkste denkers en leer je deze invalshoeken gebruiken om ethische dilemma's te analyseren en op te lossen. Daarna kijk je naar de eigenheid van het christelijk geloof binnen de ethiek: wat betekent het als het ijkpunt voor goed handelen in drie-enige God ligt t.o.v. visies waar het ijkpunt in de mens of de natuur ligt. Als laatste maak je kennis met de complexiteit van het Schriftberoep in de ethiek: hoe doe je recht aan de diversiteit in de Schrift en hoe ga je om met lastige hermeneutische vragen om de boodschap van de Schrift toe te passen op vandaag?

Werkwijze

Je bestudeert het boek '*Verlangen naar het goede*' van P. Nullens. Naast dit boek geeft je docent aanvullend een viertal colleges over de belangrijkste thema's. Daarnaast werk je aan je persoonlijke vorming door een essay te schrijven over de invloed van je eigen levensbeschouwing op ethiek.

Verplichtingen

Je woont actief de vijf colleges bij, je schrijft het essay en je legt het tentamen Ethiek af.

Literatuur

Boer, Th. A. '*Bijbelse moraal tussen chaospreventie en het ideaal van het goede leven. Kontekstueel* 21, 5 (juni 2007), 6-11.

Nullens, P. (2006). *Verlangen naar het goede. Bouwstenen van een christelijke ethiek*. Zoetermeer: Boekencentrum.

Afsluiting

Je sluit deze module af door het behalen van een voldoende voor de combinatie van het tentamen (70%) en het essay (30%). Voor zowel het tentamen als voor het essay dien je een voldoende te halen.

1.1.7 Kerkgeschiedenis I

Modulenaam:	Kerkgeschiedenis I
Modulenummer:	1.1.7
Plaats in de opleiding:	leerjaar 1
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	Mw. drs. C.J.J. Clements

Leerdoelen

Na afronding:

- ken je de historische ontwikkeling van het christendom van 1500-1800;
- ben je in staat een relatie te leggen met kerkelijke ontwikkelingen in het heden;
- weet je om te gaan met primaire bronnen d.m.v. zelfstandig onderzoek;
- (GL) kan je aangeven op welke wijze de onderwerpen uit deze module voor jongeren in een onderwijssituatie relevant te maken zijn;
- (PW) kan je in een pastoraal gesprek, zo nodig, op een relevante wijze verwijzen naar kerkhistorische ontwikkelingen uit deze periode.

Inhoud

Door middel van deze module krijg je zicht op geschiedenis van de kerk in de periode van 1500-1800. Aan de orde komen:

- het leven en werk van Maarten Luther, de grote kerkhervormer van de 16e eeuw;
- het leven en werk van Huldrych Zwingli en van Johannes Calvijn;
- de Radicale reformatie en de Contrareformatie;
- de verbreiding van de Reformatie in Europa in de 17e eeuw;
- de opkomst van de Verlichting en de reactie van de kerk daarop in de 18e eeuw.

Werkwijze

Er zijn vijf colleges van 60 minuten. Behalve literatuurstudie wordt, ontwikkel je vaardigheden in de omgang met primaire bronnen uit deze periode. Je denkt na over de betekenis van deze bronnen voor kerk en samenleving in het heden.

Verplichtingen

Aan het einde van de collegereeks volgt een schriftelijk tentamen, met een zittingsduur van 75 minuten. Je levert een verslag in van het onderzoek naar een primaire bron.

Literatuur

Akker, N.K., van den & Nissen P. (2009). *Wegen en dwarswegen. De geschiedenis van het christendom in hoofdlijnen*. Boom, 147-222.

Brienen, T. (Red.) (1986). *De Nadere Reformatie. Beschrijving van haar voornaamste vertegenwoordigers*. Boekencentrum, 5-84, in pdf.

Afsluiting

De schriftelijke toets van deze module moet met een voldoende worden afgerond. Dat geldt ook voor het onderzoek naar de primaire bron.

1.1.8 Wereldgodsdiensten I

Modulenaam:	Wereldgodsdiensten I
Modulenummer:	1.1.8
Plaats in de opleiding:	leerjaar 1
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	drs. T. Kik

Leerdoelen

Na afronding:

- heb je kennis van het karakter (theologie, spiritualiteit en organisatie) van de wereldgodsdiensten;
- kan je theologische begrippen toetsen vanuit de christelijke geloofsovertuiging;
- weet je welke plaats de wereldgodsdiensten hebben binnen de Nederlandse context;
- weet je van de verschillende relatievormen tussen jodendom en christendom en kan je uit deze mogelijkheden een beredeneerde keuze maken;
- weet je welke bijbels-theologische waarde Israël heeft voor het christendom in zijn huidige vorm.

Inhoud

In deze module gaat het om een kennismaking met twee grote wereldgodsdiensten: Islam en het Jodendom. In het tweede leerjaar komen de andere wereldgodsdiensten Boeddhisme en Hindoeïsme aan de orde. Het gaat over de geschiedenis, het beeld van god wat vereerd wordt, de relatie tussen de wereldgodsdiensten en het Christendom en de positie van deze godsdiensten in het Westen.

Werkwijze

Deze module wordt in vier contacturen van 75 minuten aangeboden. Na het behalen van de toets worden de credits toegekend voor deze module.

Verplichtingen

Deelname aan colleges is verplicht. Van de studenten wordt een actieve leerhouding gevraagd. Het is verplicht om het tentamen te maken om deze module af te ronden.

Literatuur

- Bowker, J. (2022). *Handboek wereldreligies. Ontdek de grote godsdiensten van vroeger en nu.* Utrecht: Kok. ISBN 9789043536783.
- Caner, E.M., Caner, E.F. (2005). *Islam ontsluit. Twee insiders over de leef- en Gedachtenwereld van moslims.* Hoornaar: Gideon. ISBN 9789060679876.
- Morris, P. (2015). *Het volk Israël leeft. Joodse thema's in het Nieuwe Testament.* Ripe publishing. ISBN: 9789491000621.

Afsluiting

De student moet deze module met een voldoende voor het tentamen hebben afgerond.

1.1.9 Multiculturele Samenleving I

Modulenaam:	Multiculturele Samenleving 1
Modulenummer:	1.1.9
Plaats in de opleiding:	leerjaar 1
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	drs. J. J. Grandia

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- missionaire kernbegrippen rondom de ontmoeting en gespreksvoering met andere wereldgodsdiensten en hoe hier praktijkervaring in op te doen;
- de multiculturele samenleving van Nederland en welke godsdiensten daarin aanwezig zijn;
- ben je in staat om de relatie tussen cultuur en christendom te leggen en ontwikkel je visie op de koers van de kerk in een multiculturele samenleving;
- of en hoe Gods Geest werkt in religie en cultuur, ook als deze uitingen niet christelijk herkenbaar zijn;
- positie innemen in de missionaire dialoog tussen de wereldreligies en het gesprek met Moslims aangaan over Allah-God;
- een aantal varianten en mogelijkheden met betrekking tot de interculturele communicatie;
- het begrip ecotheologie invullen en een relatie leggen met de reformatorische invulling van het begrip rentmeesterschap.

Inhoud

In deze module ga je de multiculturele samenleving verkennen. Je krijgt inzicht in de relaties tussen cultuur en religie, de relaties en verhoudingen tussen de religies onderling. We staan stil bij de vraag of en hoe de heilige Geest zou kunnen werken buiten het Christendom, of en hoe Gods Geest in culturele uitingen als muziek en film zou kunnen werken en wat dat betekent voor ons staan ten opzichte van onze cultuur en medemens. We denken na over hoe de kerk in onze samenleving is en wat de secularisatie is en welk kansen het de kerk ontnemt en biedt om aanwezig te zijn.

Werkwijze

Je krijgt interactieve hoorcolleges aangeboden waarin ruimte is voor gesprek aan de hand van stellingen en afbeeldingen.

Verplichtingen

De module wordt afgesloten door middel van een kijk- en leestaak. Daarin wordt het opgegeven studieboek verwerkt. Die taak voer je zelfstandig uit buiten de colleges om. De kijk en leestaak omvat het volgende:

Kijken:

Bekijken van de 6 sessies van 'Kijken in de ziel'. Selecteer de 5 sessies met religieuze leiders. Religieuze leiders, Hangijzers, het hoogste Woord, God, een kwestie van geloof en Is het christendom de grootste godsdienst.

Formuleer naar aanleiding van elke sessie:

- Wat heb je geleerd over andersdenkenden?
- Schrijf vijf leerpunten op voor jezelf voor het gesprek met andersdenkenden.

Lezen:

W. Dekker (2011). *Marginaal en missionair, kleine theologie voor een krimpende kerk*, Zoetermeer: Boekencentrum. ISBN 978 90 239 25637.

Van deze hoofdstukken moet een KAVV worden ingeleverd (uitleg zie moduleboek CGO).

Gesprekken

Je voert twee gesprekken met mensen die een heel andere levensovertuiging.

Literatuur

Dekker, W., (2011) *Marginaal en missionair, kleine theologie voor een krimpende kerk*, Boekencentrum ISBN 978 90 239 25637.

Afsluiting

De module wordt afgesloten door middel van een 'kijk- en leestaak'. De taak bestaat uit de twee onderdelen, genoemd bij het kopje 'verplichtingen'. Deze taak moet voldoende gemaakt zijn. Het volgen van de colleges is verplicht.

1.1.10 Praktische Theologie I

Modulenaam:	Praktische Theologie I
Modulenummer:	1.1.10
Plaats in de opleiding:	leerjaar 1
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	J.P. van Rossum MTh MEd.

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- pastoraat plaatsen in het geheel van de theologie;
- zeggen wat bijbels pastoraat inhoudt;
- pastorale uitgangspunten kritisch bevragen;
- zich plaatsen binnen het geheel van het kerkelijke pastoraat, ook ten aanzien van schoolpastoraat;
- de basisbeginselen van diverse theorieën in de praktische theologie;
- theorieën in de praktische theologie in kerkelijke gemeenten, instellingen en op school toepassen;
- op een verantwoorde wijze een keuze maken uit elementen die in de theorievorming worden aangeboden om die toe te passen in de praktijk.

Inhoud en werkwijze

De student bereidt zich voor door het lezen van de opgegeven literatuur.

In de eerste twee colleges zal de docent een inleiding geven op de historische achtergronden en pastorale stromingen binnen de Praktische Theologie. In het derde college zullen enkele praktische pastorale vaardigheden aan de orde komen.

Verplichtingen

Het bijwonen van de colleges is verplicht. Daarnaast moet een tentamen worden afgelegd in de vorm van een essay over nader te kiezen literatuur en de inhoud van de colleges.

Literatuur

- Meulen, H.C. van (red.) (1999). *Liefdevol oog en open oor. Handboek pastoraat in de christelijke gemeente*. Zoetermeer: Boekencentrum. ISBN 9789023924500.
- Seldenrijk, R. (red.) (2000). *Oriëntatie en evaluatie*. Houten: Den Hertog. ISBN 9789033115202.

Afsluiting

De module moet worden afgesloten met een voldoende (5,5 of hoger) voor het tentamen.

1.1.11 Godsdienstsociologie I

Modulenaam:	Godsdienstsociologie I
Modulenummer:	1.1.11
Plaats in de opleiding:	leerjaar 1
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	Vacature

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- de eigenheid van de godsdienstsociologische benadering;
- de belangrijkste theoretische concepten uit de godsdienstsociologie (religie, kerk, secularisering, privatisering, enz.);
- van factoren die het samenleven van mensen in sociale verbanden verhelderen, in het bijzonder in kerkelijke en levensbeschouwelijke organisaties;
- hoofdpunten in de ontwikkeling en het functioneren van de samenleving in sociaalhistorisch en godsdienstsociologisch perspectief benoemen, in het bijzonder op het gebied van zingeving, spiritualiteit en levensbeschouwing;
- met behulp van sociologische begrippen (en de sociologische bril) een analyse maken van de doorwerking van maatschappelijke processen op de leefwereld van jongeren en de kerk;
- de ontwikkeling schetsen van belangrijke religieuze en seculiere stromingen & maatschappelijke trends in relatie tot christendom en christelijke cultuur.

Inhoud

In deze module willen we je vertrouwd maken met de sociologische benaderingswijze. Na een korte inleiding in de algemene sociologie maken we de overstap naar de godsdienstsociologie. Samengevat bestuderen we de relatie tussen godsdienst en samenleving op twee niveaus: enerzijds de relatie tussen godsdienstige opvattingen of gedragingen en de samenleving (macroniveau) en anderzijds de relatie tussen godsdienst of kerk (mesoniveau) en het meer individuele leven (microniveau).

Werkwijze

De module wordt ondersteund door 5 colleges die elk het karakter van een hoor-en werkcollege hebben. De nadruk ligt op literatuurstudie.

Verplichtingen

- Het bestuderen van de per college opgegeven stof;
- Het zelfstandig beantwoorden van de zelfstudievragen;
- Het positief / actief deelnemen aan de colleges.

Literatuur

- Dekker, G. & Stoffels, H.C. (2009). *Godsdienst en samenleving* (8e druk). Kampen: Kok. ISBN 978 90 435 1609 9.
- Dekker, G. (2016). *Zie hoe alles hier verandert. Het verloop van de gereformeerden* (1e druk). Utrecht: Kok. ISBN 978 90 435 2614 2.

Afsluiting

De module wordt afgesloten door het voldoende afleggen van een schriftelijke toets (meerkeuze). Cesuur: 5,5.

1.1.12 Filosofie I

Modulenaam:	Filosofie I
Modulenummer:	1.1.12
Plaats in de opleiding:	leerjaar 1
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	drs. J. J. Grandia

Leerdoelen

Na afronding:

- heb je kennis van en inzicht in het nut van filosofie, kennis van Socrates, Plato, Aristoteles en Augustinus; en inzicht in de eerste stappen van de argumentatieleer;
- ken en beheers je een aantal vaardigheden die nodig zijn om met behulp van variërende, functionele en activerende werkvormen deze kennis over te dragen en toont daarbij een onderzoekende grondhouding;
- heb je inzicht in de relevantie van deze stof voor het toekomstig beroepenveld.

Inhoud

In deze module leer je hoe je argumenten juist gebruikt, zowel schriftelijk als mondeling. Ook leer je drogredeneringen onderkennen. Je leert vast te stellen of een argument al of niet geldig is. Daarnaast leer je in het onderdeel 'geschiedenis van de filosofie' op hoofdlijnen het denken van Socrates, Plato, Aristoteles en Augustinus en ben je in staat om aan de hand van deze filosofen uit de antieke oudheid hedendaagse vraagstukken te benaderen.

Werkwijze

We werken samen via interactieve hoorcolleges.

Bij het onderdeel argumentatieleer debatteren we met elkaar over een actueel onderwerp.

Verplichtingen

Het college argumentatieleer bevat een debat, dat de student thuis dient voor te bereiden door pro en contra argumenten op te zoeken en te kennen. De stelling stellen we met elkaar vast tijdens het eerste college-uur.

Zowel het onderdeel 'argumentatieleer' als het onderdeel 'geschiedenis van de filosofie' wordt met één gezamenlijk schriftelijk tentamen afgesloten.

Literatuur

- Oele, P.C. (2009) *Ware Wijsheid*. Houten: Den Hertog. ISBN 9789033629921. (bestuderen pag. 9-183, de hoofdstukken 1 tot en met 10)
- Rijnboutt, J. en Heerink, M., (2018) *Argumenteren* (6e druk). Skills ISBN 9789043019361.

Afsluiting

Afronding door middel van een voldoende (cijfer 5.5 of hoger) af te leggen tentamen over de beide genoemde boeken in de literatuurlijst. Het volgen van de colleges is verplicht.

1.1.13 Werkplaats docent godsdienst I

Modulenaam:	Werkplaats docent Godsdienst I
Modulenummer:	1.1.13
Plaats in de opleiding:	leerjaar 1
Aantal studiepunten:	6
Docent:	Dr. P.C. van Olst

Leerdoelen

Aan het einde van het eerste jaar ben je in staat om:

- een goede methodeles godsdienst te geven;
- te reflecteren op je eigen handelen als (startende) godsdienstdocent;
- mede-docenten (in opleiding) te helpen reflecteren op hun handelen door middel van intervisie.

Inhoud

In deze module ga je op een praktische manier aan het werk in de werkplaats. In de werkplaats staat het met elkaar en van elkaar leren centraal aan de hand van leerdoelen die door de studenten zelf worden gemaakt. In het eerste jaar in de werkplaats werken we vooral aan de basis:

Wie wil jij zijn als docent godsdienst voor je leerlingen? Hoe geef ik een goede methodeles?

Werkwijze

De colleges zijn werkcolleges waarin theorie en praktijk samenkomen. Aan de hand van eigen opgestelde leerdoelen ga je aan de slag met je eigen kwaliteiten en valkuilen en spiegel je die aan de eigenheid van het vak. In de werkplaats breng je eigen kennis en ervaringen in en haal je op wat voor jou nodig is. Een deel van de werkplaatscolleges wordt gegeven door de docent-begeleider van de werkplaats. Een ander deel van de colleges wordt gegeven door zes verschillende docenten van de hoofdvakken uit BHT-programma van het CGO.

Verplichtingen

Je schrijft een portfolio met daarin:

1. Een beschrijving van eigen leerdoelen, proces van uitwerking in de praktijk/koppeling literatuur en collegestof en een reflectie hierop.
2. Een uitwerking van de reflectieve cyclus aan de hand van drie praktijkervaringen gekoppeld aan de persoonlijke leerdoelen en zes opdrachten die vanuit de hoofdvakken worden verstrekt.
3. De zes opdrachten die vanuit de hoofdvakken worden verstrekt.

Literatuur

- Augustinus, A. (2011). *Goed onderwijs. Christendom voor beginners*. Budel: Damon. ISBN 9789463401401.
- Verdere literatuur wordt rechtstreeks aangeboden via het intranet.

Afsluiting

De module wordt voldoende afgerond als het portfolio met een voldoende is afgerond.

II Modulebeschrijvingen van het tweede studiejaar

2.1.1 Oude Testament II

Modulenaam:	Oude Testament II
Modulenummer:	2.1.1
Plaats in de opleiding:	leerjaar 2
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	Drs. N. van Steensel

Leerdoelen

Na afronding kun je:

- de inleidingsvragen aangaande de boeken van het Oude Testament stellen en beantwoorden;
- de waarde en waardering van het Oude Testament onder woorden brengen;
- de relevantie van kennis van de inleidingsvraagstukken voor het toekomstig beroepenveld demonstreren.

Inhoud

In deze module worden de inleidingsvragen van alle Bijbelboeken bestudeerd. Er wordt zowel gevraagd naar de auteur, naar de historische achtergrond, naar de literaire opbouw, als wel naar de theologische boodschap. Er wordt ingegaan op kritische theorieën.

Werkwijze

- De student neemt deel aan de contacturen waarin zowel overzicht over de stof als wel diepteboringen zullen worden gedaan in aparte Bijbelboeken;
- De student participeert actief in de contacturen. Voor elk contactuur moet een deel van de toetsstof bestudeerd worden en maakt een goede planning verwacht om de toets voor te bereiden;
- De student reflecteert op de contacturen; de reflectie is betrokken op de inhoud van de stof van het contactuur. En op de relevantie voor het toekomstig beroepenveld.

Verplichtingen

- De voorbereidingsopdrachten voor de colleges uitvoeren
- Actief participeren in de vijf colleges

Literatuur

- Steinmann, Andrew E. & M. Eschelbach (2015). *Called to be God's People, abridged edition, an introduction to the Old Testament*. Eugene Oregon: Wipf & Stock. ISBN 9781498229081.

Afsluiting

Er is beoordeling via een schriftelijke toets met een afdoend resultaat, zoals omschreven in het examenreglement.

2.1.2 Nieuwe Testament II

Modulenaam:	Nieuwe Testament II
Modulenummer:	2.1.2
Plaats in de opleiding:	leerjaar 2
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	Drs. J. van Mourik

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- de theologische hoofdlijnen van de boeken van het Nieuwe Testament in beeld brengen;
- deze kennis inzetten bij de uitleg en interpretatie van het Nieuwe Testament;
- deze kennis operationeel maken in het toekomstige beroepenveld en de mogelijkheden daarvoor verkennen en inventariseren.

Inhoud

In deze module leer je de theologische hoofdlijnen van de boeken van het Nieuwe Testament kennen. De onderdelen zijn:

- overzicht van de thema's per Bijbelboek;
- systematische overzicht van het Nieuwe Testament;
- hedendaagse benaderingswijze van de thema's in de nieuwtestamentische wetenschap;
- bouwstenen voor Bijbelse theologie.

Werkwijze

Je bestudeert de literatuur die bij deze module behoort aan de hand van de schriftelijk en tijdens de colleges gegeven aanwijzingen.

Verplichtingen

Aanwezigheid bij de colleges en bestuderen van de literatuur en collegestof.

Literatuur

- Baum, A en Houwelingen, R. van (red.) (2019). *Theologie van het Nieuwe Testament in twintig thema's*. Utrecht: Kokboekencentrum Uitgevers. ISBN 9789023955931.

Afsluiting

De module wordt afgerond door het voldoende afleggen van een schriftelijke toets over de inhoud van de module. Cesuur: 5,5.

2.1.5 Dogmatiek II

Modulenaam:	Dogmatiek II
Modulenummer:	2.1.5
Plaats in de opleiding:	leerjaar 2
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	Dr. J.N. Mouthaan

Leerdoelen

Na afronding:

- heeft de student fundamentele kennis van de gereformeerde leer over schepping, voorzienigheid, werkverbond, zonde en zondeval, Christologie;
- heeft de student een globale kennis van hedendaagse ontwikkelingen die relevant zijn voor de bovengenoemde gereformeerde leerstukken;
- kan de student de bovengenoemde ontwikkelingen verbinden aan de gereformeerde leer, duiden en zijn positie daar tegenover bepalen;
- kan de student de genoemde leer op hierboven genoemde punten samenvatten en uitleggen en vanuit de Heilige Schrift onderbouwen;
- kan de student de eerder genoemde dogma's op een betekenisvolle manier verbinden met zijn eigen context en die van anderen.

Inhoud

Tijdens deze module gaan we verder met de behandeling van de gereformeerde dogmatiek, vnl. a.d.h.v. *De gereformeerde dogmatiek voor de gemeenten toegelicht* van ds. G.H. Kersten.

Werkwijze

De dogmatische thema's worden vanuit verschillende perspectieven bestudeerd. De student zelf leest de dogmatiek van Kersten. Achtergronden, actualisering en alternatieven worden behandeld in de syllabus die de student voorafgaand aan het college dient te bestuderen. Tijdens de colleges wordt een puntige behandeling van de dogmatische thema's gegeven, met als voornaamste speerpunt de Bijbelse verankering en de interactie met moderne inzichten. Vragen en discussie punten komen hierbij aan de orde.

Verplichtingen

- Vóór het college de literatuur bestuderen;
- Op interactieve wijze deelnemen aan het college;
- Tentamen ter afsluiting van het vak.

Literatuur

Kersten, G.H. (1950). *De gereformeerde dogmatiek voor de gemeenten toegelicht* (Vol 1-2). Utrecht: De Banier. ISBN 97890402905168. Engelse vertaling of nieuwe druk (2018) is ook mogelijk.

Afsluiting

De collegeserie wordt afgerond met een tentamen die met voldoende resultaat moet worden gemaakt.

2.1.6 Ethiek II

Modulenaam:	Ethiek II
Modulenummer:	2.1.6
Plaats in de opleiding:	leerjaar 2
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	J.W.J. Treur MA

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- de belangrijkste ethische noties in het Oude en Nieuwe Testament;
- de doorgaande lijn weergeven rondom ethiek van schepping tot herschepping;
- het model van Wright (Lalleman) om oudtestamentisch wetten relevant te maken voor de gelovige, de wereld en de toekomst gebruiken en evalueren;
- de overeenkomsten en verschillen in de ethische noties in de vier Evangelien bespreken;
- een onderzoekje opzetten rondom Schriftgebruik en ethiek in de actualiteit.

Inhoud

In deze module ga je in hoofdlijn de Bijbel door om de belangrijkste noties rondom ethiek je eigen te maken. Je begint met de Torah en de betekenis ervan voor vandaag. Vervolgens volg je de lijn via de Profeten en Geschriften. Daarna maak je kennis met de ethische accenten in de vier Evangelien en sta je stil bij hoofdmomenten als de Bergrede, de dood en opstanding van Christus en het Apostelconvent en thema's als het Koninkrijk van God. Tenslotte maak je je de belangrijkste inzichten uit de brieven eigen rondom ethiek, waarin de aandacht ligt op de paranetische gedeelten.

De inzichten pas je praktisch toe in het schrijven van een opzet van een onderzoek (met een enquête of interview), waarin je het gebruik van de Schrift in de actualiteit concreet maakt.

Werkwijze

Je bestudeert het boek *'Van levensbelang. De relevantie van de oudtestamentische ethiek'* van H. Lalleman-De Winkel en het eerste deel van *'The Moral Vision of the New Testament. A Contemporary Introduction to New Testament Ethics'* van R.B. Hays. Daarnaast werk je aan de praktische doorvertaling door een beargumenteerde opzet te schrijven voor een ethisch onderzoek naar het gebruik van de Bijbel in de actualiteit.

Verplichtingen

Je woont actief de vijf colleges bij, je maakt een opzet van een onderzoek en je legt het tentamen Ethiek af.

Literatuur

- Hays, R.B. (1996). *The Moral Vision of the New Testament. A Contemporary Introduction to New Testament Ethics*. ISBN 9780060637965. New York: HarperOne.
- Lalleman-De Winkel, H. (1999). *Van levensbelang. De relevantie van de oudtestamentische ethiek*. ISBN 9789023906605. Zoetermeer: Boekencentrum.

Afsluiting

Je sluit deze module af door het behalen van een voldoende voor de combinatie van het tentamen (70%) en de opzet van het onderzoek (30%). Voor zowel het tentamen als voor de opzet van het onderzoek dien je een voldoende te halen.

2.1.7 Kerkgeschiedenis II

Modulenaam:	Kerkgeschiedenis II
Modulenummer:	2.1.7
Plaats in de opleiding:	leerjaar 2
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	Mw. drs. C.J.J. Clements

Leerdoelen

Na afronding:

- ken je de historische ontwikkeling van het christendom van 1500-1800;
- ben je in staat een relatie te leggen met kerkelijke ontwikkelingen in het heden;
- weet je om te gaan met primaire bronnen d.m.v. zelfstandig onderzoek;
- (GL) kan je aangeven op welke wijze de onderwerpen uit deze module voor jongeren in een onderwijssituatie relevant te maken zijn;
- (PW) kan je in een pastoraal gesprek, zo nodig, op een relevante wijze verwijzen naar kerkhistorische ontwikkelingen uit deze periode.

Inhoud

Door middel van deze module krijg je zicht op geschiedenis van de kerk in de periode van 1500-1800. Aan de orde komen:

- het leven en werk van Maarten Luther, de grote kerkhervormer van de 16e eeuw;
- het leven en werk van Huldrych Zwingli en Johannes Calvijn;
- de Radicale reformatie en de Contrareformatie;
- de verbreiding van de Reformatie in Europa in de 17e eeuw;
- de opkomst van de Verlichting en de reactie van de kerk daarop in de 18e eeuw.

Werkwijze

Er zijn vijf colleges van 60 minuten. Behalve literatuurstudie wordt, ontwikkel je vaardigheden in de omgang met primaire bronnen uit deze periode. Je denkt na over de betekenis van deze bronnen voor kerk en samenleving in het heden.

Verplichtingen

Aan het einde van de collegereeks volgt een schriftelijk tentamen, met een zittingsduur van 75 minuten. Je levert een verslag in van het onderzoek naar een primaire bron.

Literatuur

- Akker, N.K., van den & Nissen P. (2009). *Wegen en dwarswegen. De geschiedenis van het christendom in hoofdlijnen*. Boom, 147-222.
- Brienens, T. (Red.) (1986). *De Nadere Reformatie. Beschrijving van haar voornaamste vertegenwoordigers*. Boekencentrum, 5-84, in pdf.

Afsluiting

De schriftelijke toets van deze module moet met een voldoende worden afgerond. Dat geldt ook voor het onderzoek naar de primaire bron.

2.1.8 Wereldgodsdiensten II

Modulenaam:	Wereldgodsdiensten II
Modulenummer:	2.1.8
Plaats in de opleiding:	leerjaar 2
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	drs. T. Kik

Leerdoelen

Na afronding:

- heb je kennis van het karakter (theologie, spiritualiteit en organisatie) van de wereldgodsdiensten;
- kun je theologische begrippen toetsen vanuit de christelijke geloofsovertuiging;
- weet je welke plaats de wereldgodsdiensten hebben binnen de Nederlandse context;
- weet je van de verschillende relatievormen tussen de religies en het Christendom en kan je uit deze mogelijkheden een beredeneerde keuze maken.

Inhoud

In deze module krijg je een kennismaking met de twee grote wereldgodsdiensten: het Hindoeïsme en het Boeddhisme. Het gaat over de geschiedenis, het beeld van god wat vereerd wordt, de relatie tussen de wereldgodsdiensten en het Christendom en de positie van deze godsdiensten in het Westen.

Werkwijze

Deze module wordt in vijf contacturen aangeboden. Na het behalen van de toets worden de credits toegekend voor deze module.

Verplichtingen

Aanwezigheid bij de colleges is verplicht vanwege de vormende waarde van de discussie over de onderwerpen.

Literatuur

- Bowker, J. (2022). *Handboek wereldreligies. Ontdek de grote godsdiensten van vroeger en nu.* Utrecht: Kok. ISBN: 9789043536783.
- Kampen, P. van (1995). *Liefde tot de leegte: een christelijke visie op het boeddhisme.* Zoetermeer: Boekencentrum.
- Schouten, J.P. (2018). *Aangenaam kennis te maken. De ontmoeting van Europeanen met het hindoeïsme in India.* Eindhoven: Damon. ISBN: 9789463401418.

Afsluiting

Via een toets met afdoend resultaat, zoals omschreven in het examenreglement.

2.1.9 Multiculturele Samenleving I

Modulenaam:	Multiculturele samenleving I
Modulenummer:	2.1.9
Plaats in de opleiding:	leerjaar 2
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	drs. J. J. Grandia

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- het verschijnsel 'religieuze ervaring' in kaart brengen en zie je verschillen/overeenkomsten tussen Jonathan Edwards en William James;
- het humanisme als stroming en levensbeschouwing inschalen, je ziet overeenkomsten en verschillen met het christendom en kunt het humanisme als verschijnsel waarderen en taxeren;
- je bent in staat over verschillende actuele onderwerpen (zie hieronder) een visie te vormen.

Inhoud

In deze module maak je kennis met het de religieuze ervaring en met het humanisme. Je bent in staat om actuele ontwikkelingen rondom religie in onze samenleving van commentaar te voorzien.

Werkwijze

De student krijgt de stof in twee hoor- en twee werkcolleges aangeboden.

Verplichtingen

De studenten presenteren in college 3 en 4 eigen onderzoek in tweetallen aan de groep. Elk onderwerp komt één keer ter sprake. Voorafgaand aan de presentatie levert de student een verslag in. Het verslag omvat drie A-4tjes, lettertype 12, regelafstand 1.0, geen afbeeldingen. Tijdens de presentatie mag van audiovisuele middelen gebruik gemaakt worden, mits deze goed functioneren zowel inhoudelijk als technisch. De presentaties duren ongeveer 10-15 minuten en gaan over de volgende onderwerpen (voor literatuur, zie moduleboek):

1. Zijn vrouwen gevoeliger voor religie dan mannen? – zichtbaarheid van en taak voor vrouwen in 'het religieuze'.
2. Publieke theologie (RKK zie b.v. Erik Borgman) levensvatbaar voor reformatorische politieke partijen en theologen?
3. Voortbestaan van religieuze scholen – discussie over grondwet artikel 23.
4. Sacralisering van de gezondheidszorg – wanneer zijn we gezond?
5. Godsdienstvrijheid in Nederland – mogen hoofddoeken in het publieke domein?
6. Gerechtigheid, economie - welke ruimte is er voor waarden en zingeving?
7. Geloof en natuurwetenschap - theïstisch evolutionisme een brug tussen geloof en wetenschap?
8. Religie, stof voor conflict en initieert religie geweld?
9. Religieuze verankering van de moraal, mogelijk en wenselijk?

Literatuur

Doleweerd, J. H. van (2006) *Gij zult Mijn getuige zijn*, Houten, H. 5 en 6

Afsluiting

De student heeft alle colleges gevolgd en de presentatie en leestaak naar behoren gedaan.

2.1.10 Praktische Theologie II

Modulenaam:	Praktische Theologie II
Modulenummer:	2.1.10
Plaats in de opleiding:	leerjaar 2
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	J.P. van Rossum MTh MEd.

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- pastoraat plaatsen in het geheel van de theologie.
- het verband tussen hermeneutiek en pastoraat.
- hermeneutische basisprincipes hanteren in het pastoraat.
- zeggen wat bijbels pastoraat inhoudt.
- pastorale uitgangspunten kritisch bevragen.
- jezelf plaatsen binnen het geheel van het kerkelijke pastoraat, ook ten aanzien van schoolpastoraat.
- de basisbeginselen van diverse theorieën in de praktische theologie.
- theorieën in de praktische theologie in kerkelijke gemeenten, instellingen en op school toepassen.
- op een verantwoorde wijze een keuze maken uit elementen die in de theorievorming worden aangeboden om die toe te passen in de praktijk.

Inhoud en werkwijze

De student bereidt zich voor door het lezen van de opgegeven literatuur.

In het eerste colleges zal de docent een inleiding geven op de ontwikkeling van de hermeneutiek. Het tweede college behelst het gebruik van hermeneutische basisprincipes in de praktijk van het pastoraat. Het laatste college gaat over Gods- en mensbeelden en de invloed daarvan op de hermeneutiek van het pastoraat.

Verplichtingen

Het bijwonen van de colleges is verplicht. Daarnaast moet een tentamen worden afgelegd in de vorm van een essay over nader te kiezen literatuur en de inhoud van de colleges.

Literatuur

Ganzevoort, R., Visser, J. (2007) *Zorg voor het verhaal* Boekencentrum: Zoetermeer. ISBN 978902114154.

Pelt, J.W. van (1999). *Pastoraat in trinitarisch perspectief* Heerenveen: Groen. ISBN 9058290018. pag. 95-186.

Heitink, G. (1993), *Praktische Theologie*, Kampen: Kok. ISBN 9024268486

Afsluiting

De module moet worden afgesloten met een voldoende (5,5 of hoger) voor het tentamen.

2.1.11 Apologetiek I

Modulenaam:	Apologetiek I
Modulenummer:	2.1.11
Plaats in de opleiding:	leerjaar 2
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	A.J.C. van Gent MA

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- de betekenis van het vakgebied Apologetiek en de bereidheid tot het afleggen van verantwoording over het christelijk geloof;
- het apologetisch motief van belijdenisgeschriften en de verbonden aspecten over de Drie-enige God en de Godheid van Christus;
- de waarheid en noodzakelijkheid van de opstanding van Gods Zoon uitleggen en de apologetische waarde tonen;
- de relatie tussen God, lijden en geweld in de Bijbel onder woorden brengen;
- het gesprek voeren met anderen en vragen over het christelijk belijden weerleggen;
- een inhoudelijke en praktisch relevante vertaalslag naar het werkveld maken.

Inhoud

In deze module wordt de student voorbereid om het christen-zijn vanuit een apologetische houding te doordenken. Apologetiek is de verantwoording en communicatie van het christelijk belijden binnen en buiten de christelijke context. De student wordt in deze module geleerd om in de hedendaagse pluriforme samenleving als christen te leven, in gesprek met christenen en niet-christenen geloofsverantwoording af te leggen en toerusting te geven in het eigen werkveld. Tegelijk wordt er aandacht geschonken om jongeren in de christelijke kerk te overtuigen van de waarheid van het christelijke geloof. Tijdens het college is er aandacht voor attitudevorming en voor een inhoudelijke reactie op allerlei tegenwerpingen.

Werkwijze

De didactische route voor het behandelen van de leerstof gaat door middel van overdracht van kennis, klassikale leergesprekken, lees- en bespreekopdrachten en gespreksvormen met het principe denken-delen-uitwisselen.

Verplichtingen

Het bijwonen van de colleges is essentieel onderdeel voor vorming en draagt bij aan de ontwikkeling van kennis en vaardigheden, als ook gespreksvoering over de thematiek.

Literatuur en afsluiting

Ter afronding bestudeert de student de literatuur en maakt daarover een schriftelijke toets.

- Augustinus, A. (2012). *De strijd van een christen [De agone christiano]* (2e druk, J. van Neer, A. Tigchelaar, & I. Wisse, Vert.). Damon. *De leerstof betreft de Nederlandstalige pagina's van 9-28, 35-129.* [68 pag.]
- Bakker, H. A., Kater, M. J., & van Vlastuin, W. (Red.). (2017). *Verantwoord geloof: handboek christelijke apologetiek* (2e druk). Summum. *De leerstof betreft de hoofdstukken H1-4, 6-7, 9-13, 21-27, 29-30, 34-36, 38.* [256 pag.]

2.1.12 Godsdienstsociologie II

Modulenaam:	Godsdienstsociologie II
Modulenummer:	2.1.12
Plaats in de opleiding:	leerjaar 2
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	Vacature

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- factoren die het samenleven van mensen in sociale verbanden verhelderen, in het bijzonder in kerkelijke en levensbeschouwelijke organisaties.
- hoofdpunten in de ontwikkeling en het functioneren van de samenleving in sociaalhistorisch en godsdienstsociologisch perspectief benoemen, in het bijzonder de doorwerking ervan t.a.v. de (brede) gereformeerde gezindte en de bevindelijk gereformeerden.
- met behulp van sociologische begrippen (en de sociologische bril) een analyse maken van de doorwerking van maatschappelijke processen op de leefwereld van jongeren en de kerk in het algemeen en het proces van cultuuroverdracht / socialisatie t.a.v. reformatische jongeren in het bijzonder.

Inhoud

In deze verdiepende module hanteren we de opnieuw de sociologische benaderingswijze om de positiebepaling van orthodox-protestanten (en meer specifiek de zgn. 'bevindelijk gereformeerden') te verkennen. Voorwaarde voor het voortbestaan van (de cultuur en structuur) van groepen is o.m. een proces van 'geslaagde socialisatie'. Een schrikbeeld is wat Van de Ploeg ooit omschreef als "het lege testament". De keuze voor de thema's positiebepaling en socialisatie is ingegeven door de institutionele opdracht hoe zich te verhouden tot de moderniteit. Alle instituties, zoals huwelijk en gezin, maar ook kerken maken onderdeel uit van een dynamische maatschappelijk context waarin bindingen (aan elkaar, maar ook aan instellingen en organisaties) steeds minder vanzelfsprekend zijn. De oud-hoofdredacteur van het RD deed ruim 35 jaar geleden al een promotieonderzoek naar 'de spanning tussen assimilatie en persistentie bij de emancipatie van de bevindelijk gereformeerden'. Die spanning is sindsdien niet minder geworden en de zgn. 'refozuil' is in diskrediet geraakt.

De aangeboden inhouden worden verwerkt in een verslag en dienen als referentie bij het uitvoeren van een praktijkonderzoek (in de eigen kerkelijke gemeente) m.b.t. de kwaliteit van het proces van socialisatie (sociale en culturele identiteit) in een veranderende samenleving.

Werkwijze

De module wordt ondersteund door 5 colleges die elk het karakter van een hoor-en werkcollege hebben. De nadruk ligt op literatuurstudie. De colleges worden ondersteund door een PowerPointpresentatie en een set van (zelf)studievragen.

Verplichtingen

- Het bestuderen van de per college opgegeven stof;
- Het zelfstandig beantwoorden van de zelfstudievragen;
- Het positief / actief deelnemen aan de colleges;
- Het in samenwerking met een medestudent uitvoeren van een praktijkonderzoek (in de eigen gemeente)

Literatuur

Dekker, G. (2016). *Zie hoe alles hier verandert. Het verloop van de gereformeerden* (1e druk). Utrecht: Kok. ISBN 9789043526142.

Overige literatuur, zie website.

Afsluiting

De module wordt getoetst d.m.v. het in tweetallen uitvoeren van een opdracht: een (theoretisch onderbouwd) praktijkonderzoek in de eigen (kerkelijke) gemeente, uitmondend in een onderzoeksverslag (en bijbehorende onderbouwde aanbevelingen). Geldende cesuur: 5,5.

2.1.13 Filosofie II

Modulenaam:	Filosofie
Modulenummer:	2.1.13
Plaats in de opleiding:	leerjaar 2
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	drs. J. J. Grandia

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- de inwerking van filosofie op theologie aanwijzen en taxeren;
- het belang van hermeneutiek voor het begrijpen van de teksten, maar ook breder, je kunt 'hermeneutisch in het leven staan' en het leven als een kunst benaderen;
- de balans tussen tolerantie en theocratie aanbrengen;
- de herkomst van geweld in onze westerse samenleving traceren en een antwoord geven op de vraag welke rol religie in geweld speelt;
- het spanningsveld van vrijheid en determinisme in kaart brengen.

Inhoud

In deze module gaan we op drie thematieken in van de filosofie, te weten de verhouding tussen geloof en rede, de hermeneutiek en de tolerantie. Geloof en rede laat zien dat we eigenlijk niet goed onder woorden kunnen brengen wat geloven en wat geloof is, tenzij we filosofische begrippen gaan gebruiken. Het vakonderdeel hermeneutiek is in beweging. Nadruk op de tekst en auteur intentioneel lezen zijn ingewisseld voor nadruk op de lezer. Het is de vraag of de nieuwe ontwikkelingen ons helpen bij het lezen van de Bijbel het verstaan van onszelf in deze tijd.

Tolerantie tenslotte is met de komst van 'het pluralisme' een belangrijk gegeven. Het is de vraag in hoeverre tolerantie wel of niet mogelijk is. Hoe zit het met theocratie en tolerantie, met geweld en tolerantie in onze samenleving? Welke bijdrage heeft religie inzake geweld eigenlijk? En hoe vrij zijn wij mensen, als we ook door driften gedreven kunnen worden, door Gods voorzienigheid geleid worden en door cultuur en medemens waarden voorgeschoteld krijgen?

Werkwijze

We nemen de stof door in hoorcolleges, maar je verwerkt teksten via de methode KAVV. Informatie daarover krijg je op het college.

Verplichtingen

Dit leerjaar krijg je geen tentamen voor het onderdeel filosofie, maar wel een drietal teksten waarover je een KAVV opstelt.

Literatuur

- Plantinga, A, (2015). *Kennis en Geloof*. Kampen: Brevier. ISBN 9789491583865
- Tongeren, P. van, (2013). *Leven is een kunst (5^e editie)*. Utrecht: Klement. ISBN 9789086871025.
- Doleweerd, van J.H. (2012) *Viva vox Dei*. Utrecht: De Banier. ISBN 9789033634321.
- Kater, M. J. (2017). *Tolerantie in balans*. Utrecht: De Banier. ISBN 9789402901481.
- Janse, S, (2006). *De tegenstem Jezus*. Zoetermeer: Boekencentrum. ISBN 9789023921394.

Afsluiting

De KAVV's zijn van voldoende kwaliteit en op tijd (binnen 6 weken na opdracht) ingeleverd.

2.1.15 Werkplaats docent Godsdienst II

Modulenaam:	Werkplaats docent Godsdienst II
Modulenummer:	2.1.15
Plaats in de opleiding:	leerjaar 2
Aantal studiepunten:	6
Docent:	Dr. P.C. van Olst

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- je godsdienstlessen verrijken met verschillende werkvormen;
- je godsdienstlessen verrijken met hogere-ordedoelen uit de taxonomie van Bloom
- onderzoeksmatig werken aan de verbetering van je lessen door verbinding te leggen met literatuur.

Inhoud

Tijdens de werkplaatsbijeenkomsten werken je in het tweede jaar samen met docenten en medestudenten aan het verrijken van de godsdienstlessen door middel van passende werkvormen, rijkere lesdoelen en de verdere vorming van je eigen persoon en leraarschap. Je zoekt je eigen weg in het omgaan met verschillende visies op de rol en taak van de godsdienstdocent.

Werkwijze

De colleges zijn werkcolleges waarin theorie en praktijk(ervaringen) actief bij elkaar worden gebracht. Aan de hand van eigen opgestelde leerdoelen ga je aan de slag met je eigen kwaliteiten en valkuilen. In de werkplaats breng je eigen kennis en haal je op wat voor jou nodig is. Een deel van de werkplaatscolleges wordt gegeven door de docent van de werkplaats. Een ander deel van de colleges wordt gegeven door zes verschillende docenten van de hoofdvakken uit BHT-programma van het CGO.

Verplichtingen

Je schrijft een portfolio waarin de volgende onderdelen zijn opgenomen:

1. Een beschrijving van eigen leerdoelen, proces van uitwerking in de praktijk / koppeling literatuur en een reflectie hierop.
2. Een literatuuronderzoek dat in relatie staat tot één van de thema's uit de colleges. Dit onderzoek bestaat uit een goede hoofdvraag, deelvragen en beantwoording hiervan vanuit collegestof en literatuur
3. De zes opdrachten die vanuit de hoofdvakken worden verstrekt.

Literatuur

- Van Olst, P.C. (2022). *Hoe lief heb ik Uw Wet*. Apeldoorn: De Banier. ISBN 9789087188184.
- Verdere literatuur wordt rechtstreeks aangeboden via het intranet.

Afsluiting

De module wordt voldoende afgerond als het portfolio met een voldoende is afgerond.

2.1.16 BUMA I (onderdeel maatschappijleer)

Modulenaam:	BUMA I/maatschappijleer I
Modulenummer:	2.1.16
Plaats in de opleiding:	leerjaar 2
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	dr. E.G. Bosma

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- gebruikmakend van een analysemodel maatschappelijke vraagstukken analyseren, d.w.z. de politiek-juridische, de sociaal-culturele, de sociaaleconomische en de vergelijkende invalshoek;
- antwoord geven op de vraag hoe in Nederland de rechtsstaat zorgt voor rechtvaardigheid;
- de belangrijkste begrippen die samenhangen met de rechtsstaat omschrijven en toepassen op het gebied van: idee en oorsprong van de rechtsstaat, de Grondwet en grondrechten, het legaliteitsbeginsel, de Trias politica, de verschillende rechtsgebieden en in het bijzonder het strafrecht (opsporing, vervolging en berechting), de rechtstaat in internationaal perspectief en de impact van Big data;
- antwoord geven op de vraag wat het betekent om in een democratie te leven en voor welke uitdagingen de democratie staat;
- de belangrijkste begrippen die samenhangen met de parlementaire democratie omschrijven en toepassen op het gebied van: de vraag/discussie wat democratie is en de houdbaarheid, politieke stromingen en politieke partijen, verkiezingen, regering en parlement, invloed op politieke besluitvorming, gemeenten en provincie, internationale politiek (en Europa);
- gebruikmakend van vier sociologische paradigma's politiek-ideologische oplossingen voor/visies op maatschappelijke vraagstukken analyseren, d.w.z. rationele actor paradigma, functionalisme paradigma, conflict paradigma en het sociaal constructivistische paradigma;
- reflecteren op aspecten van het thema rechtsstaat en het thema parlementaire democratie.

Inhoud

In deze module *Maatschappijleer I* willen we je vertrouwd maken met de samenleving waar we allemaal onderdeel vanuit maken. De nadruk ligt enerzijds op het kennisaspect (boek), anderzijds wordt in de colleges een aantal thema's die ons als CGO-gemeenschap 'raakt' bediscussieerd. Na een korte inleiding op zgn. maatschappelijke vraagstukken behandelen we twee grote thema's: als eerste de *rechtsstaat* en (de daarmee samenhangende) *parlementaire democratie*. De essentiële vraag die bij het thema rechtsstaat, die gekenmerkt wordt door regels voor burgers als voor overheden, is op welke wijze deze zorgdraagt voor rechtvaardigheid. Het tweede thema betreft de parlementaire democratie. We verkennen het proces van besluitvorming – uiteindelijk zijn het de gekozen volksvertegenwoordigers die rechtsregels maken of goedkeuren.

De twee genoemde thema's gaan over staatsburgerschap (als juridische status), bij het onderdeel Burgerschap gaat het echter niet om de juridische status, die bepaald wordt door je paspoort, maar hoe je je als burger kunt manifesteren in sociale, maatschappelijke en politieke contexten. Het gaat om de vraag wat je als (christen)burger kunt met je vrijheden en rechten, voor jezelf, de medemens en het geheel van de samenleving.

Werkwijze

De module wordt ondersteund door vijf colleges die elk het karakter van een hoor-en werkcollege hebben. We maken gebruik van het lesboek *Thema's Maatschappijleer VWO, zesde druk (2022)*. De nadruk ligt bij dit onderdeel op cognitieve kennis (boek) en daarnaast discussies n.a.v. thema's uit het boek in de colleges. De colleges worden ondersteund door een PowerPointpresentatie en een set van (zelf)studievragen. De colleges hebben het karakter van een 'zoektocht', waarbij dialoog centraal staat. We zullen er lang niet altijd in slagen alle vragen uitvoerig en volledig uit te bediscussiëren.

Verplichtingen

- Het bestuderen van de per college opgegeven stof;
- Het zelfstandig beantwoorden van de zelfstudievragen;
- Bijdragen aan de colleges door de voorbereidende opdrachten te doen/maken als input voor een werkvorm / interactief gedeelte van het college;
- Het positief / actief deelnemen aan de colleges.

Literatuur

- Janssens, Heleen e.a. (2022). *Thema's Maatschappijleer voor VWO* (6^e druk). Wormerveer: Uitgeverij Essener BV. ISBN: 978-90-8674-505-0.
- Enkele aanvullende artikelen (zie moduleboek en Moodle CGO).

Afsluiting

De module wordt (voor het onderdeel Maatschappijleer) afgesloten door het voldoende afleggen van een schriftelijke toets bestaande uit meerkeuzevragen (die betrekking hebben op het leerboek) én enkele (reflectieve) open vragen die betrekking hebben op de verwerkingsopdrachten, de inhoud van de colleges en de PowerPoints.

III Modulebeschrijvingen van het derde studiejaar

3.1.1 Oude Testament III

Modulenaam:	Oude Testament III
Modulenummer:	3.1.1
Plaats in de opleiding:	leerjaar 3
Aantal studiepunten:	3,5
Docent:	drs. N. van Steensel

Leerdoelen

Na afronding heb je kennis van:

- de methode van exegese, en de hermeneutiek van het Oude Testament;
- de praktisch hermeneutische aanpak van de verschillende literaire genres binnen het Oude Testament;
- de relevantie van deze stof voor het toekomstig beroepenveld aantonen.

Inhoud

Deze module biedt in de eerste plaats bezinning op de hermeneutiek van het Oude Testament. Er is aandacht voor verschillende historische ontwikkelingen op dit terrein. De principiële lijn wordt vergezeld van een praktische oriëntatie in de hermeneutische aanpak van de verschillende literaire genres binnen het Oude Testament. Als tweede belangrijk item wordt een methode van exegese ingeleid, bestudeerd en geoefend.

Werkwijze

De stof wordt aangeboden in vijf contacturen. De student bereidt de contacturen uitgebreid voor. Literatuurstudie vormt een belangrijk onderdeel van de module. Door praktische oefeningen en presentatie van een proefexegese verwerft de student vaardigheid in het gebruik van hulpmiddelen voor de exegese.

Verplichtingen

- De student bereidt de contacturen voor;
- De student plant de bestudering van de toetsstof zorgvuldig;
- De student participeert in groepswork rond de exegese en presentatie van een gedeelte van het Oude Testament.

Literatuur

- Fee, G.D., Stuart, D., (2015). *Haal meer uit de Bijbel*. Harderwijk: Highway Media. ISBN 9789058111746.
- Sproul, R.C., (1998). *De Bijbel leren kennen*. Hoenderloo: Novapress. ISBN 9063181159
- Clements, G., J.J. van Ekeveld, P. Mulder, e.a. (2020). *Het onfeilbare Woord. Een theologische verkenning* (,deel IIB)., Apeldoorn: De Banier. ISBN 9789087183417.

Afsluiting

Er wordt beoordeeld via een schriftelijke toets met een afdoend resultaat, zoals omschreven in het examenreglement.

3.1.2 Nieuwe Testament III

Modulenaam:	Nieuwe Testament III
Modulenummer:	3.1.2
Plaats in de opleiding:	leerjaar 3
Aantal studiepunten:	3,5
Docent:	Drs. J. van Mourik

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- de kenmerken van de verschillende genres in het Nieuwe Testament kennen;
- deze kennis inzetten om een basisexegese te maken van elk van deze genres;
- deze exegese verantwoorden ten aanzien het exegetische werk van anderen.

Inhoud

In deze module leer je de verschillende genres in het Nieuwe Testament kennen en exegetiseren.

Werkwijze

Je bestudeert de literatuur die bij deze module behoort en zet deze in bij de exegese van het Nieuwe Testament.

Verplichtingen

Aanwezigheid bij de colleges, deelnemen aan het groepswork tijdens het college en bestuderen van de literatuur en collegestof.

Literatuur

- Fee, G.D. & Stuart, D. (2015). *Haal meer uit de Bijbel*. Harderwijk: Highway Media. ISBN 9789058111746.
- Clements, G., J.J. van Ekeveld, P. Mulder, e.a. (2020). *Het onfeilbare Woord. Een theologische verkenning* (deel IIB)., Apeldoorn: De Banier. ISBN 9789087183417.

Afsluiting

De module wordt afgerond door het voldoende afleggen van een schriftelijke toets. Cesuur:5,5

3.1.3 Dogmatiek III

Modulenaam:	Dogmatiek III
Modulenummer:	3.1.3
Plaats in de opleiding:	leerjaar 3
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	Dr. J.N. Mouthaan

Leerdoelen

Na afronding:

- heeft de student fundamentele kennis van de gereformeerde leer over het genadeverbond alsook de orde des heils, bestaande uit roeping, wedergeboorte, geloof, rechtvaardiging en heiliging;
- heeft de student een globale kennis van hedendaagse ontwikkelingen die relevant zijn voor de bovengenoemde gereformeerde leerstukken;
- kan de student de bovengenoemde ontwikkelingen verbinden aan de gereformeerde leer, duiden en zijn positie daar tegenover bepalen;
- kan de student de gereformeerde leer op hierboven genoemde punten samenvatten en uitleggen en vanuit de Heilige Schrift onderbouwen;
- kan de student de eerder genoemde dogma's van de gereformeerde leer op een betekenisvolle manier verbinden met zijn eigen context en die van anderen.

Inhoud

Tijdens deze module gaan we verder met de behandeling van de gereformeerde dogmatiek, voornamelijk aan de hand van *De gereformeerde dogmatiek voor de gemeenten toegelicht* van ds. G.H. Kersten.

Werkwijze

De dogmatische thema's worden vanuit verschillende perspectieven bestudeerd. De student zelf leest de dogmatiek van Kersten. Achtergronden, actualisering en alternatieven worden behandeld in de syllabus die de student voorafgaand aan het college dient te bestuderen. Tijdens de colleges wordt een puntige behandeling van de dogmatische thema's gegeven, met als voornaamste speerpunt de Bijbelse verankering en de interactie met moderne inzichten. Vragen en discussiepunten komen hierbij aan de orde.

Verplichtingen

- Vóór het college de literatuur bestuderen;
- Op interactieve wijze deelnemen aan het college;
- Tentamen ter afsluiting van het vak.

Literatuur

G.H. Kersten (1950). *De gereformeerde dogmatiek voor de gemeenten toegelicht* (Vol. 1-2). Utrecht: De Banier. ISBN 97890402905168. Engelse vertaling of de nieuwe druk (2018).

Afsluiting

De collegeserie wordt afgerond met een tentamen die met voldoende resultaat moet worden gemaakt.

3.1.4 Ethiek III

Modulenaam:	Ethiek III
Modulenummer:	3.1.4
Plaats in de opleiding:	leerjaar 3
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	J.W.J. Treur MA

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- de begrippen rentmeesterschap en vreemdelingschap gebruiken binnen de ethiek;
- de belangrijkste vragen en problemen op het terrein van (1) milieu- en dierethiek; (2) arbeid en economie en (3) overheid en politiek;
- beargumenteerd de Bijbelse gegevens rondom (1) schepping, milieu en dieren, (2) arbeid en economie en (3) overheid en politiek verbinden met de praktijk;
- een beargumenteerde positie innemen in het ethische gesprek rondom (1) schepping, milieu en dieren, (2) arbeid en economie en (3) overheid en politiek;
- de vier belangrijkste ethische invalshoeken (nut / plicht / deugd / waarde) met hun belangrijkste denkers gebruiken in concrete casussen;
- een eigen onderzoekje naar een concreet thema uitvoeren.

Inhoud

In deze module staat het thema rentmeesterschap centraal. Je verdiept je in drie domeinen waarin de mens rentmeester is: schepping, arbeid en overheid. Je maakt kennis met een aantal belangrijke ethische vraagstukken in deze drie domeinen en je leert Bijbelse gegevens met de praktijk te verbinden. Deze algemene hoofdlijn maak je zelf concreet in een onderzoekje naar een eigen gekozen ethische dilemma.

Werkwijze

Je bestudeert de diverse artikelen en boeken op het gebied van (1) milieu- en dierethiek, (2) arbeid en economie en (3) overheid en politiek. Daarnaast voer je een eigen concreet en compact onderzoek uit naar een ethisch dilemma.

Verplichtingen

Je woont actief de vijf colleges bij, je voert het onderzoek uit en presenteert het en je legt het tentamen Ethiek af.

Literatuur

- Belt, H. van den en W. van Vlastuin, 'Theocratie: hermeneutische overwegingen' in J.A. Schippers (red.) (2016). *Gerechtigheid verhoogt een volk*. Apeldoorn: De Banier.
- Boer, Th. A., 'De rechtvaardige oorlog: zoeken naar de zin van een eeuwenoud concept.' in *Nederlands Theologisch Tijdschrift* 67.2 (april 2003).
- Bruijne, A.L.Th. de, 'Opnieuw christelijk in een postchristelijke setting' in *Christen Democratische Verkenningen Herfst 2012*.
- Buijs, G.J., 'Publieke liefde', inaugurele oratie.
- Massink, H.F. (2018). *Oog voor de schepping. De opdracht duurzaam om te gaan met de aarde*. Apeldoorn: De Banier.
- Muis, J. 'Human rights and divine justice.' in *HTS Theologische Studies / Theological Studies* 70 (1), Art. #2470.
- Rupert, J. e.a. *Kennen, dienen, vertrouwen*. Goldschmeding stichting 2016.
- Wesley, J. 'The Use of Money', Sermon on Luke 16,9.

Afsluiting

Je sluit deze module af door het behalen van een voldoende voor de combinatie van een tentamen (70%) en het onderzoek (30%). Voor zowel het tentamen als voor het onderzoek dien je een voldoende te halen.

3.1.5 Kerkgeschiedenis III

Modulenaam:	Kerkgeschiedenis III
Modulenummer:	3.1.5
Plaats in de opleiding:	leerjaar 3
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	mw. drs. C.J.J. Clements

Leerdoelen

Na afronding:

- ken je de historische ontwikkeling van het christendom van 1500-1800;
- ben je in staat een relatie te leggen met kerkelijke ontwikkelingen in het heden;
- weet je om te gaan met historische bronnen d.m.v. zelfstandig onderzoek;
- (GL) kan je aangeven op welke wijze de onderwerpen uit deze module voor jongeren in een onderwijssituatie relevant te maken zijn;
- (PW) kan je in een pastoraal gesprek, zo nodig, op een relevante wijze verwijzen naar kerkhistorische ontwikkelingen uit deze periode.

Inhoud

Door middel van deze module krijg je zicht op geschiedenis van de kerk in de periode van 1500-1800. Aan de orde komen:

- het leven en werk van Maarten Luther, de grote kerkhervormer van de 16e eeuw;
- het leven en werk van Huldrych Zwingli en Johannes Calvijn;
- de Radicale reformatie en de Contrareformatie;
- de verbreiding van de Reformatie in Europa in de 17e eeuw;
- de opkomst van de Verlichting en de reactie van de kerk daarop in de 18e eeuw.

Werkwijze

Er zijn vijf colleges van 60 minuten. Behalve literatuurstudie wordt, ontwikkel je vaardigheden in de omgang met primaire bronnen uit deze periode. Je denkt na over de betekenis van deze bronnen voor kerk en samenleving in het heden.

Verplichtingen

Aan het einde van de collegereeks volgt een schriftelijk tentamen, met een zittingsduur van 75 minuten. Je levert een verslag in van het onderzoek naar een primaire bron.

Literatuur

- Akker, N.K., van den & Nissen P. (2009). *Wegen en dwarswegen. De geschiedenis van het christendom in hoofdlijnen*. Boom, 147-222.
- Brienens, T. (Red.) (1986). *De Nadere Reformatie. Beschrijving van haar voornaamste vertegenwoordigers*. Boekencentrum, 5-84, in pdf.

Afsluiting

De schriftelijke toets van deze module moet met een voldoende worden afgerond. Dat geldt ook voor het onderzoek naar de primaire bron.

3.1.6 Wereldgodsdiensten III

Modulenaam:	Wereldgodsdiensten III
Modulenummer:	3.1.6
Plaats in de opleiding:	leerjaar 3
Aantal studiepunten:	5
Docent:	drs. T. Kik

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- Heb je kennis van de inhoudelijk aspecten van het wereldwijde christendom;
- Beheers je een aantal vaardigheden die nodig zijn om met behulp van activerende werkvormen deze religie over te dragen op jongeren;
- Heb je inzicht in de relevantie van deze religies voor het toekomstige beroepenveld;
- Kun je trefzeker reageren vanuit het christelijke levensovertuiging op deze levensovertuigingen;
- Leer je de tijdgeest kritisch te bevragen en de grote bewegingen die aan onze samenleving ten grondslag liggen, te doordenken
- Krijg je zicht op tegengestelde krachten en visies die het Christendom niet accepteren en andere inzichten propageren: humanisme, atheïsme en New Age

Inhoud

In deze module ga je de wereldwijde ontwikkelingen van het christendom onderzoeken en vergelijken met aspecten binnen andere religies en levensovertuigingen.

Werkwijze

Deze module wordt in tien contacturen aangeboden. Na het behalen van de toets worden de credits toegekend voor het eerste deel van deze module.

Van de student wordt een actieve luisterhouding verwacht tijdens het college. De collegestof hoort ook bij de tentamenstof. De literatuurstudie is nodig ter voorbereiding van het tentamen. Daarnaast zijn er presentaties en moet elke student een paper maken.

Verplichtingen

Aanwezigheid is verplicht omdat er werkcolleges worden gehouden waarin presentaties gehouden worden.

Literatuur

- Boersema, P. e.a. (2008). *Christenen verkennen andere godsdiensten in West-Europa*. Zoetermeer: Boekencentrum. ISBN 9789023922223.
- Borg, M. ter, e.a. (2008). *Religie in Nederland*. Zoetermeer: Meinema. ISBN 9789021141886.
- McGrath, A. (2010). *De toekomst van het christendom*. Kampen: Kok. ISBN 9789055737949.

Afsluiting

Er is een schriftelijke toets (2,5 credit) en er dient een opdracht (paper) gemaakt te worden (2,5 credit).

3.1.8 Apologetiek II

Modulenaam:	Apologetiek II
Modulenummer:	3.1.8
Plaats in de opleiding:	leerjaar 3
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	A.J.C. van Gent MA

Leerdoelen

De student:

- kan beargumenteerd reageren op uitdagingen voor het christelijk belijden;
- kent en begrijpt het apologetisch motief van belijdenisgeschriften en de verbonden aspecten over de Drie-enige God en de Godheid van Christus;
- kan de relatie tussen God, lijden en geweld in de Bijbel onder woorden brengen;
- verkent en analyseert de cultuurhistorische, politieke en maatschappelijke achtergrond van het (inter)nationale genderdebat en verbindt dit op Bijbels verantwoorde wijze met identiteit en seksuele moraal;
- is in staat apologetisch te reflecteren, analyseren en argumenteren ten aanzien van een actueel en relevant thema binnen de moduleonderwerpen;
- maakt de moduleonderwerpen inhoudelijk en praktisch relevant voor het werkveld;
- is in staat om actuele vragen ten aanzien van de modulethematiek kritisch te weerleggen en zowel offensief als defensief het gesprek met de ander aan te gaan.

Inhoud

In deze module worden kennis en vaardigheden, opgedaan in het basisdeel apologetiek, verder uitgewerkt. De student wordt in deze module geleerd om toerusting te geven in het eigen werkveld en om in de pluriforme hedendaagse samenleving als christen te leven en in gesprek met christenen en niet-christenen geloofsverantwoording af te leggen. Tijdens het college is er aandacht voor de vorming van attitude en een inhoudelijke reactie op allerlei vragen en tegenwerpingen.

Werkwijze

De didactische route voor het behandelen van de leerstof gaat door middel van kennisoverdracht, klassikale leergesprekken, lees- en besprekopdrachten, (Bijbel)tekstinterpretatie, en gespreksvormen met het principe denken-delen-uitwisselen.

Verplichtingen

Het bijwonen van de colleges is essentieel onderdeel voor vorming en draagt bij aan de ontwikkeling van kennis en vaardigheden, als ook gespreksvoering over de thematiek.

Literatuur en afsluiting

Ter afronding bestudeert de student de literatuur en maakt daarover een schriftelijke toets.

- Bakker, H. A., Kater, M. J., & van Vlastuin, W. (Red.). (2017). *Verantwoord geloof: handboek christelijke apologetiek* (2e druk). Summum. De leerstof betreft de hoofdstukken H34-35, 38. [34 pag.]
- Lewis, C.S. (2022). *De afschaffing van de mens* (7^e druk). Kok Boekencentrum. De leerstof betreft de pagina's 7-75. [69 pag.]
- Trueman, C.R. (2022). *Een vreemde nieuwe wereld: Hoe ons denken over identiteit en seksualiteit veranderde*. Groen. De leerstof betreft de pagina's 17-203. [187 pag.]

De onderstaande drie tijdschriftartikelen behoren ook tot de verplichte literatuur. De artikelen zijn digitaal beschikbaar via Digibron.nl en kunnen ook als PDF worden verstrekt.

- Paul, M.J. (2015, 20 november). De Bijbel en geweld: 'Bloedboek' shockeert met uitspraken over Oude Testament. *De Waarheidsvriend*, p. 12-13.
- Versluis, A. (2012, 20 juli). Geen verbond, geen genade (1). *De Wekker*, p. 8-9.
- Versluis, A. (2012, 3 augustus). Geen verbond, geen genade (2). *De Wekker*, p. 8-9.

3.1.9 Filosofie III

Modulenaam:	Filosofie III
Modulenummer:	3.1.9
Plaats in de opleiding:	leerjaar 3
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	drs. J. J. Grandia

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- het denken van Descartes, Kant en Nietzsche in grote lijnen schetsen en hun invloed op onze cultuur inschatten;
- wetenschapsfilosofische inzichten inzetten om de christelijke filosofie te ondersteunen;
- het denken van de Wijsbegeerte der Wetsidee op waarde schatten.

Inhoud

In drie colleges gaan we na hoe onze moderne cultuur gevormd is. Kant zorgde voor een copernicaanse wending in het denken en zette ons mensen in het middelpunt, Nietzsche versterkte dat door een wending in de cultuur los van God te bewerken en de wetenschapsfilosofie relativeert het gezag van wetenschap. Steeds meer zekerheden raken we kwijt. Waar brengt dit alles ons?

Werkwijze

We nemen de stof door in hoorcolleges, waarin we teksten lezen.

Verplichtingen

We ronden filosofie met een tentamen over het boek van P.C. Oele, *Ware Wijsheid*, af.

Literatuur

- Oele, P.C., (2009) *Ware wijsheid. Inleiding in de wereld van geloof en wijsbegeerte*. Utrecht: De Banier. ISBN 9789033629921.

Afsluiting

Door middel van een schriftelijke toets uit genoemd boek van Oele, elk hoofdstuk een vraag.

3.1.11 Werkplaats docent Godsdienst III

Modulenaam:	Werkplaats docent Godsdienst III
Modulenummer:	3.1.11
Plaats in de opleiding:	leerjaar 3
Aantal studiepunten:	6
Docent:	Dr. P.C. van Olst

Leerdoelen

Aan het einde van het derde jaar ben je in staat om:

- aan de hand van de didactische diamant eigen lessen godsdienst te ontwerpen;
- een eigen visie te formuleren op het geven van het vak godsdienst;
- te reflecteren op je eigen visie, handelen en ontwikkeling aan de hand van internationalisering binnen het vak.

Inhoud

Tijdens de werkplaatsbijeenkomsten houden we ons in het derde jaar bezig met godsdienstig vormingsonderwijs te midden van een toenemende mate van etnische, culturele en religieuze diversiteit. In een eigen lessenserie, die je ontwerpt aan de hand van de didactische diamant, zet je zelf accenten die je eigenheid weergeven maar toch laten zien dat je kunt omgaan met deze diversiteit. Je scherpt je eigen visie op goed godsdienstonderwijs daarbij aan en verrijkt die door er een intensieve internationale ervaring bij op te doen, die je samen met andere studenten voorbereidt.

Werkwijze

Net als in de andere leerjaren wordt een deel van de colleges in de werkplaats weer verzorgd door zes verschillende docenten uit de hoofdvakken van de BHT-opleiding van het CGO. Een ander deel van de colleges werk je samen met de begeleider van de werkplaats en met medestudenten aan het zelf ontwerpen van onderwijs, het aanscherpen van je visie op het vak godsdienst en het voorbereiden en uitvoeren van een internationale ervaring.

Verplichtingen

In het derde jaar werk je aan drie opdrachten:

1. Een essay over jouw visie op een goede invulling van het vak godsdienst.
2. Een internationale ervaring binnen het vak.
3. Het ontwerpen van eigen lessen via opdrachten uit de zes hoofdvakken.

Literatuur

- Bertram-Troost, G & S. Miedema (2022). *Bezield onderwijs. Vorming, levensbeschouwing en burgerschap*. Gorredijk: Noordboek.
- Van Olst, P.C. (2022). *Hoe lief heb ik Uw wet*. Apeldoorn: De Banier.

Afsluiting

De module wordt voldoende afgerond als de drie opdrachten met een voldoende zijn afgerond.

3.1.12 Hermeneutiek A

Modulenaam:	Hermeneutiek A
Modulenummer:	3.1.12
Plaats in de opleiding:	leerjaar 3
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	Drs. J. van Gulp

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- Duiding geven aan de hedendaagse discussies rondom Schriftgezag
- aangeven welke basisprincipes er zijn voor het lezen en interpreteren van de Bijbel;
- een kort overzicht geven van de geschiedenis van de hermeneutiek;
- omgaan met begrippen uit de moderne hermeneutiek;

Inhoud

In deze module ga je kennismaken met de hermeneutiek. Het lezen en interpreteren van de Bijbel stelt voor bijzondere vragen m.b.t. de boodschap van de Bijbel zelf, maar ook m.b.t. de tijd waarin we leven,

Werkwijze

Je bestudeert de literatuur die bij deze module behoort.

Verplichtingen

Aanwezigheid bij de colleges en bestuderen van de literatuur.

Literatuur

- Bruijne, A.. de & Burger, H. (2017). *Gereformeerde hermeneutiek vandaag*. Kampen: De Vuurbaak (TU-bezinningsreeks deel 18). ISBN 9789055605330.

Afsluiting

De module wordt afgerond door het voldoende afronden van een opdracht.

3.1.13 Hermeneutiek B

Modulenaam:	Hermeneutiek B
Modulenummer:	3.1.13
Plaats in de opleiding:	leerjaar 3
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	Drs. J. van Gulp

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- de principiële hermeneutische lijnen benoemen en toepassen in de praktijk;
- de verschillende visies op de verhouding tussen Oude en Nieuwe Testament benoemen en de consequenties ervan voor de uitleg van de Bijbel.
- De verhouding tussen exegese, ethiek en wetenschap.

Inhoud

In deze module ga je de gevolgen van onze geloofsovertuiging, dat de Schrift Gods onfeilbare en betrouwbare Woord is, onderzoeken voor de principiële lijnen van de hermeneutiek. Ook onderzoeken we de relatie tussen het Oude en Nieuwe Testament en elke gevolgen deze heeft voor de Bijbeluitleg. We willen hierbij breed luisteren en van velen leren en alles toetsen aan de Schrift, die bron en norm is van alle theologie.

Werkwijze

- De studenten dienen de colleges voor te bereiden door het bestuderen van delen van de literatuur;
- Men dient actief deel te nemen aan de hoorcolleges en te reflecteren op inhoud en relevantie en op het proces;
- Er moet een opdracht voorbereid en gemaakt worden.

Verplichtingen

Aanwezigheid bij de colleges en bestuderen van de literatuur.

Literatuur

- Clements, G., J.J. van Ekeveld, P. Mulder, e.a. (2020) Het onfeilbare Woord Een theologische verkenning, deel IIB, De Banier Apeldoorn ISBN 978-90-8718-3417
- Bruijne, A. de. & Burger, H. (2017). Gereformeerde hermeneutiek vandaag- hoofdstuk 9.

Afsluiting

Via een schriftelijke toets met een afdoend resultaat, zoals omschreven in het examenreglement.

3.1.14 BUMA II (onderdeel maatschappijleer)

Modulenaam:	BUMA 2/ Maatschappijleer
Modulenummer:	3.1.14
Plaats in de opleiding:	leerjaar 3
Aantal studiepunten:	2,5
Docent:	dr. E.G. Bosma

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- antwoord geven op de vraag hoe we in de Nederland pluriforme samenleving met verschillen omgaan;
- de belangrijkste begrippen die samenhangen met de pluriforme samenleving omschrijven en toepassen op het gebied van: verschil en verdraagzaamheid, cultuur en identiteit, immigratie, migratie als verrijking en als verlies, patronen van integratie, burgerschap en Europese dilemma's;
- antwoord geven op de vraag wat het betekent om in een verzorgingsstaat te leven en in welke situaties mensen hun problemen zelf moeten oplossen of wanneer de overheid moet bijspringen;
- de belangrijkste begrippen die samenhangen met de verzorgingsstaat omschrijven en toepassen op het gebied van: de geschiedenis en de essentie van de verzorgingsstaat, de sociale partners en de overheid, het thema werk en sociale mobiliteit en ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en de toekomst van de (onder druk staande) verzorgingsstaat;
- reflecteren op aspecten van het thema pluriforme samenleving en het thema verzorgingsstaat.

Inhoud

In deze module *Maatschappijleer II* willen we je vertrouwd maken met de samenleving waar we allemaal onderdeel vanuit maken. De nadruk ligt enerzijds op het kennisaspect (boek), anderzijds wordt in de colleges een aantal thema's die ons als CGO-gemeenschap 'raakt' bediscussieerd. Na (opnieuw) een korte inleiding op zgn. Maatschappelijke vraagstukken behandelen we twee grote thema's: als eerste de *pluriforme samenleving* en (de daarmee samenhangende) *verzorgingsstaat*. De essentiële vraag bij het thema pluriforme samenleving is hoe we in een land van zeventien miljoen mensen met elkaar omgaan. Hoe gaan we om met cultuurverschillen en spanningen en wat betekent dit voor hoe burgerschap wordt vormgegeven. Het tweede thema betreft de verzorgingsstaat. In zekere zin is dit spreken in de verleden tijd. Wat betekent de afbouw van de verzorgingsstaat voor de verhouding tussen individuele en collectieve verantwoordelijkheid en voor het christen-zijn?

De twee genoemde thema's gaan over staatsburgerschap (als juridische status), bij het onderdeel Burgerschap gaat het echter niet om de juridische status, maar hoe je je als burger kunt manifesteren in sociale, maatschappelijke en politieke contexten. Het gaat om de vraag wat je als (christen)burger kunt met je vrijheden en rechten, voor jezelf, de medemens en het geheel van de samenleving.

Werkwijze

De module wordt ondersteund door vijf colleges die elk het karakter van een hoor-en werkcollege hebben. We maken gebruik van het lesboek *Thema's Maatschappijleer (VWO)*. De nadruk ligt bij dit onderdeel op cognitieve kennis (boek) en daarnaast discussies n.a.v. thema's uit het boek in de colleges. De colleges worden ondersteund door een PowerPointpresentatie en een set van (zelf)studievragen. De colleges hebben het karakter van een 'zoektocht', waarbij dialoog centraal staat. We zullen er lang niet altijd in slagen alle vragen uitvoerig en volledig uit te bediscussiëren.

Verplichtingen

- Het bestuderen van de per college opgegeven stof;
- Het zelfstandig beantwoorden van de zelfstudievragen;
- Bijdragen aan de colleges door de voorbereidende opdrachten te doen/maken als input voor een werkvorm / interactief gedeelte van het college;
- Het positief / actief deelnemen aan de colleges.

Literatuur

- Janssens, Heleen e.a. (2022). *Thema's Maatschappijleer voor VWO* (6^e druk). Wormerveer: Uitgeverij Essener BV. ISBN: 978-90-8674-505-0.
- Enkele aanvullende artikelen (zie moduleboek en Moodle CGO).

Afsluiting

De module wordt (voor het onderdeel Maatschappijleer) afgesloten door het voldoende afleggen van een schriftelijke toets bestaande uit meerkeuzevragen (die betrekking hebben op het leerboek) én enkele (reflectieve) open vragen die betrekking hebben op de verwerkingsopdrachten, de inhoud van de colleges en de PowerPoints.

IV Modulebeschrijvingen van het vierde studiejaar

4.1.1 Oude Testament IV

Modulenaam:	Oude Testament IV
Modulenummer:	4.1.1
Plaats in de opleiding:	leerjaar 4
Aantal studiepunten:	3
Docent:	drs. N. van Steensel

Leerdoelen

Na afronding heeft de student kennis van:

- de hoofdlijnen van de Bijbelse theologie van het Oude Testament, ook in relatie tot het Nieuwe Testament en heeft van daaruit inzicht in de breedte en de diepte van het bijbels getuigenis;
- afzonderlijke bijbels-theologische thema's en hun doorwerking in het Nieuwe Testament;
- de relevantie van deze stof voor het toekomstig beroepenveld.

Inhoud

In deze module krijgt de toekomstige docent of pastoraal werker zicht op de grote Bijbelse verbanden binnen het Oude Testament, ook in relatie tot het Nieuwe Testament. Tevens komen enkele afzonderlijke bijbels-theologische onderwerpen aan de orde, zoals het verbond, God en geweld in het Oude Testament.

Werkwijze

Er zijn zes contacturen. Hierin zal een overzicht over de stof worden geboden en diepteboringen gedaan over thema's uit de theologie van het Oude Testament. De studenten voeren opdrachten uit en literatuurstudie is een belangrijke component.

Verplichtingen

- voorbereiding van de contacturen;
- planning van de tentamenstof;
- actieve participatie aan de colleges en uit te voeren opdrachten.

Literatuur

- Walton, J.H. (2017). *Old Testament Theology for Christians – from ancient context to enduring belief*, InterVarsity Press ISBN 978-0-8308-5192-8.

Afsluiting

Afsluiting van de module vindt plaats via een schriftelijke toets met een afdoend resultaat, zoals omschreven in het examenreglement.

4.1.2 Nieuwe Testament IV

Modulenaam:	Nieuwe Testament IV
Modulenummer:	4.1.2
Plaats in de opleiding:	leerjaar 4
Aantal studiepunten:	3
Docent:	Drs. J. van Mourik

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- de betekenis van de Bijbelse theologie voor de uitleg en de interpretatie van het Nieuwe Testament verwoorden;
- de kennis en de vaardigheden op dit terrein inzetten bij de uitleg en interpretatie van het Nieuwe Testament;
- de genoemde kennis en vaardigheden operationeel maken in het toekomstige beroepenveld en de mogelijkheden daarvoor verkennen en inventariseren.

Inhoud

In deze module maak je kennis met de aanpak van de Bijbelse theologie van het Nieuwe Testament.

Werkwijze

Je bestudeert de literatuur die bij deze module behoort aan de hand van de schriftelijk en tijdens de colleges gegeven aanwijzingen.

Verplichtingen

Aanwezigheid bij de colleges en bestuderen van de literatuur. Daarnaast de thema's die behandeld zijn tijdens de colleges bestuderen.

Literatuur

- Wright, N.T. (1998). *Paulus van Tarsus. Een kennismaking met zijn theologie*. Zoetermeer: Uitgeverij Boekencentrum. ISBN 9789023918673.
- Moo, D.J. (2022). *A Theology of Paul and His Letters*. Grand Rapids: Zondervan.

Afsluiting

De module wordt afgerond door het voldoende afleggen van een schriftelijke toets over de leerstof.

4.1.3 Dogmatiek

Modulenaam:	Dogmatiek IV
Modulenummer:	4.1.3
Plaats in de opleiding:	leerjaar 4
Aantal studiepunten:	3
Docent:	Dr. J.N. Mouthaan

Leerdoelen

Na afronding:

- heeft de student een fundamentele kennis van de gereformeerde leer over de kerk, sacramenten (Heilige Doop en Heilig Avondmaal) en de eschatologie;
- heeft de student een globale kennis van hedendaagse ontwikkelingen die relevant zijn voor de bovengenoemde gereformeerde leerstukken;
- kan de student de bovengenoemde ontwikkelingen verbinden aan de gereformeerde leer, duiden en zijn positie daar tegenover bepalen;
- kan de student de gereformeerde leer op hierboven genoemde punten samenvatten en uitleggen en vanuit de Heilige Schrift onderbouwen;
- kan de student de eerder genoemde dogma's van de gereformeerde leer op een betekenisvolle manier verbinden met zijn eigen context en die van anderen.

Inhoud

Tijdens deze module gaan we verder met de behandeling van de gereformeerde dogmatiek, voornamelijk aan de hand van *De gereformeerde dogmatiek voor de gemeenten toegelicht* van ds. G.H. Kersten.

Werkwijze

De dogmatische thema's worden vanuit verschillende perspectieven bestudeerd. De student zelf leest de dogmatiek van Kersten. Achtergronden, actualisering en alternatieven worden behandeld in de syllabus die de student voorafgaand aan het college dient te bestuderen. Tijdens de colleges wordt een puntige behandeling van de dogmatische thema's gegeven, met als voornaamste speerpunt de Bijbelse verankering en de interactie met moderne inzichten. Vragen en discussie punten komen hierbij aan de orde.

Verplichtingen

- Vóór het college de literatuur bestuderen;
- Op interactieve wijze deelnemen aan het college;
- Afsluitend paper (in duo's).

Literatuur

Kersten, G.H (1950). *De gereformeerde dogmatiek voor de gemeenten toegelicht* (Vol. 1-2). Utrecht: De Banier. ISBN 97890402905168. Engelse vertaling of de nieuwe druk (2018) is ook mogelijk.

Afsluiting

De collegeserie wordt afgerond met een paper (in duo's) die met voldoende resultaat moet worden afgerond.

4.1.4 Ethiek IV

Modulenaam:	Ethiek IV
Modulenummer:	4.1.4
Plaats in de opleiding:	leerjaar 4
Aantal studiepunten:	2
Docent:	J.W.J. Treur MA

Leerdoelen

Na afronding ken je/kun je:

- een kader schetsen voor de medische ethiek vanuit christelijk perspectief;
- de drie invalshoeken (persoon/handeling/resultaat) gebruiken in ethische dilemma's;
- moderne zorgvragen verbinden met essentiële grondnoties van het christelijk geloof;
- de plaats van de biomedische wetenschap in een vertechniseerde samenleving weergeven;
- de belangrijkste vraagstukken in de medische ethiek;
- je eigen visie op maakbaarheid en handelen in de medische ethiek onderbouwen en beargumenteren;
- de spanningsvelden tussen de postmoderne en christelijke visie op huwelijk, seksualiteit en gezin weergeven en een eigen positie onderbouwd innemen;
- Bijbelse gegevens rondom leven, kennis, relatie en regulatie verbinden met de actuele praktijk;
- de invloed van je eigen levensbeschouwing op ethiek onder woorden brengen;
- een eigen visie verwoorden op 'leven' en de consequenties van deze visie voor de praktijk.

Inhoud

In deze module staat het thema 'leven' centraal. Je denkt na over dit thema in het spanningsveld van maakbaarheid en verwondering. Je gaat in gesprek over wat leven eigenlijk is met alle vragen en spanningsvelden in de medische ethiek. Vervolgens maak je kennis met alle (on)mogelijkheden van de kennis, die de mens heeft en de mogelijkheden in diagnostiek en voorspelling. Daarna verdiep je je in de vraag naar de regulatie van het leven met de kennis: wanneer moet je ingrijpen en wanneer moet je overgeven. Tenslotte sta je stil bij het thema relatie, waarin een aantal belangrijke thema's over huwelijk en seksualiteit lanskomen. De module sluit je af door een visiedocument te schrijven op basis van de colleges en de literatuur, waarin je je eigen visie op het leven onderbouwd verwoordt.

Werkwijze

Je bestudeert twee boeken en twee artikelen om in hoofdlijn thuis te raken in vragen die spelen rondom de ethiek van het leven.

Daarnaast werk je aan je persoonlijke vorming door een visiedocument te schrijven, waarin je je eigen visie op leven onderbouwd verwoordt.

Verplichtingen

Je woont actief de zes colleges bij, je schrijft het visiedocument en je legt het tentamen Ethiek af.

Literatuur

- Boer, Th. A. (2015). *Wie kennis vermeerdert. Ethische noties bij vroegdiagnostiek en voorspellende + geneeskunde*. Kampen: Theologische universiteit. ISBN 9789077854044.
- Boer, Th. A. en S. Groenewoud (2011). *Vroegchristelijke denkers en hedendaagse morele zorgdilemma's*. Den Haag: ZonMW.
- Dijk, D. van. (2022). *Het goede leven. Medische ethiek voor elke dag*. Apeldoorn: De Banier, ISBN 9789087188764.
- Klaassen, M. en P. de Vries (2020). *Liefde die boven alles uitgaat*. Apeldoorn: De Banier. ISBN 9789087184841.

Afsluiting

Je sluit deze module af door het behalen van een voldoende voor de combinatie van de tentamen (70%) en het visiedocument (30%). Voor zowel het tentamen als voor het visiedocument dien je een voldoende te halen.

4.1.5 Kerkgeschiedenis IV

Modulenaam:	Kerkgeschiedenis IV
Modulenummer:	4.1.5
Plaats in de opleiding:	leerjaar 4
Aantal studiepunten:	2
Docent:	mw. drs. C.J.J. Clements

Leerdoelen

- ken je de historische ontwikkeling van de kerk in Nederland van 1800-2000;
- ben je in staat een relatie te leggen met actuele kerkelijke ontwikkelingen;
- weet je om te gaan met primaire bronnen d.m.v. zelfstandig onderzoek;
- (GL) kun je aangeven op welke wijze de onderwerpen uit deze module voor jongeren in een onderwijssituatie relevant te maken zijn;
- (PW) kan je in een pastoraal gesprek, zo nodig, op relevante wijze verwijzen naar kerkhistorische ontwikkelingen van deze periode.

Inhoud

In deze module gaat het over de geschiedenis van Nederlandse kerk in de 19^e en 20^e eeuw, met een focus op de plaats van de gereformeerde gezindte daarin.

Aan de orde komen:

- De Nederlandse kerk onder koning Willem I en Willem II, 1815-1848;
- Theologie tussen Verlichting en orthodoxie, 1848-1870;
- Abraham Kuyper en de soevereiniteit in eigen kring, 1870-1914;
- Verzekering van de wieg tot het graf, 1914-1941;
- De uitgestelde doorbraak, 1941-1945;
- De worsteling met de wereld, 1945-2005.

Werkwijze

Er zijn zes colleges van 60 minuten. Behalve de literatuurstudie ter voorbereiding van de colleges, ontwikkel je vaardigheden in de omgang met primaire bronnen uit deze periode. Je denkt na over de betekenis daarvan voor kerk en samenleving in het heden.

Verplichtingen

Aan het einde van de collegereeks volgt een schriftelijk tentamen, met een zittingsduur van 75 minuten. Je levert een verslag in van het onderzoek naar een primaire bron.

Literatuur

- Selderhuis, H. (2012). *Handboek Nederlandse kerkgeschiedenis*. KokBoekencentrum, 597-912.

Afsluiting

De schriftelijke toets van deze module moet met een voldoende worden afgerond. Dat geldt ook voor het onderzoek naar de primaire bron.

Driestar hogeschool

Burg. Janssingel 2 Postbus 368 2800 AJ Gouda
T 0182-540333 info@driestar-hogeschool.nl

www.driestar-hogeschool.nl

Driestar hogeschool leidt - al sinds 1944 - leraren op die met hart en ziel een bijdrage leveren aan het christelijk onderwijs. Wij zijn een onderdeel van kenniscentrum Driestar educatief en werken nauw samen met Driestar onderwijsadvies.